TRT
Radyo vizyon
3 AYLIK RADYO DERGİSİ / EKİM 2015 / SAYI 20

HİÇ **RADYO** OKUDUNUZ MU?

ABU
52.
GENEL KURULU
İSTANBUL | 2015

DOSYA: Asya-Pasifik'te Radyonun Rolü

RADYO DUYGUSALDIR ~ ŞENOL GÖKA
ASYA-PASİFİK BÖLGESİNDE RADYONUN GELİŞİMİ VE ROLÜ ~ JAWHAR SIRCAR
52. ABU GENEL KURULU'NUN İSTANBUL'DA GERÇEKLEŞMESİNİN ÖNEMİ ~ DR. JAVAD MOTTAGHI
DOĞAL AFETLER VE RADYO ~ AKINORI HASHIMOTO
ABU ÖDÜLLERİNE BİR BAKIŞ-RADYO KATEGORİSİ ~ TATSUHIRO BENIKO
DİJİTAL ÇAĞDA RADYO İÇERİĞİNİN GEÇERLİLİĞİ ~ NEDRA WEERASINGHE
RADYO VE YENİ TEKNOLOJİ ~ STEVE AHERN
HONG KONG'DA TOPLULUK KATILIMLI YAYIN HİZMETİ ~ TAI KEEN-MAN • JACE AU LAI-NGAR
ABU: ASYA-PASİFİK İÇİN ORTAK BİR YAYINCILIK SESİ ~ S. NANDA ARMOOGUM
TOPLULUK RADYOSU: HİNDİSTAN DENEYİMİ ~ HİNDİSTAN RADYO KURUMU (AIR)

TRT

Çocuk ve Gençlik Korolarımız Sizleri Bekliyor!

Çalışmalarını TRT Ankara, İstanbul, İzmir, Diyarbakır, Çukurova, Antalya, Erzurum ve Trabzon Müdürlüğü bünyesinde amatör olarak sürdüren TRT Türk Sanat Müziği (TSM), Türk Halk Müziği (THM), Çoksesli Müzikler (ÇSM) Çocuk ve Gençlik korolarına takviye amacıyla müzikal değerlendirme yapılarak amatör koro elemanları alınacaktır.

Adaylarda aranan şartlar ve değerlendirme tarihleri

www.trtmuzikdairesibaskanligi.com'da

Şenol GÖKA TRT Genel Müdürü

Asya-Pasifik coğrafyasından 70 ülkenin yayıncıları İstanbul'da buluşuyor. İçlerinde radyocular da var.

Görünür Olmak

Radyocular için hep dedik ki, onlar kalpten kalbe uzanan görünmeyen yolların görünmeyen yolcularıdır. Görünmeyen ve görünmenin hevesinde de olmayan radyocular, Türkiye'de bir radyo dergisi çıkarıyorlar. Yetinmiyor, sokaklarda radyo yayıncılığının yıldönümlerini kutluyorlar.

Şimdi de Asya-Pasifik coğrafyasından 70 ülkenin yayıncıları İstanbul'da buluşuyor. İçlerinde radyocular da var.

Bu görünür olma hâli bir çelişki gibi görünse de değil.

Bütün bunlar, gerçek yuvamız olan stüdyolarımıza döndüğümüzde daha güçlü bir nefesle seslenebilmek içindir. Dinleyicilerimizin kalplerine giden yeni patikalar, yeni sesler keşfetme ümidiyle, birlikte düşünme, birlikte üretme niyetleridir.

Bu düşüncelerle, 52. Asya-Pasifik Yayın Birliği (ABU) Genel Kurulu İstanbul'da, TRT'nin ev sahipliğinde toplanıyor. Arkadaşlarımız, ABU yönetimi ve üyelerinin katkılarıyla, dergimizin Ekim sayısı için özel bir dosya hazırladı. Sadece bu dosyanın hazırlanışındaki işbirliği bile, genel kurul çalışmalarının kardeş coğrafyamızda güçlü bir nefes olacağına dair güvenimizi artırıyor.

TRT hazır ve misafirlerini bekliyor.

10.09.2015

TRT KENT RADYOLARI
yayında...
"Türkiye'nin Ortak Sesi"
TRT Kent Radyo Ankara 105.6
TRT Kent Radyo İstanbul 106.6
TRT Kent Radyo İzmir 99.1
Kente dair her şey...
Kentten haberdar olmak için,
Kendinizi Kentin akışına bırakın...

Dr. Süleyman ERDAL TRT Dış Yayınlar Dairesi Başkanı

Ezelden tanıştıklarımızla ebedi dostluk için 'bir radyo anonsu tadında' yeniden 'Merhaba!' diyoruz

Radyo: Gönül Köprüsü

Radyo, hep bir nostalji unsuru olarak algılanır ve bu durum sebebiyle dünden bugüne insanın kendine yaptığı yolculuğun da özeti gibidir. Radyonun tarihi; var olduğu günden bu yana, dünyanın farklı alanlarında, coğrafyalarında yaşananların da bir özetidir aynı zamanda... Uluslararası ilişkiler, teknoloji, yayıncılık, iletişim vb. alanlarda son yüzyılda yaşanan sürecin en önemli tanığıdır radyo aynı zamanda. Radyo icat olduğu günden bugüne, okyanusları aşan, kıtaları ve üzerinde yaşayanları birbirine bağlayan en önemli iletişim aygıtı oldu. İşte buradan da hareketle bu yıl TRT'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilecek ABU Genel Kurulu ağırlıklı olarak bu sayımızın içeriğini oluşturuyor.

Türkiye'nin tek kamu yayın kurumu olan Türkiye Radyo Televizyon Kurumu, 50 yıla yakın televizyon yayıncılığı, 88. yılını kutladığımız radyo yayını ve diğer mecralarla sahip olduğu geniş kapsamlı yayın ağı, modern teknolojik altyapısıyla ülkemiz içinde ve sınır ötesi yayıncılıkta her zaman daha iyiye, daha güzele ulaşma hedefine adım adım yaklaşmaktadır. Bu süreçte, uluslararası ilişkiler ağının aktif bir öznesi olma hedefinde de çok önemli gelişmeler kaydetmiştir. Taraf olduğumuz uluslararası kuruluşlar, imza attığımız protokoller ve işbirliği yaptığımız ülkelerin sayısı dört kıtada önemli sayılara ulaşmıştır.

Özellikle bu yüzyılda, uluslararası alanda kamuoyu oluşturmanın yadsınamaz bir gerekliliği olarak, sınır ötesi yayıncılığın öneminin de büyük ölçüde arttığı görülmüştür. İşbirliği içinde olduğumuz ülkeler ve uluslararası kurumlar aracılığı ile iletişim ve medya alanına ilişkin farklı kazanım ve deneyimler edindik. Ayrıca bu deneyim ve iletişim dillerinin, yaşadığımız çağın kamu diplomasisinin inşa edilmesinde ve yürütülmesindeki eşsiz rolüne de birlikte tanıklık ettik. Yani radyonun büyüsünün eskimeyen, her dem kendini yenileyen titreşimleriyle, yerelden genele, "benden bizlere" yeni iletişim alanları açtık.

Her alanda gelişme ve ilerlemenin arka planında daima karşılıklı işbirliği ve dayanışma vardır. TRT de bu düstur doğrultusunda hareket etmektedir. Bunun bir yansıması olarak 1964 yılından bu yana aktif üyesi olduğumuz Asya-Pasifik Yayın Birliği içerisinde etkin bir biçimde yer alıyoruz. ABU Genel Kurulu'nun İstanbul'da yapılacak olması bunun en açık ve önemli bir göstergesidir. Bu genel kurulla, geleceğe, bugünden yazılacak değerli katkılar sunmak muradındayız. İstedik ki Asya ve Pasifik coğrafyasındaki dostlarımız bizi daha iyi tanısınlar, yakınlığımızı ve bize uzak olmadıklarını bilsinler.

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu olarak, ortak bir platformda birbirimizi doğru anlamayı ve doğru anlatmayı bir görev olarak kabul ediyoruz.

Bu büyük coğrafya bizim ezelden bildiğimiz, gönül birliğiyle aynı sofrada oturduğumuz yerlerdir. Ezelden tanıştıklarımızla ebedi dostluk için 'bir radyo anonsu tadında' yeniden 'Merhaba!' diyoruz. ■

Editörden

Küreselleşen Radyo

İcadından bu yana bir asırdan daha fazla zaman geçmesine karşın radyonun işlevi sanılanın aksine yeni dünya düzeniyle gittikçe artıyor ve iletişim teknolojilerinde meydana gelen hızlı gelişmeyle şekil değiştiriyor.

Soğuk savaşın ardından gelen küreselleşme süreci, toplumları birbirlerine yakınlaştırarak kültürel etkileşimi yoğunlaştırmış buna karşın uluslararası diplomasiyi derinden etkileyerek medya, kültür, spor, bilim, sanat, eğitim gibi yeni araçlar belirlemiştir. Kamu diplomasisinin esası olan bu araçlar arasında "medya" kuşkusuz ön plana çıkmaktadır. Zira medya araçları olan televizyon, radyo ve dergi yayıncılığı ile çok geniş kitlelere ulaşabilmektedir. Medya bugün bilgi aktarımın en etkili silahı hâline gelmiş durumda… Bunun yanı sıra, toplumlar arası sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasi temasların gerçekleşmesinde ve kamuoyunun oluşturulmasında etkin bir rol oynuyor.

Küreselleşmenin bu sosyal boyutuyla birlikte, ülkelerin tarihî birikimleri, kültürel değerleri ve sahip oldukları diğer özellikleri, medya araçları aracılığıyla hedeflenen kitleye aktarılmaktadır. Dolayısıyla medyanın kullandığı yayın içerikleri kamu diplomasisi açısından önemli bir rol oynuyor. Zira toplumların bilgilendirilmesi, eğitilmesi ve birbirine yakınlaşması bu içeriklerle gerçekleşmekte… Medyanın bu içeriği hedef kamuoyuna aktarımı propaganda şeklinde değil de karşılıklı fikir alışverişi, anlama ve anlatma yöntemleriyle gerçekleşmelidir ki kalıcı ve uzun vadeli ilişkiler kurulabilsin, ortak amaç birliği oluşturulabilsin. Medyanın, sesi hayalgücüyle süslediği yegâne aracı radyo, bu sınır ötesi göreviyle ait olduğu ülkeyi çekici kılarak bölgesel hatta küresel bir güç hâline getirebilir.

TRT'nin ev sahipliğinde, 24-31 Ekim 2015 günleri arasında İstanbul'da düzenlenecek olan Asya-Pasifik Yayın Birliği (ABU) 52. Genel Kurul toplantısı vesilesiyle, üç ayda bir yayımlanan TRT Radyovizyon dergimizin bu sayısının dosya konusunu "Asya-Pasifik Bölgesinde Radyonun Rolü" olarak belirledik. Bu özel sayımızda, TRT'nin 1964 yılından bu yana üyesi olduğu dünyanın en büyük yayın birliklerinden biri olan ABU ve üyelerinden farklı seslerle, yeni dünya düzeninde küreselleşen radyonun yerini, rolünü ve önemini ortaya koyduk. 52. ABU Genel Kurulu toplantısının İstanbul'da gerçekleşmesinin önemine değinirken diğer yandan ABU'nun tarihçesini ve rolünü ele aldık. Bu bölgede radyonun gelişimi ve rolünü incelerken, yeni teknolojiyle mücadele eden radyonun durumunu irdeledik. Doğal afetlerin sıklıkla gerçekleştiği bu bölgede radyonun vazgeçilmezliğini yüreğinizde hissedeceksiniz. Diğer yandan dijital çağda radyo içeriğinin hazırlanmasının önemine tanıklık edeceksiniz. Birbirinden değerli ABU ve birlik üyesi medya üst yöneticileri ile alanında uzman kişilere dergimize makaleleriyle katkılarından dolayı Kurumumuz adına şükranlarımızı sunuyoruz.

Bu çerçevede, ülkemiz adına kendimizi ifade etmek amacıyla, kamuoyunu doğru ve hızlı bilgilendirmeyi amaç edinen kamu yayıncısı TRT'nin dünü ve bugününü, uluslararası ve bölgesel yayın birlikleriyle ilişkilerini etraflıca ele aldık.

Radyo, yeni yüzyılda benzerlikler ve farklılıkları aynı anda tecrübe ettiğimiz hem ait olduğu ülkenin geleneksel yapısını aktaran hem de küresel kültüre hizmet eden şekil değiştirse de işlevi artan vazgeçilmez bir kültür aracı hâline dönüştü. Dünyaya radyoyla seslenmenin mutluluğu ile nice radyolu yıllara…

Eda Kotanoğlu Cardona

TRT 3 AYLIK RADYO DERGİSİ

Türkiye Radyo Televizyon Kurumu Adına Sahibi
TRT Dış Yayınlar Dairesi Başkanı Dr. Süleyman Erdal

Genel Yayın Yönetmeni
Dr. Süleyman Erdal

Yayın Koordinatörü
Şirin Sümer

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
Eda Kotanoğlu Cardona

Editörler
Olgu Tokdemir
Sultan Yanmaz
Aksel Koçak
Didem Güneri Öztaşbaşı
Nurettin Turan
Özlem Yalçın
Abdulhamid Chohan

Danışma Kurulu
Prof. Dr. Edibe Sözen
Doç. Dr. Enderhan Karakoç
Prof. Dr. Ertan Özensel
Doç. Dr. Halûk Bengü

CD İngilizce Çeviriler
Özden Arar
Ömer Ayvaz

Şarkı Sözü Çevirileri
İngilizce / Özden Arar
Almanca / Gültekin Alkoyak
Fransızca / Göksel Ali Göksu
Arapça / Müfit Hürmüzlü
Çince / Zühre Varis
Rusça / Günay Kızılırmak

Bölge Temsilcileri
Ankara • Filiz Özdemir Arıcıoğlu • filiz.ozdemir@trt.net.tr
Antalya • Mustafa Cansız • mustafa.cansiz@trt.net.tr
Çukurova • Lütfi Kılınç • lutfi.kilinc@trt.net.tr
Diyarbakır • Fatih Yılmaz • fatih.yilmaz@trt.net.tr
Erzurum • İsmail Bingöl • bingolismail@gmail.com
İstanbul • Osman Nuri Boyacı • osman.boyaci@trt.net.tr
İzmir • Hakan Özalpuk • hakan.ozalpuk@trt.net.tr
Trabzon • Yiğit Yavuz • yigit.yavuz@gmail.com

Hukuk Danışmanı
Recep Durgun

Reklam Sorumlusu
Petek Ulusoy Arıca
T: 0 312. 463 4264/65
petek.ulusoy@trt.net.tr

Sosyal Medya Sorumlusu
Esra Özbek

Teşekkür
Zekeriya Aydın
Berna Batmaz
Kyial Sydykova

Web Tasarım
Hilal Baysal
İbrahim Çam

İdari İşler
Murat Baran

Yönetim Yeri
TRT Genel Müdürlüğü Dış Yayınlar Dairesi Başkanlığı
OR-AN / ANKARA • T: 0 312. 463 2377
www.trtradyovizyondergisi.com
trtradyovizyon@trt.net.tr

ISSN 1309-0895 • **YAYIN TÜRÜ** Yaygın / Süreli

Basım Tarihi 15 Ekim 2015

Yayına Hazırlık ve Tasarım
Son1Saat Tanıtım Ajansı
Hüseyin Rahmi Sokağı 4/1 06680 Çankaya / ANKARA
T: 0 312. 439 3075 • F: 0 312. 439 3076
www.son1saat.com

Baskı
Fersa Ofset Baskı Tesisleri
Ostim 36. Sokak No. 5/C-D Yenimahalle / ANKARA
T: 0 312. 386 1700 (pbx) • F: 0 312. 386 1704
www.fersaofset.com

Dergide yayımlanan yazı ve makalelerdeki görüşler, yazarın sorumluluğundadır, dergi üzerinde hiçbir bağlayıcılığı yoktur.

Bütün TRT Radyo çalışanları, derginin doğal editörleridir.

İÇİNDEKİLER

Bir Kamu Yayıncısı TRT 6

TRT'nin Uluslararası ve Bölgesel Yayın Birlikleriyle İlişkileri 8

Dosya / 52. ABU Genel Kurulu İstanbul'da 10

En Uzak Medyadan Cumhuriyet Yansımaları 28

Söyleşi / Hayatın Sesleri'nde Memleket Kokusu 32

Sesin Büyülü Dünyası 35

Biz de Varız / Biri Bana Radyoyu Anlatabilir mi? 36

Çok Boyutlu Radyo / Kitlesel Olan mı, Daha Bireysel Olan mı? 38

TRT İstanbul Radyosu 40

Söyleşi / Radyo Yolcuları - Zafer Akçay 42

Radyo Akademi / Yaratıcı Program Teknikleri 45

Radyoda Japonca 46

Radyoda Malayca 48

Sayısal Radyo Yayıncılığı / TRT DAB Pilot Projesi 50

Stüdyodan / Müzikte İz Bırakanlar 52

Prodüktörün Kaleminden / Anadolu Yollarında - Kakava Şenliğindeyiz 54

Kitaplık / Radyo Olmalı 59

Beyazperdenin Radyolu Filmleri 60

Haberler 62

Sesnâme 64

BİR KAMU YAYINCISI TRT

Mümtaz Dizdarlar

6 Mayıs 1927. Bu tarih Türkiye için bir milat. İstanbul Radyosu'nda başlayan radyo yayınları, TRT'nin ve Türk yayıncılık hayatının önemli kilometre taşlarından...

O tarihten birkaç ay sonra Kasım 1927'de Ankara Radyosu ilk yayınını yapar. 1961 Anayasası ile Türkiye'de radyo, televizyon yayınlarının bir kamu hizmeti kuruluşu tarafından yönetilmesi gerekliliği üzerine konulan bir madde ile kurulan TRT, 1 Mayıs 1964'te hukuki statüsüne kavuşur. Böylece Basın Yayın ve Turizm Bakanlığı'na bağlı olarak gerçekleştirilen radyo yayınları TRT çatısı altında toplanmış olur.

31 Ocak 1968 ise TRT'nin yayıncılık serüveninde bir diğer önemli dönüm noktasıdır. İlk televizyon yayınlarının başladığı bu tarih, Türkiye'nin ilerleyen yıllarında medya sektöründe herkesin okul olarak göreceği TRT'nin ilk heyecanlı günüdür aynı zamanda...

1982 Anayasası'nın 133'üncü maddesi ile 2954 Sayılı TRT Kanunu; Kurum'un özerk, tarafsız, kendine özgü yasası ve düzenlemeleri olan bir kamu tüzel kişisi olduğuna işaret eder.

1990'lı yılların ilk dönemlerinde başlayan özel televizyon yayınları ve daha sonra Radyo Televizyon Üst Kurulu'nun kurulması, bu alanda yeni düzenlemeler yapılması gerekliliğini de beraberinde getirir. Artık Anayasa uyarınca TRT'nin yanı sıra özel (ticari) radyo ve televizyonlar da yayın yapabileceklerdir.

Kamu yayıncısının görevi

Bir kamu yayıncısı olan TRT, elektrik faturalarından kesilen pay, bandrol ücretleri ve reklam gelirleri ile finansmanını sağlıyor. Türkiye Büyük Millet Meclisi KİT Komisyonu tarafından harcamaları denetlenen TRT bir anlamda asıl patronu olan 'millet' tarafından denetlenmekte... Bu özelliği, TRT'yi diğer medya kuruluşlarından farklı bir noktaya taşır. Çünkü kamu hizmeti yapan bir yayın kuruluşu, mali olarak da bağımsız ve hesap verebilir durumda olmalıdır.

Kamu hizmeti yayıncısının görevi, ülke menfaatlerini ön planda tutan, toplumun her kesimine tarafsız yayın yapma politikasını benimsemiş, bunları, ürettiği program ve haberlerine yansıtmayı ilke edinmiş bir konumda durabilmekle başlar. Nitekim TRT Kanunu'nda Kurum'un görevleri sayılırken şu maddeler sıralanır:

Yurt içine yapılacak haber, kültür, bilim, sanat, eğlence ve benzeri türlerde eğitici, aydınlatıcı ve eğlendirici nitelikte her türlü yayınlarla,

■ Atatürk ilke ve inkılaplarının kökleşmesine ve Türkiye Cumhuriyeti'nin çağdaş uygarlık düzeyinin üstüne çıkmasını öngören millî hedeflerin gerçekleşmesine,

■ Devletin varlık ve bağımsızlığının, ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğünün, toplumun huzurunun, millî dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı ve Atatürk milliyetçiliğine dayanan demokratik, laik ve sosyal hukuk devleti niteliklerinin korunmasına ve güçlendirilmesine,

■ Millî eğitim ve millî kültürün geliştirilmesine,

■ Devletin millî güvenlik siyasetinin, millî ve ekonomik menfaatlerinin korunmasına,

■ Kamuoyunun Anayasa ilkeleri doğrultusunda serbestçe ve sağlıklı bir şekilde oluşmasına yardımcı olmak;

Yurt dışına yapılacak yayınlarla ise;

■ Devletin her alanda tanıtılmasına,

■ Yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının Türkiye Cumhuriyeti ile ilişkilerinin sürdürülmesine yardımcı olmak, denilmektedir.

Kamu hizmeti yayıncılığı neden gereklidir?

Kamu hizmeti yayıncılığı, uluslararası, ulusal ve bölgesel düzeyde yayın olanakları, geniş yayın ağı, tarafsız haber ve kaliteli programları ile diğer kanalların önüne geçmektedir.

Katı ve şaşmaz ilkeleri ile zaman zaman izleyicilerin tepkisini alsa da, diğer kanalların yanlı ya da doğru olmayan, spekülatif ve manipülatif haber ve yayınları karşısında kamu yayıncılığı her zaman bir 'konfirmasyon merkezi' olmuştur.

Halkın parası ile yayın yapan kamu hizmeti yayıncılığı, ticari bakış açısı ortaya koymadan, izleyicinin kendisine olan inanç ve bağlılığını zedelemeden, sorumluluğunun bilincinde olarak halka ulaşma konusunda sektörün olmazsa olmazıdır.

TRT'nin işlevi ve sorumluluğu

Çok sayıda uluslararası, ulusal ve bölgesel televizyon kanalının bulunduğu günümüz yayın ortamında, Türkiye ve dünyaya 'doğru, hızlı ve tarafsız' haber vermeyi ilke edinen TRT, izleyici ve dinleyicilerine eğitim, kültür, belgesel, drama, çocuk, spor, müzik ve eğlence yayınlarıyla sesleniyor. Bunu, değişik yayın mecralarında Türkçe dışında farklı dil ve lehçelerde de gerçekleştiriyor.

Türkiye'nin yüzde 99'una yayın yapan TRT, yurt dışı yayınlarıyla da Avustralya'dan ABD'ye, Rusya'dan Afrika'ya geniş bir coğrafyaya televizyon, radyo ve İnternet yayınları ile ulaşıyor. Bu çerçevede her yaş grubundan, farklı meslek, eğitim ve kültür seviyesindeki dinleyici ve izleyicilere doğru, tarafsız, anlaşılır ve ânında haber vermeyi, eğitim ve kültür gelişimlerine katkıda bulunmayı, eğlendirirken eğitmeyi ve en yaygın şekliyle millî kültür bütünleşmesini sağlamayı amaçlıyor. Yurt dışında yaşayan Türklere Türkiye'den haber akışı sağlarken, Türkiye ve Türk kültürü ile bağlarının devamını sağlayacak programlara imza atıyor. Bu programlar, Türkiye'den bir ses bir nefes olurken; millî, insani ve manevi kültür değerleri ile birlik ve beraberlik duygusunu diri tutuyor. Türk kültürüne, tarihî değerlerine, yaşam tarzına ilişkin programlar ile ülkemiz aleyhindeki propagandalara karşı bilgilendirici ve aydınlatıcı programlar yayımlamayı, ayrıca Türkçenin doğru, düzgün kullanımını, yayın sorumluluğunun vazgeçilmez parçası olarak görüyor.

TRT'nin gerek radyo gerek televizyon yayınlarının bir işlevi de vatandaşlarına moral aşılayacak yayınlar gerçekleştirmek... Onların hemen her konudaki problemlerinin çözümüne ışık tutarak Türkiye Cumhuriyeti ile bağlarını her zaman sıkı tutmalarını sağlamak, yanı sıra bulundukları ülkenin kültürlerini tanıtarak, uyum sağlamalarını kolaylaştırmak...

41 dil ve lehçede yayın

TRT; farklı dil ve lehçelerde yayın yapan TV kanalları, Türkiye'nin Sesi Radyosu (Voice of Turkey), 41 dil ve lehçede gerçekleştirdiği Web yayını ile Türkiye'nin uluslararası arenada, özellikle de bölge ülkeleriyle olan ilişkilerinde olumlu katkılar sağlamayı hedefliyor.

Türkiye ve Türk insanı tanıtılarak, dünyada olumlu bir kamuoyu oluşturmak; ülkemizin siyasi, sosyal, kültürel, ekonomik alanlarda kaydettiği gelişmeleri yansıtmak; hitap edilen hedef kitlenin Türkiye'ye sempati ve desteğinin artırılmasını sağlamak, TRT'nin hedefleri arasında...

Günümüzde TRT

TRT, 1927'de başlayan yayın yolculuğuna bugün 14 televizyon kanalı, 5 ulusal, 5 bölgesel, 3 uluslararası ve 3 yerel radyo istasyonu, trt.net.tr İnternet adresi, 41 dil ve lehçede yayın yapan trtvotworld.com İnternet sitesi, teleteks yayını, "TeleVİZYON", "Radyovizyon" , "TRT Çocuk" adlı basılı dergileri ve "TRT Haber DD", "TRT Spor", "TRT Türk", "Televizyon" ve "Bir Dünya Müzik"adlı dijital dergileriyle Türkiye ve dünyaya yayın yapıyor. ■

TRT'nin Uluslararası ve Bölgesel Yayın Birlikleriyle İlişkileri

Çağlan Tankur Yörümez

Teknolojik gelişmelerin başdöndürücü bir hızla seyrettiği ve izleyici/dinleyici alışkanlıklarının değişime uğradığı günümüzde, kamu hizmeti yayıncılığı tüm dünyada artan rekabet koşulları ve gittikçe zorlaşan maddi şartlarla karşı karşıya... İşte bu noktada, tüm dünyadaki kamu hizmeti yayıncılarının dayanışma ve işbirliği içinde olması büyük önem arz ediyor.

Bu dayanışmanın daha profesyonel bir atmosfer içerisinde gerçekleştirilebilmesi amacıyla, kamu hizmeti yayıncıları, üyesi oldukları uluslararası yayın birlikleri çatısı altında bir araya gelerek birtakım faaliyetler gerçekleştiriyor.

TRT de kamu hizmeti yayıncılarının karşılaştığı güncel sorunlara ortak çözümler aramak, iyi uygulama örneklerini paylaşmak, bilgi ve tecrübe alış verişini sağlamak için hem bölgesel hem de uluslararası kurum ve kuruluşlarla iletişim ve işbirliği içerisinde... Gelin, TRT'nin üyesi bulunduğu söz konusu birliklere şöyle kısaca bir göz atalım...

ASYA-PASİFİK YAYIN BİRLİĞİ (ASIA-PACIFIC BROADCASTING UNION-ABU)

Asya-Pasifik Yayın Birliği (ABU), TRT'nin uluslararası ilişkiler ve işbirliği faaliyetleri açısından en yoğun ve en etkin olduğu kuruluşlardan biridir. 1964 yılında kurulan ABU, Asya-Pasifik bölgesinde hem teknoloji hem de içerik bakımından yayıncılığı geliştirmeyi, bölgedeki yayın kuruluşlarının ortak çıkarlarını korumayı, yayıncılık alanında uluslararası ve bölgesel işbirliğini güçlendirmeyi hedefliyor. Dünya nüfusunun yüzde 60'ına hitap eden toplam 68 ülke ve özerk bölgeden 275'i aşkın üyesi olan birliğin Genel Merkezi, Malezya'nın başkenti Kuala Lumpur'dadır.

TRT'nin ABU ile olan ilişkisi 1964 yılında birliğe üye olmasıyla başladı ve 2001 yılından beri ABU'nun en üst kurulu olan Yönetim Kurulu üyeliği devam ediyor. TRT ayrıca; ABU Planlama ve Strateji Grubu, Teknik Komite gibi önemli ABU organlarında da temsil ediliyor.

Birlik, temel spor etkinliklerinin bölgesel yayın haklarına ilişkin müzakerelerde bulunmanın yanı sıra, Asiavision haber değişim ağı, ortak yapım ve program değişimi, hukuki, teknik ve idari danışmanlık hizmetleri, sektör konferansları gibi birçok alanda faaliyetlerini sürdürüyor. Bölgenin deprem, su taşkını, tsunami gibi doğal afetlere sıkça maruz kalması sebebiyle, ilgili toplumlar ve resmî kurumlar nezdinde duyarlılığı artırmak ve bölgedeki yayın kuruluşlarının bu tip durumlarda izlemesi gereken yayın stratejilerini geliştirmek amacıyla, ABU çatısı altında iklim değişikliği ve afet erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesine yönelik seminer, çalıştay ve sempozyumlar düzenleniyor.

ABU'nun diğer etkinlikleri arasında, ABU Radyo ve Televizyon Ödülleri ve 2012'den itibaren düzenlenen Asya-Pasifik'in ilk bölgesel televizyon ve radyo şarkı festivali sayılabilir.

ABU'nun faaliyetlerine ve projelerine destek olmada aktif rol alan TRT, 2015 yılı Ekim ayı içerisinde ABU Genel Kurulu ve bağlı toplantılarına İstanbul'da ev sahipliği yapmaya hazırlanıyor.

AVRUPA YAYIN BİRLİĞİ (EUROPEAN BROADCASTING UNION-EBU)

1950 yılında kurulan ve merkezi Cenevre, İsviçre'de bulunan Avrupa Yayın Birliği'nin (EBU), Avrupa ve Avrupa'nın yakın çevresindeki 56 ülkeden 73 aktif, 20 ülkeden 34 ortak üyesi bulunuyor. Önde gelen amaç ve görevleri arasında; kamu hizmeti medyasının rolünü korumak ve savunmak, üyeleri arasındaki işbirliğini geliştirmek ve Eurovision ile Euroradio ağları aracılığıyla görsel-işitsel içerik değişimini sağlamak yer alıyor.

TRT'nin kurucu ve aktif üyesi olduğu Avrupa Yayın Birliği (EBU) isim olarak Türkiye ve diğer Avrupa ülkelerindeki vatandaşlarca pek bilinmese de EBU'nun her yıl düzenlediği Eurovision Şarkı Yarışması çok popüler... Birlik, Eurovision Şarkı Yarışması dışında, Eurovision Dans Yarışması, Eurosonic festivalleri gibi birçok farklı etkinliği de gerçekleştiriyor. Ayrıca, FIFA Dünya Kupası, Olimpiyatlar ve Dünya Kayak Kupası gibi birçok spor etkinliğinin yayın haklarını üyeleri adına müzakere ederek satın alıyor.

Kamu hizmeti medyasını vazgeçilmez kılmak misyonuyla faaliyetlerine yön veren EBU'nun birçok komite ve çalışma grubunda TRT faal bir biçimde yer alıyor.

GÜNEYDOĞU AVRUPA KAMU HİZMETİ MEDYASI BİRLİĞİ (EAPSMSEE)

2010 yılında Zagrep, Hırvatistan'da kurulan ve TRT'nin kurucu üyeleri arasında yer aldığı Güneydoğu Avrupa Kamu Hizmeti Medyası Birliği (EAPSMSEE), Güneydoğu Avrupa'da bulunan kamu hizmeti medyasının gelişimini desteklemek ve komşular arasında karşılıklı bilgi, tecrübe, program vb değişimini teşvik etmek amaçlarıyla hizmet veriyor. 13 üyesi olan Birlik, radyo, televizyon, yeni medya, dijitalleşme ve teknoloji, arşivlerin dijitalleştirilmesi, ortak yapım, Avrupa kurum ve kuruluşlarıyla ilişkiler, eğitim, mevzuat ve ticari konular alanlarındaki çalışma grupları ile faaliyetlerini sürdürüyor. TRT, bilhassa arşivlerin dijitalleştirilmesi ve bütçe yönetimi gibi alanlarda aktif olarak diğer üyelere eğitim ve destek sunuyor.

ABU çatısı altında iklim değişikliği ve afet erken uyarı sistemlerinin geliştirilmesine yönelik seminer, çalıştay ve sempozyumlar düzenleniyor.

AKDENİZ GÖRSEL - İŞİTSEL DAİMİ KONFERANSI (COPEAM)

1996 yılında Roma, İtalya'da kurulan ve TRT'nin Başkan Yardımcısı olduğu Akdeniz Görsel-İşitsel Daimi Konferansı (COPEAM), Akdeniz bölgesindeki medya ve yayıncılık sektöründeki kuruluşlar, radyo televizyon yayıncıları, profesyonel şirketler, dernekler, enstitüler, festivaller ve uluslararası kuruluşları bünyesinde barındırıyor.

Toplamda 91 üyesi bulunan ve TRT'nin de 2009 yılında üyesi olduğu COPEAM'ın televizyon, radyo ve eğitim gibi çalışma komisyonları aracılığıyla, Akdeniz müziği, toplumu, kadınları ve coğrafyası, mülteciler gibi konularla ilgili çeşitli proje ve ortak yapımlar hayata geçiriliyor.

AKDENİZ GÖRSEL - İŞİTSEL İLETİŞİM MERKEZİ (CMCA)

Fransa'nın şirin liman kenti Marsilya'da 1995 yılında kurulan Akdeniz Görsel-İşitsel İletişim Merkezi (CMCA), 25 üyesi olan küçük bir birlik ve çoğunlukla Kuzey Afrika ve Güney Akdeniz ülkelerini temsil ediyor. Akdeniz'deki yayın gruplarının yanı sıra görsel-işitsel yapımcılar ve aktörleri de çatısı altında toplayan CMCA, Akdeniz kültürünün tanıtımına ilgi duyan hem kamu hem de özel sektör işletmecileri için bir değişim platformu görevi üstleniyor.

TRT'nin 2007 yılında üyesi olduğu CMCA'nin önemli faaliyetleri arasında, ortak yapım projeleri, belgesel çalıştayları ve çeşitli alanlardaki eğitimler bulunuyor. Birçok genç prodüktörün kısa metrajlı yapımlarıyla yarıştığı PriMed Belgesel ve Röportaj ödülü, CMCA'in diğer önemli etkinliklerinden...

DOSYA

Asya-Pasifik'te Radyonun Rolü

52. ABU GENEL KURULU İSTANBUL'DA

Dünyanın en büyük yayın birliklerinden biri olan ABU (Asia-Pasific Broadcasting Union / Asya-Pasifik Yayın Birliği), 68 ülke ve özerk bölgeden 275'i aşkın üyesiyle dünya nüfusunun yüzde 60'ına hizmet sunuyor. 50 yılı geride bırakan ABU'nun 52. Genel Kurulu, 24-31 Ekim 2015 günlerinde İstanbul'da toplanıyor. TRT, değerli katılımcıları İstanbul'da ağırlarken, Radyovizyon da değerli kalemleri sayfalarına taşıyor. Yayıncılık tarihinin önemli bir kesitine ev sahipliği ve tanıklık yapmaktan ötürü kıvanç duyuyoruz.

12 RADYO DUYGUSALDIR

13 ASYA-PASİFİK BÖLGESİNDE RADYONUN GELİŞİMİ VE ROLÜ

14 52. ABU GENEL KURULU'NUN İSTANBUL'DA GERÇEKLEŞMESİNİN ÖNEMİ

15 DOĞAL AFETLER VE RADYO

16 ABU ÖDÜLLERİNE BİR BAKIŞ - RADYO KATEGORİSİ

18 DİJİTAL ÇAĞDA RADYO İÇERİĞİNİN GEÇERLİLİĞİ

20 RADYO VE YENİ TEKNOLOJİ

22 RADYO YAYINCILIĞINDA HALKIN GÜÇLENDİRİLMESİ HONG KONG'DA TOPLULUK KATILIMLI YAYIN HİZMETİ

23 ABU: ASYA-PASİFİK İÇİN ORTAK BİR YAYINCILIK SESİ

26 TOPLULUK RADYOSU: HİNDİSTAN DENEYİMİ

Davetimize icabet ederek bizi şereflendiren dostlarımıza merhaba!

Şenol Göka
TRT Genel Müdürü

Radyo, Asya-Pasifik bölgesinde kritik bir rol oynadı.

Jawhar Sircar
CEO, Prasar Bharati

Türkiye, on dört dünya mirası sit alanına ev sahipliği yapmakta...

Dr. Javad Mottaghi
ABU Genel Sekreteri

Dinleyiciler, programın haber kaynağı oldular.

Akinori Hashimoto
NHK , İdari Denetçi, Genel Yayın Yönetimi

ABU Ödülleri, bir 50 yıl daha heyecan verici ve dinamik medya atmosferine doğru yol alıyor.

Tatsuhiro Beniko
ABU Programcılık Direktörü

Dinleyicileriniz sizin "süper starlarınızdır..."

Nedra Weerasinghe
MBA Grup Direktörü
Elektronik Medya İşi
MTV Channel Pvt Ltd.
MBC Networks Pvt Ltd.

Yeni teknoloji radyo endüstrisi iş modelini birçok yoldan rahatsız ediyor.

Steve Ahern
AHERN
Medya ve Eğitim
Genel Müdürü

CIBS'in bir diğer eşsiz özelliği "Sosyal Kazanım"a yaptığı vurgu.

Tai Keen-man
RTHK Yayın
(Programlar)
Başkan Yardımcısı

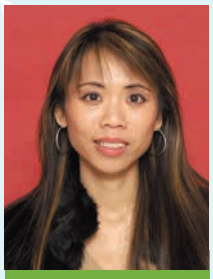

CIBS programlarının yüzde 15'i azınlıklar tarafından yapılıyor.

Jace AU Lai-ngar
RTHK Dijital Ses Yayını
Başkanı

ABU, dünya nüfusunun yarısından fazlasına hizmet ediyor.

S. Nanda Armoogum
ABU Haber Yayımlar
Görevlisi, Editör

ALL INDIA RADIO (AIR)

HİNDİSTAN RADYO KURUMU

Mesajların yerel lehçe ve deyimlerle verilmesi ilgiyi ve güvenilirliği artırıyor.

Hindistan Radyo Kurumu

RADYO DUYGUSALDIR

Şenol Göka

Asya-Pasifik Coğrafyasında Radyonun Rolü'nü en iyi şekilde özetleyebilecek olan ifadenin başlıkta kullandığım iki kelime olduğu kanaatindeyim. Duygusal olmak özellikle içinde bulunduğumuz ABU ilişkiler ağı coğrafyasının ortak özelliğidir. Bu duyguyu yalnızca romantizm şeklinde değerlendirmemek gerekir. Heyecan, kırılganlık, gelenekçilik, sabırlılık, hüzün ve umut, içinde bulunduğumuz coğrafyada duygusallıkla gerçek ifadesini bulur.

ABU'nun 52. Genel Kurulu'na ev sahipliği yapmaya hazırlandığımız bir ortamda ABU'yla ilişkileri radyo çerçevesinde değerlendirmek, sözünü etmeye çalıştığım duygusallığı vurgulamak açısından son derece önemli…

Bizler, genel anlamda birbirini uzun süredir görmeyen, gördüğünde de bu buluşmayı coşkulu bir şekilde hatta biraz da abartılı yaşayan bir kültürün çocukları olarak, ABU coğrafyasına duygusal bir gözle bakıyoruz. Radyo ile meşgul olanların buluşmalarında da benzer bir coşku yaşanır. Bu açıdan bakıldığında her zaman birbirine yakınlık hisseden insanların hasret yüklü ifadelerinin de radyolardan aktarıldığına tanık olabiliriz.

Umarım önümüzdeki ABU Genel Kurulu bu ifadeleri en coşkulu hâliyle birbirimize aktardığımız bir ortam oluşturur. TRT, uzun süren radyoculuk deneyiminden hareketle bu genel kurulun ruh hâlini yaşatacak birikime sahip bir kurumdur.

Kuvvetle muhtemel konuklarımızdan da böyle bir hoşluk İstanbul'dan bütün dünyaya yayılmaktadır. ABU üyelerinin davetimize icabet etmeleri hem davetimizi kıymetli kıldı hem de TRT'nin birikimine duyulan saygıyı perçinledi.

ABU'nun önümüzdeki yıllarda yayıncılık alanında oynayacağı role ilişkin TRT tam bir umut ve güven taşımaktadır. Bugüne kadar ağırlıklı olarak radyo üzerinden sağlamlaştırılmaya çalışılan kardeşlerin işbirliği girişimleri, bundan sonra da yayıncılığın her alanında yayın teknolojisindeki öncü rolle birlikte güçlendirilecektir. TRT, üzerine düşeni yapmaya ve bütün imkânlarını bu işbirliğinin güçlendirilmesine seferber etmeye hazırdır. Bu duygusal coğrafyanın da iyi belirlenmiş hedefler doğrultusunda hızla işbirliğine yöneleceğine inancımız tamdır.

ABU'nun önümüzdeki yıllarda yayıncılık alanında oynayacağı role ilişkin TRT tam bir umut ve güven taşımaktadır. Bugüne kadar ağırlıklı olarak radyo üzerinden sağlamlaştırılmaya çalışılan kardeşlerin işbirliği girişimleri, bundan sonra da yayıncılığın her alanında yayın teknolojisindeki öncü rolle birlikte güçlendirilecektir.

TRT, üyesi olduğu bütün uluslararası kuruluşlarda edindiği önemli tecrübeyi kardeş coğrafyamızın yayımcı kuruluşlarıyla paylaşmaya devam edecektir. Birlikteliğimizin bugün olduğu gibi bundan sonra da sürdürülmesi en büyük temennimizdir.

52. ABU Genel Kurulu'nun İstanbul'dan Kardeş Sofrası kabul ettiğimiz Duygusal Coğrafyaya bereket getirmesini diliyorum. Buluşmanın heyecanını paylaşabilmek umuduyla, davetimize icabet ederek bizi şereflendiren dostlarımıza şimdiden merhaba…

En kalbi duygularımla…

ASYA-PASİFİK BÖLGESİNDE RADYONUN GELİŞİM VE ROLÜ

Jawhar Sircar

Radyo yayını, 20. Yüzyıl'dan birkaç yıl önce ortaya çıkmış olmasına karşın, asıl gelişimi Birinci Dünya Savaşı'ndan sonra Batı dünyasında olmuştur. BBC, 1922 yılında Birleşik Krallık'ta kuruldu. Özel radyo operatörleri ise ilk atılımlarını ABD ve bazı gelişmiş ülkelerde gerçekleştirdiler. Asya-Pasifik ülkelerinden kimileri, kendi deneme yayınlarına 1920'de başladılar. Hindistan, Avustralya, Çin, Kore ve Japonya radyo yayıncılığından etkin biçimde etkilenen ülkelerdendi. 1930'lara gelindiğinde Türkiye, Tayland ve birkaç ülkede daha radyo yayınlarına başlandı ancak bölgede kaydedilen asıl ilerleme, sömürgeci ülkeler İkinci Dünya Şavaşı sırasında Japonya tarafından ciddi şekilde tehdit edildikleri zaman sömürgeleştirilmiş ülkelerdeki bölge kontrolü çalışmalarını artırdıkları zaman gerçekleşti.

Savaştan hemen sonra, Avrupalı güçler bölgeden ayrıldılar ve bağımsızlığını kazanan ya da yeniden güçlenen ülkeler kendi devlet radyolarını kurdular; çünkü bu en iyi kitle iletişim yöntemiydi. Çin'in CRI, Endonezya'nın RRI, Malezya'nın RTM ve Kore'nin KBS radyoları iletişim atağına iyi birer örnektir. Bu arada Hindistan gibi ülkeler halklarını daha da güçlendirmek için hızlı bir şekilde büyümeye başladılar. Böylece, radyonun yeni ülkelerde oynadığı ilk büyük rol; insanları, özellikle kültürel veya etnik sıkıntıların olduğu yerlerde, ortak ve bilinçli bir duygusal bağla birleştirmek oldu.

"Ulusal dil", standart telaffuzlar ve imlalar bakımından düzenlendi. Ortak tarih ve mirastan gurur duyulmasının önemi gayet başarılı bir şekilde vurgulandı. İstisnalar olabilir ama genel olarak radyo, "resmî bilgiyi" veya "halk öykülerini" daha önce hiçbir şeyin yapamadığı kadar özgürlüklerine kavuşmuş savaş sonrası sömürgelerinin uzak köşelerine taşıdı. Şarkılar, radyo oyunları ve aynı zamanda haberler, bilgiye dayanan tartışmalar, alışılmışın dışında coşkulu bir yolla ortak kimlikleri birbirine birleştirdi. Her toplumda oluşan farklılıklar -muhtemelen kısıtlı etkileşim, diğer sosyal grupların ve rekabet eden kimliklerin daha az bilincine varıldığı için- ulusal radyo hizmetleri tarafından ustalıkla ele alındılar. Zira bu farklılıklar olağanlığı ve uyumlu ilişkileri vurguluyorlardı. Radyo oyunları ve tarihe dayalı programlar, yeniden önem kazanan ünlü kahramanlar aracılığıyla vatanseverlikten ve ortak geçmişten gurur duyulmasını sağladılar. Radyo yayıncılığının coşku dolu çekiciliği, savaşlar ve diğer kriz zamanlarında ulusal birliği bir arada tutmaya yardımcı oldu. Bu, Batıda çok nadir görülebilecek bir durumdu. Çünkü orada radyo bu derecede yeni bir ulusal bilinçlilik oluşturmak için rol oynamada kullanılamayabilirdi.

Radyo, Asya-Pasifik bölgesinde kritik bir rol oynadı. Sadece ulusal kimlikleri güçlendirmekle kalmayıp aynı zamanda toplumu sağlık bilinci, hijyen, doğum öncesi ve sonrası bakımı konularında bilinçlendirerek eşsiz bir işlev sahibi oldu. Sıraya girme gibi yeni sosyal alışkanlıkların oluşturulmasına yardımcı oldu. Ortodoks toplumlarda cinsiyet duyarlılığını artırmak ve kadınların refahını yükseltmek konularında mucizeler yarattı. Bu bölgedeki ulus devletler, çocuk felci ve sıtmanın yok edilmesi, kolera veya sudan geçen hastalıkların kontrol altına alınması gibi konularda daha önce kimsenin sahip olamadığı radyo hizmetleri ile kitle iletişiminin en güçlü silahına sahip oldular.

Kırsal toplumlar modern dünyanın bir parçası hâline geldikçe radyo onların sürekli bir arkadaşı oldu, onlara genellikle kendi dillerinde konuştu. Tarımda modernizasyon bütün gelişmiş ve az gelişmiş ülkeler için önemli bir sorundu. Asya-Pasifik bölgesindeki çoğu ülke de bu grupta yer alıyordu. Televizyon 1980'lerde henüz tam olarak yaygınlaşmadan, radyo her mevsim için her ürüne gerekli olan tarımsal uygulamalarla ilgili mesajları tek başına veriyordu. Bunun yanı sıra, tarıma dayalı sanayilerin gelişiminde ve Kobilerin (küçük, orta, büyük ölçekli işletmeler) teşvikinde de yardımcı oluyordu.

Ancak hangi tür radyo yayınından söz ediyoruz? Kısa Dalga 1970'lere kadar bütün ihtişamıyla hüküm sürerken ve uzun mesafeleri ulusal, uluslararası mesajlarla geçerken; yeni ülkeleri 1970'lerden 20. Yüzyıl'ın son on yılına kadar etkili bir şekilde bağlamayı başaran aslında Orta Dalga'ydı. Yaklaşık kırk yıl önce gelen uydu bağlantıları, uzak köşelerdeki radyo yayınlarına bağlanmada yardımcı oldu. Bu, radyo programlarının, röle istasyonları ile karasal bağlantılarla birbirlerine doğrudan bağlı olma-

malarına karşın dinlenebilmesi anlamına geliyordu. Son olarak, transistörlü radyo, alıcı setlerine taşınabilirlik ve satın alınabilirlik getirdi. 1960'larda yaptığı bu önemli atılım ve demokratikleşme, radyoyu en önemli araç hâline getirdi.

Yaşadığımız yüzyılda ve özellikle son on yılda FM yayınları çarpıcı bir yükselişe geçti; birçok ülke Kısa Dalga'yı kapattı, Orta Dalga ise önemini yitirdi. Kentsel alanlara özel yayıncılık türü olan FM yayınlarına geçilmiş olması kimi ülkeleri memnun etse de bu, aynı zamanda ulusal radyoların merkezî tekel yapılarının dağılması anlamına geliyordu. Kamu yayıncıları onlarca yıl Asya ve Pasifik'in yeni ve gelişen ülkelerinde kahramanca bir rol oynamışlar ancak ülkeler "olgunlaştıkça" insanlar genellikle daha çok çeşit talep eder hâle geliyor. Bu da günümüz dünyasında geleneksel radyo yayıncılığına yeni bir meydan okumadır.

52. ABU GENEL KURULU'NUN İSTANBUL'DA GERÇEKLEŞMESİNİN ÖNEMİ

Dr. Javad Mottaghi

Asya-Pasifik Yayın Birliği; yükselişi, gelişimi ve hızlı büyümesi ile ortadadır. Bölge ülkeleri, yeni dünya ekonomik düzeni için öncü olmaktadır. Bu ekonomiyi güçlü tutmak ve sağlıklı bir verimlilikle büyümeyi devam ettirmek için kucaklayıcı ve küresel bir yaklaşım gerekiyor. Bu yüzden günümüzün birbiriyle bağlantılı dünyasında insanların yüksek beklentilerini karşılamak ve etkili iletişim stratejileriyle iyi uluslararası ilişkiler kurmak önemlidir. Medya kuruluşlarının dijital çağda yaşanan bu süreçte çok önemli bir rolü var.

Asya-Pasifik Yayın Birliği (ABU) bu önemin kavranmasıyla birlikte bölgedeki yayıncıların ortak gelişimine katkıda bulunmak için kurulmuş kâr amacı gütmeyen, özerk ve profesyonel yayın kuruluşları birliğidir. Asya-Pasifik bölgesinde yayıncılığın gelişimini kolaylaştırmak ve üyeleri arasında ortak faaliyetler düzenlemek için 1964 yılında kurulan Birlik, 68 ülke ve özerk bölgeden 275'i aşkın üyesiyle üç milyardan fazla potansiyel izleyiciye sesleniyor. ABU, televizyon ve radyo yayıncılarının ortak çıkarlarını gözetmek için bir forum düzenlemekte, yayıncılar arasında bölgesel ve uluslararası ortaklık ve işbirliğini teşvik etmektedir. Aynı zamanda dünyanın diğer yerlerindeki bölgesel yayın birlikleriyle ortak ilgi duyulan konular üzerine ve uluslararası kurumlarla yayıncılık alanındaki en son gelişmelere ilişkin bilgi alış verişinde bulunmak, üyelerinin yeteneklerini ve teknolojilerini geliştirmek için faaliyetler üstlenmek, bölgedeki teknik yayıncılık standartlarını ve sistemlerinin uyumunu teşvik etmek için çalışmalar yapmaktadır. ABU, dünyanın sekiz yayın birliği arasındaki en büyük yayın birliğidir ve dünyanın en büyük coğrafi alanını kapsamakta, en yüksek sayıda izleyiciye seslenmektedir.

ABU faaliyetleri aracılığıyla aynı zamanda yayıncılar arasındaki ortak sorunlara ilişkin fikir ayrılıklarını azaltmayı amaçlamaktadır. ABU platformu, üye kurumlar arasındaki bağları güçlendirmek ve başarılı projelerle işbirliği yapmalarını sağlamak için kullanılıyor. Üye kurumlar arasındaki ortak özellikler vurgulanıyor, odak noktası Asya ve Pasifik gibi farklı olan bölgedeki farklılıklar öne çıkartılıyor. ABU'nun değişik faaliyetlerinden biri de günlük Asiavision TV haber değişimidir. Her yıl hemen hemen on bin haber değişimi ağırlıklı olarak son teknoloji kullanılarak yapılıyor. Aslında, ortak gelişim ABU'nun sloganıdır; ABU birçok ortak yapım projesini ve program değişimini desteklemekte, teknik, programlama, uluslararası frekans, anlaşmaların planlanması ve koordinasyonu dâhil olmak üzere, hukuki ve yönetimsel danışmanlık hizmetleri sunmaktadır. Üyelerini desteklerken, ABU gelişmekte olan ülkeler için telifsiz içerik alımı sağlamakta, önemli spor organizasyonlarının yayın hakları konusunda müzakereler yapmakta, bölge için yayın organize etmekte ve izleyicilerin lehine azami yayın teşvik etmektedir. Ayrıca önemli konferanslar, zirveler, seminerler, atölye çalışmaları ve kapasite geliştiren faaliyetler düzenlemekte, radyo ve televizyon programları için yıllık ABU Radyo Ödülleri vermektedir. ABU aynı zamanda ABU TV Şarkı Festivali'ni, ABU Radyo Şarkı Festivali'ni, bölgenin Küresel Haber Forumu'nu, tek Asya-Pasifik Radyo Konferansı'nı, Pasifik Medya Ortaklığı Konferansı'nı, Orta Asya Forumu ve Afet Riski

Azaltma Medya Zirvesi'ni başlatmış, ilk Asya'daki Çocuklar için Dünya Medya Zirvesi'ne ev sahipliği yapmış, Avrupalı ve Asyalı yayıncılar arasındaki işbirliğini teşvik eden ve ortak işbirliği projesi olan Medya2020 Konferansı'nı başlatmıştır. Cinsiyet eşitliği, dünyanın korunması, teknolojik gelişmeleri teşvik etmek gibi kritik konular da ABU'nun çalışma yaptığı konular arasındadır. ABU aynı zamanda afet riski azaltma ve iklim değişikliğinden dolayı ülkelerin karşı karşıya kaldığı sorunlarla ilgili atölye çalışmalarını ve eğitimleri de kolaylaştırıyor. Gelişmelerden herkesi haberdar ediyor ve üyeleri için de bilgi yayımlıyor. ABU geçen yıl, Asya-Pasifik uyum değerlerinin, işbirliğinin ve televizyon ile radyo yayıncılarının ortak çıkarlarına destek vermesinin 50. yılını kutladı. Bu yıl ABU ailesi geleceğin haritasını çizmeye kararlı biçimde İstanbul'da bir araya geliyor.

ABU'nun önde gelen üyelerinden TRT, 52. ABU Genel Kurulu ve beraberindeki toplantılara Ekim ayının son haftasında ev sahipliği yapacak.

Bu yılki Genel Kurul 2020'ye kadar devam eden eylem planının güçlendirilmesinde önemli bir platform olacaktır. Birlik, bölgenin ötesindeki medya kuruluşları ile daha güçlü ilişkiler geliştirmeye yönelik çalışmalar sürdürdüğünden toplantının yeri, Avrupa ve Asya'nın birleştiği yer olan İstanbul, Türkiye'den daha uygun bir yer olamazdı. Türkiye, gelişim için olumlu bir rol oynayan kültürel, dinî, ekonomik, sosyal ve coğrafi çeşitliliğe iyi bir örnek. On dört dünya mirası sit alanına ev sahipliği yapıyor ki bu da ülkeyi tarihsel açıdan son derece zengin ve güçlü bir geleneksel geçmişe sahip, aynı zamanda modern görünümlü kılıyor. ABU, 2015 Genel Kurulu'nun "İzleyicilerin Hizmetinde: Asya-Pasifik'in Güçlendirilmesi" temasıyla Türkiye'nin en hareketli şehri olan İstanbul'da yapılmasından son derece memnundur. ABU ailesi toplantıların başlamasını, daha güçlü ortaklıklar kurmayı, güzel Boğaz köprüleriyle Avrupa ve Asya'yı birleştiren büyüleyici İstanbul şehrinde bilgi alış verişinde bulunmayı dört gözle bekliyor.

DOĞAL AFETLER VE RADYO

Akinori Hashimoto

2011 yılının 11 Mart günü, saat 14.46'da Japonya'nın kuzeydoğu sahili açıklarında 9.0 büyüklüğünde büyük bir deprem oldu. Hemen arkasından depremin neden olduğu tsunami, Büyük Okyanus kıyılarında 18 binden fazla can kaybına yol açtı. NHK radyo servisleri, "Büyük Doğu Japonya Depremi" sürecinde tsunami hakkında bilgi, süratle ortaya çıkan zararın boyutu ve afet yönetim merkezlerinden yapılan duyurular gibi "öncelikli bilgiler" vermenin yanı sıra "yaşamsal" bilgileri yaymak için de çaba sarf etti. Su ve yiyecek dağıtımı, elektrik ve gaz hizmetlerinin yeniden kurulmasına ilişkin bilgiler, tehlike bölgesinden tahliye edilen insanlar için yaşamsal önemdeydi. Depremden beş gün sonra, ağır hasar almış bölgelerden birinde olan NHK'nın Sendai İstasyonu, "yaşamsal" bilgiler üzerine yerel bir radyo programı başlattı ve takip eden altı ay boyunca yayına devam etti.

En yoğun dönemde günde sekiz kez ve toplamda altı saat yirmi dakika yayın yapıldı. Hasar gören bölgelerde devam eden elektrik ve iletişim sorunları nedeniyle taşınabilir radyo ve araç radyosu yaşamsal bir bilgi kaynağına dönüştü. Japonya Ticari Yayıncılar Derneği'nin yaptığı görüşmeye dayalı araştırmaya göre geçici yerleşim birimlerinde yaşayan beş yüz kişinin yaklaşık yüzde 60'ına göre deprem sonrasındaki ilk bir hafta boyunca radyo en kullanışlı haber kaynağıydı. Dahası, depremden iki yıl sonra NHK tarafından ülke genelinde yapılan bir araştırmada, insanlara deprem sürecinde en çok tercih edecekleri haber kaynağı sorulduğunda yüzde 70'ten fazlası "radyo" yanıtını verdi. Radyo, bir kez daha felaket sürecinde yüksek oranda tercih edilen "araca" dönüştü.

Öte yandan, bu denli yoğun bir şekilde yaşamsal önemde bilgi yayını yapmak NHK için de bir ilkti ve pek çok konu bu deneyim sayesinde belirginleşti. Önce, bir program başlatmak beş gün sürdü. Olağan durumlarda yerel istasyonlardaki radyo hizmetleri, sunucu odaklı az sayıda personel tarafından gerçekleştirilir. Ancak kaos ortamında felaketzedelerin ihtiyaç duyduğu çok sayıda bilgiyi toplamak için

daha çok çalışana ihtiyaç duyulur. NHK'nın Sendai İstasyonu'nda sunuculara ek olarak diğer NHK istasyonlarından, üniversite öğrencilerinden ve emekli NHK çalışanlarından destek personeli toplayarak otuz kişilik bir yapım ekibi oluşturmak belli bir süre aldı. Daha kısa sürede bir program başlatmak için belli aralıkla bir insan kaynakları listesi oluşturmak ihtiyaç ânında hızla bir ekip oluşturmak adına çok gerekli...

İkinci olarak, yapım ekibinin yetkinliği iş için yeterli değildi. Çünkü haber dairesi çalışanları deprem ânında zaten kendi görevleri ile meşgul olduğu için, yapım ekibi haber dairesi dışından gelenler ve emekli NHK personelinden oluşmaktaydı ve bu ekip yaşamsal önemde bilgiden sorumluydu. İdari kurumlar tarafından yapılan karmaşık açıklamaları, basit ve anlaşılır biçimde vermek için önemli bir eğitim sürecine ihtiyaç vardır. Ayrıca felaket uzmanları, depremle ilgili yasal konularda görüş almak için avukatlar, sağ kalanların akıl sağlığı için psikiyatrlar içeren bir canlı yayın konuk listesi oluşturma ihtiyacı vardır.

Üçüncüsü ise yetersiz dinleyici ağına bağlı olarak bilgi eksikliği... Bazı kesimler yerel ticari radyo istasyonları ve topluluk radyolarının hasar gören bölgelerde NHK'dan daha yararlı yayınlar yaptığı gibi sert eleştiriler yönelttiler. Düzenli programlarında e-posta ve faks yoluyla dinleyicilerle kurdukları iletişim sayesinde ticari ve topluluk radyo istasyonlarının yerleşik bir dinleyici kitlesi var. Sonuç olarak deprem sürecinde dinleyicilerden gelen hasar bilgisi akmaya devam etti ve dinleyiciler programın haber kaynağı oldular. Öte yandan NHK radyo hizmetleri, ülke çapında yayına odaklandığı için haberler dışında daha az sayıda yerel program içermekte. Yerel dinleyiciler ile bağlar diğer istasyonlar kadar güçlü değil ve ihtiyaç duyulduğunda bilgi akışı başarısız oldu. NHK deprem sonrasında dinleyici ağını güçlendirmek için yerel bir radyo programı başlattı. Dahası topluluk radyo istasyonları ile işbirliğini güçlendirerek ihtiyaç ânında bilgi paylaşımını sağlamayı amaçlıyor.

Japonya'da gerçekleşen tarihî deprem, radyonun felaketler sırasında ihtiyaç duyulan araç tanımını yeniden kazanmasına yol açtı. Şimdi radyo daha detaylı bilgi sunmak için hayatta kalanlarla yan yana durarak ileri bir evrim geçirme yolunda ilerliyor.

ABU ÖDÜLLERİNE BİR BAKIŞ - RADYO KATEGORİSİ

Tatsuhiro Beniko

ABU Ödülleri hakkında detaylara girmeden önce ABU Ödüller tarihinin ABU'nun kendi tarihi ile yakından ilintili olduğunu söylemek yararlı olabilir. ABU -o zamanlar sadece Asya Yayın Birliği- 1964 yılında bölgedeki kamu yayın kuruluşlarının gelişmesi ve kendi aralarındaki işbirliğini artırması amacıyla kurulmuştu. Türkiye'nin TRT'si de dâhil olmak üzere 27 kurucu üyesi vardı. Birliğin daha ilk Genel Kurulu'nda radyo ve TV programları için "ABU Ödülleri" adıyla uluslararası bir yarışma düzenlenmesi onaylanmıştı. Dolayısıyla ABU Ödülleri de Birlik gibi geçen yıl 50. yıldönümünü kutladı; şimdi bir 50 yıl daha heyecan verici ve dinamik medya atmosferine doğru yol alıyor.

ABU Ödülleri'nin arka planında yatan şey "Radyo ve TV yapımcılığında en iyiyi teşvik ederek eğitim-kültür standartlarını yükseltmek ve ABU üye ülkeleri ile bölgeler arasındaki uluslararası anlayışı güçlendirmektir." Bu amaç günümüzde hâlâ geçerli ve program bölümünün diğer aktivitelerinde de uygulanıyor.

ABU Ödülleri'nin ilk zamanlarında yayıncılar tarafından uygulanan kısıtlı program formatları nedeniyle radyo ve TV için tek bir kategori vardı. Bu bir radyo dergisi olduğu için bu makalede radyo ödüllerinin gelişim süreci üzerine odaklanacağız. Yayıncılığın en önemli elementi bilgidir, dolayısıyla başlangıçta ödülü "radyo için kırsal belgesel" kategorisinde vermek en uygun yoldu.

1970'lerde ve 80'lerde sırasıyla yeni kategoriler eklendi: Halk müziği kategorisi ve çocuk kategorisi. 90'larda ABU Ödülleri Yarışması, ABU Program Komitesi tarafından görevlendirilen bir çalışma grubunun değerlendirmesi sonrasında baştan aşağı incelendi.

ABU Ödülleri'nin arka planında yatan şey "Radyo ve TV yapımcılığında en iyiyi teşvik ederek eğitim- kültür standartlarını yükseltmek ve ABU üye ülkeleri ile bölgeler arasında uluslararası anlayışı güçlendirmektir."

Bugün ABU'nun 275'ten fazla üyesi var ve bunların 100'den fazlası Ödüller Yarışması'na katılma vasfına sahip. ABU her yıl radyo kategorisi için 100 civarında başvuru kabul ediyor ve radyo içeriğindeki, yaratıcılığındaki ve yeni formatlardaki artış nedeniyle yeni kategoriler ekleniyor. Şu an ABU Ödülleri altı kategoriden oluşuyor: Drama, belgesel, haber muhabirliği, topluluk servisi anonsu, interaktif program ve canlı yayın yıldızı.

Bu kategoriler, ilintili program türlerini (drama, belgesel, haber muhabirliği ve topluluk servisi anons kategoriler) ve programların dinleyicilere ulaştırılma yolunu (interaktif program ve canlı yayın yıldızı kategorileri) yansıtıyor.

Kategoriler sürekli bir evrim geçiriyor ve ABU Ödülleri Reform Çalışma Grubu, pazarlardaki eğilimleri takip ederek Ödüller'le ilgili değişiklik tavsiyesinde bulunuyor.

Jüri değerlendirmesi, bütün yarışma programları için en önemli konudur. Pek çok uluslararası radyo/TV ödülleri gibi jüri değerlendirmesi iki aşamalı bir süreçten oluşuyor; ön eleme ve final değerlendirmesi. Bu aşamalardan ikisi de puanlama sistemi ile yapılıyor; her bir jüri üyesi her bir program için 1) hedef ve amaç, 2) özgünlük ve içerik, 3) yapısallık ve 4) yapım tekniği gibi kriterler çerçevesinde puan veriyor.

Değerlendirme süreci radyo kategorisi için TV'ye göre daha zor çünkü TV kategorisinde jüri üyeleri, TV medyasının ortak dili olan görüntüleri paylaşabiliyorlar. Radyo kategorisinde ise bazı programlar yerel dilde yapılıyor, dolayısıyla bazı durumlarda jüri üyeleri programları İngilizceye çevrilmiş metinler üzerinden değerlendiriyorlar ki bu da daha fazla zaman alıyor. Buna rağmen radyo kategorisi başvurularında bir azalma yok.

Jüri değerlendirmesinde adaletin korunması konusu çok önemli... Bu yarışmayı düzenleyen ABU Program Bölümü, ön eleme ve final jürilerini belirlerken çok dikkatli davranıyor. Jüri üyelerinin sadece bu sektördeki deneyimleri değil, bölgesel ve kültürel geçmişleri ve dengeleri de dikkatlice gözden geçiriliyor. Bu çabalar sayesinde ABU Ödülleri program standartlarının artırılmasına katkı sağlayan saygın bir ödül yarışması olarak görülüyor.

ABU Ödülleri Töreni, her yıl toplanan ABU Genel Kurulu boyunca gerçekleştirilen ana etkinliklerden biri...

Her yıl Genel Kurul'a ev sahipliği yapan üye, bu töreni daha da zenginleştiren Asya kültürlerini kutlayarak sundu. Yıllar boyunca yapılan törenler, kazananlar ve Genel Kurul katılımcıları dışındaki izleyiciler için de unutulmaz anlara sahne oldu; çünkü üyeler çoğunlukla bu olayı canlı yayımladılar.

ABU Ödülleri 50 yıllık geçmişi ile bölgedeki tek uluslararası program yarışması olduğu için Ödül Töreni, hem kazananlar hem de ABU Genel Kurulu'na ev sahipliği yapanlar için bir saygınlık kaynağı olmuştur.

Bu yıl ABU Ödülleri Töreni doğu ile batının buluşma noktası olan Türkiye'nin güzel ve tarihî şehri İstanbul'da gerçekleşiyor. Ev sahibi kuruluş, Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu. Organizasyona hazırlanmada bugüne kadar sarf ettikleri çabalar için teşekkür ediyoruz ve İstanbul'un tarihî ve kültürel çeşitliliğini yansıtacak olan unutulmaz bir tören daha yaşamayı dört gözle bekliyoruz.

Radyo, yeni medya -özellikle İnternet ve sosyal medya- karşısında pek çok engelle karşı karşıya... Radyo için potansiyel genç ve yetişkin dinleyiciler artık giderek artan bir oranla bu yeni medyanın cazibesine kapılmış durumda. Ancak yeni teknolojilerin yaygınlaşması iyi fırsatlar da doğurdu. Radyonun esnekliği ve yeni medyanın menzili, içerik ve platformun başarılı bir ortaklık kurmasına yol açtı. Daha fazla radyo yayıncısı çevrimiçi alana dâhil oldukça ABU Ödülleri'nde yeni medya program içerikleri için yeni bir kategori açma ihtiyacını hissedebiliriz.

ABU Ödülleri sürekli değişen medya mecrasında evrim geçirmeye devam ediyor. Umuyoruz ki bu ödül platformu sayesinde bölgede daha sağlıklı bir radyo sektörü için teşvik ve katkı sunmaya devam etsin.

DİJİTAL ÇAĞDA RADYO İÇERİĞİNİN GEÇERLİLİĞİ

Nedra Weerasignhe

Bu makalenin amacı, temel anlamda teknolojinin gelişmesine paralel olarak radyo içeriğinin artan önemi üzerine bazı düşünceleri tetiklemektir. Radyo, modern medya mecraındaki yerinin sorgulanması ve konumundan şüphe duyulmasını ilk kez yaşamıyor. 1940'larda ve 1950'lerde mahalleye yeni çocuk TV'nin gelmesiyle bu "eski medya" formatının sonunun geldiği öngörüsü ortaya atılmıştı. İyi haber ise şu: Radyo hâlâ hayatta kalma yollarını bulma gücüne sahip ve gelişmeye de devam ediyor. Radyonun tüketim modellerinin dünyanın her yerinde aynı olduğu söylenemez. Kendi yaşam alanımızda radyonun varlığının anlamlılığı her bir yayıncı için kişisel bir deneyim olmak zorunda...

Radyonun hayatımızdaki ya da pazarlama ve medya planlarımızdaki yeri ne denli önemli? Yayıncılar olarak bizler radyo içeriği oluşturmanın temellerine ne kadar önem veriyoruz? Bizi, dinleyicilerin alış ve reklamcıların algılayış şeklini anlıyor muyuz?

Yaygın İnternet erişimi ve akıllı telefonlardan önce canlı yayın yapan radyocular için içerik hazırlığı ve sunumu çoğunlukla yerel ve ulusal gazeteler ya da eğlence ve popüler kültür dergileri kullanılarak yapılıyordu. Dijital çağla birlikte her tür bilgi bir tık daha yakınımıza geldi ve eski düzen dramatik olarak değişti. Bir İnternet tarayıcı, akıllı telefon ya da mobil âlet ile muazzam miktarda bilgi herhangi bir canlı yayın sunucusunun hizmetinde. Dolayısıyla "anlamlılık", içerik hazırlanmasında anahtar elementlerden biri ise dinleyici ilgisi bu işin tepe noktasıdır. Bu kadar çok bilgi varken bir radyo sunucusu program planını nasıl yapar? Bir program yönetmeni belirli bir içeriğin diğerlerine göre daha öncelikli olduğuna nasıl karar verir? Hangi konunun dinleyici ile daha çok ilgili olduğu konusunda objektif bir karar verebilir mi? Dinleyicilerin de bir bakış açısı olduğunun farkında olmak önemli...

Radyoculuk hikâye anlatmak gibidir. En iyi içerik çoğu zaman gerçek hayat deneyimlerinden oluşur. İçeriğin önemini her zaman ön planda tutun. Hangi içeriğin önemli olduğunu bilmeniz gerekirken, neyin önemsiz olduğunu bilmeniz gerektiğini de unutmayın. Her bir içerik konusu eğlendirici, ilgi çekici ve işlevsel olmalı. Dinleyicileriniz sizin "süper starlarınızdır"; dolayısıyla onlara layıkıyla davranmalı ve kişisel olarak neyin onlar için önemli olduğunu

bilmelisiniz. İçeriğinizin anlamlılığı ve bağlamı, dinleyicilerinizi şovunuza bağlayacak ve sizinle kalmalarını sağlayacaktır.

Dinleyicilerin neyi hangi platformda dinleyeceklerine karar verdikleri rekabetçi bir medya ortamında çalışırken, yayıncılar olarak yükümlülüklerimizi anlamamız gerekiyor. Eğer radyonuzun uzun vadede sürdürülebilirliğini sağlamak için dinleyici deneyimini yaymak ve bir değer katmak konusunda ciddiysek, dijital platformlara da yayılabilecek şekilde kaliteli içerik hazırlama konusunda fazla mesai yapmalıyız. Bunu başardıktan sonra bu kaliteli içerikle dinleyicilerinize nasıl bir bağlam sunacağınız öncelik kazanıyor.

Sonuçta bu süreç size daha çok dinleyici getirecek ve büyük dinleyici rakamları radyonuz için daha çok kazanç anlamına geliyor.

Sosyal medya devrimiyle birlikte radyo dinleyicileri artık oturdukları yerden sizi dinlemek istemiyorlar. Etkileşim istiyorlar.

Sosyal medyayı kendi yararınıza kullanın. Pek çok radyo şovu, sosyal medyayı uyumlu bir düşünce ya da strateji çerçevesi olmadan çok kötü kullanıyor. Sosyal medya siz onu kullanmayı bildiğiniz derecede faydalı olur. İçeriğinizi daha çok paylaşılabilir ve çevrimiçi dinleyicilerle ilişki kuracak şekilde biçimlendirin. İçeriğinizi kolayca bulunabilir kılın ve her şeyden önemlisi kendi sosyal medya "tarzınızı" yaratın, hiç kimse her an her yerde olamaz, kendi nişinizi bulun. Bu sizin kişiliğinizin dijital alandaki uzantısı olmalı. Bunun yanında İnternet tabanlı platformlarda ses markalaşması da çok önemlidir. Çevrimiçi dinleme deneyimi her bir hikâye/kısım önünde ve sonunda ses markalaşması içermelidir. Programınızın içeriği ile ilgilenmek kadar istasyonunuzun imajı ve yaratıcı tarafları da büyük önem taşır. Unutmayın; amacınız dinleyicinin dinleme deneyiminin kalitesini sizinle ilintilendirmesini başarmaktır. Bu başarı size İnternette marka sadakati kazandıracaktır.

İçerik yapılandırma teknikleri de önemlidir. İyi yapılmış ve iyi kullanılmış radyo imajları istasyon çekimi yaratır, yapısallık sağlar ve akışı geliştirir. Yapım teknolojisini; güzel açılış-girişler, istasyon tanıtımları veya bindirmeler yaparak, karmaşa yerine bir damga vurmak için kullanın. Bu, radyo istasyonu ve dinleyici arasında duygusal bir bağ yaratır. Her dinleyici iyi programlanmış ve kulağa hoş gelen, nitelikli ses dinlemek ister. Bu, dinleyici çekmek, dinleyiciyi ve reklamvereni sizinle tutmak için güçlü bir araçtır.

Dinleyici deneyimi, büyümenin itici gücüdür. Dinleyici sizin istasyonunuzu nasıl algılıyor? Zaman ayırın ve radyonuzu dışarıdan, onların gözünden görerek dinleyin. Merak uyandıran bir dinleyici deneyimi, büyümenin ana motorudur. Hedef kitleniz için hazırladığınız içeriğin bağlamı, istasyonunuzun dinleyici deneyimini şekillendirecektir ki bu da sizin gelir potansiyelinizin belirleyicisidir. İyi programlar dinleyicileri bağlı tutar. Küçük ya da büyük değişiklikler büyümeyi ateşler. Dinleyici deneyimi konusunda ciddi isek risk almaktan korkmamalı ve istasyonumuzda boşa harcanmış zaman dilimleri ya da korumalı programlara yer vermemeliyiz. Daha iyi olmak için bir plan üzerinde çalışın ve başarıyı engelleyen programlardan kurtulun. Bu sürekli devam eden bir süreç. Her şey "söylendiğinde" ve yapıldığında önemli olan büyük resme bakmak. Benzersiz içeriğinizle dinleyici bağlılığı yaratmak ve fark yaratma gücü olan bir topluluk lideri olarak aktif katılım size güvenilirlik, iyi niyet ve kârlılık olarak geri dönecektir.

Her dinleyici, iyi programlanmış ve kulağa hoş gelen, nitelikli ses dinlemek ister. Bu, dinleyici çekmek, dinleyiciyi ve reklamvereni sizinle tutmak için güçlü bir araçtır.

Dinlemek aktif bir tepki gerektirir pasif değil. Etkili dinleme kendiliğinden olan bir şey değildir; düşünce gerektirir ve düşünmek zor bir iş olabilir. Dinleme ile ilgili zorlukları düşünün ve bu zorlukları anlamaya çalışın. Dinleyicilerinizi ve bir radyo istasyonu olarak onların yaşam tarzının önemli bir parçası olmak için ne yapmanız gerektiğini düşünün. O zaman her şey değişir. Duruma uyum sağlayın ve her şeyden önemlisi, sizi hangi platformda dinlemeyi tercih ederlerse etsinler dinleyicilerinizle bağınızı sağlam tutun. Onlara çok sevdikleri şeyi vermek varken neden sadece katlandıkları bir şey sunasınız ki?

RADYO VE YENİ TEKNOLOJİ

Steve Ahern

Radyo, dinleyicilerinin kalpleri ve zihinleriyle doğrudan bağlantı kuran hâlâ güçlü bir kişisel araç olmasına karşın artık yeni teknolojilerin meydan okuması ile karşı karşıya…

Bu meydan okuma hiç görülmemiş bir şey değil. Radyo daha önce televizyonun meydan okuması karşısında iş modelini baştan yaratarak ve sunduğu içeriği yeniden konumlandırarak ayakta kaldı. Bunu tekrar yapabilir ama başarılı olmak için radyo yöneticilerinin dikkatli plan yapması, geleceğe dayanıklı stratejileri uygulaması için gerekli…

Ücretsiz karasal radyo yayını iş modeli, ürünü dinleyicilere ücretsiz sunup, dinleyicilerin kulaklarını özel ya da kamusal reklamverenlere satarak para kazanmak demek… Ayrıca yapım maliyeti de bu hesapta önemli bir kalem. Bütün iyi işletmelerde olduğu gibi hayatta kalmak, gelir ve gider arasındaki doğru dengeyi kurmaya bağlı.

Yeni teknoloji, radyo endüstrisi iş modelini birçok yoldan rahatsız ediyor. Yayın işinizin değişen dünyaya ayak uydurmasını sağlamak için dikkat etmeniz gereken bazı eğilimler şöyle:

Rekabet: İnternet şu an dünyanın en büyük vericisi. Sınırları aşıyor ve karasal yayın menzili tarafından korunan istasyonlara daha fazla rekabet getiriyor. İnternetin dinleyicilere daha fazla seçenek sunması, radyo sektöründe eşi görülmemiş bir rekabet ortamı yarattı. Bant genişliği maliyeti bir engel olabilir ama pek çok ülkede azalan veri ücretleri sayesinde bu, daha çok içerik isteyen dinleyiciler için kısa süreli bir engel teşkil ediyor.

Taşınabilirlik: Bilgisayarların ve telefonların cebinize sığmayacak kadar büyük olduğu günlerde taşınabilir transistörlü radyoların eşsiz bir konumu vardı. Günümüzde ise İnternete her an bağlı multimedya akıllı telefonlar ses, görüntü ve bilgisayarın gücünü cebinize getiriyor. Radyo şirketleri, uygulamalar ve çevrimiçi araçlarla dinleyicilerin ceplerine ulaşarak cebin gücünün avantajını kullanmalılar. Ancak oyun alanı çok değişti. Şimdi televizyon yayıncıları, podcast yayıncıları, Youtube kullanıcıları ve diğer multimedya içerik sağlayıcıları da akıllı telefonun gücünü kullanarak içeriklerini dinleyicilerin ceplerine ulaştırabiliyor. Radyo bu değişime kayıtsız kalamaz; dinleyicilerin akıllı cihazlarında yer edinmek için savaşmak zorunda…

Ses: Radyo dinlerken başka işlerle meşgul olabilirsiniz. Dinleyicinin günlük işlerle uğraşırken aynı anda radyo dinleyebiliyor olması, radyo için eşsiz bir konum ve bu konum radyoya, ekrana bağımlı diğer medyalara karşı mücadele gücü veriyor. Ancak bu alanın tamamı artık yalnızca radyoya ait değil; yeni oyuncular, yeni rakipler var.

Müzik Akışı Hizmetleri: Pandora, Spotify, Deezer ve benzeri müzik akışı hizmetleri, dinleyicilerin müzik dinleme alışkanlıklarını baştan yaratıyor. Bu hizmetler, kayıt ve CD koleksiyonlarımızı tek tek, istediğimiz yerde ve zamanda dinleyebileceğimiz arşivlere dönüştürdüler. Dinleyiciler dünyanın en zengin müzik arşivlerine ulaşmak için ister üyelik satın alıyor, ister ücretsiz bir hizmet için reklamlara katlanmayı kabulleniyorlar. Pandora, 2014'te kullanıcılarına müzik içeriği kiralayarak 600 milyon dolar kazandı. iTunes, kendi radyo akış hizmetini Beats1 adı altında hizmete açtı. Müzik radyosu iş modeli bu yeni hizmetler ile yeniden yaratılıyor ve bu da geleneksel radyo iş modeline bir başka tehdit oluşturuyor.

Dinleyicinin günlük işleriyle uğraşırken aynı anda radyo dinleyebiliyor olması, radyo için eşsiz bir konum ve bu konum radyoya, ekrana bağımlı diğer medyalara karşı mücadele gücü veriyor.

Sosyal Bağlılık: Radyo, tarihteki ilk sosyal araç olarak geçmişte "geri konuşan" (talkback) olarak adlandırılırdı. Eğer sosyal medyayı kendi yararına kullanacak kadar güveni varsa, radyonun sosyal medya çağında doğal bir avantajı var. Radyo yapımcıları ve sunucuları geri konuşmayı nasıl yaratacaklarını ve yöneteceklerini zaten biliyorlar. Yalnızca bu yeteneklerini sosyal medya alanında uygulamaya geçirmeleri gerekiyor. Bundan kasıt, gelen mesajları okumak değil, radyo şovları ekseninde oluşturdukları kitlelerle aktif bir etkileşim kurmak. Sosyal medyadaki büyük taraftar kitlesi radyoya geniş dinleyici kitleleri ve anlık geribildirimler kazandırabilir, ancak sosyal medya iki tarafı keskin kılıç gibidir; her şey kamuya açık olduğu için akılsızca kullanılması zararlı sonuçları da beraberinde getirebilir.

Stüdyolar ve Vericiler: Ücretsiz yayın iletimi sayısallaşıyor ve stüdyolar yapım iş akışını geliştirmek için sayısal sistemlere sarılıyorlar. İstasyonlar, dijital vericilere geçiş yaparken, DRM ya da DAB gibi var olan dijital radyo standartlarından birine evrilmek zorundalar; ki radyolar ancak bu şekilde sesin yanı sıra zengin veri dağıtabilir ve bütün dijital cihazlara ulaşabilirler. Küresel bir radyo alıcı çipi yapmanın zamanı geldi de geçiyor. Hangi verici standardı kullanılıyor olursa olsun, dinleyicilerin mevcut bütün sinyallere erişebilmesinin yolu, yayıncıların evrensel alıcı teknolojilerini ileri düzeyde geliştirmelerinden geçiyor.

Akıllı Telefonlar: Akıllı telefonlar artık yalnızca telefon değil! Hadi adlarını koyalım, onlar dünyanın en küçük, en güçlü, kişisel multimedya oluşturma, kurgu ve tüketim cihazları. Bu cihazlar, dünyanın bütün bilgisini cebinize sığdırıyor ve herkesi potansiyel bir içerik üreticisine dönüştürüyor. Gerçekten de bilgi çağında yaşıyoruz. Günümüzde akıllı telefonlar en yaygın alıcı olma yolundalar, dolayısıyla radyo sinyalleri akıllı telefonlar tarafından alınabilir olmalı. Telefon şirketleri, cihazlara radyo sinyal alıcıları koymalı ve aktive etmeliler. Radyo istasyonları da uygulamaların ve etkileşimli iletimin rahatlığını içselleştirmeli, dinleyicilerin bu muazzam derecede güçlü cihazlarda yayın sinyalini nasıl duyacaklarına ilişkin seçeneklerini artırmalılar.

Yayın Sonrası Yenilikler: Radyo istasyonları, yaratım sürecinden çok-platformlu yayın sürecine değin verimli, uygun maliyetli iş akışları inşa etmek için yaratım, kurgu ve sunum süreçlerini yeniden düzenliyorlar. Peki, bir program dinleyiciye iletildikten sonra ne olur? Şu an bizler içeriği etkili bir şekilde tekrar kullanırken İnternetin arama, sınıflandırma, yayılma ve kalıcı olma özelliklerinden yalnızca sınırlı ölçüde yararlanıyoruz. Radyo işletmeleri verimlilik için uğraşlarına devam ederlerken bu alanı izlemeye devam edin. Bu alanda piyasaya çıkan ürünlerden ikisi Rewind Radio ve Omny.

Dijital vericilere geçiş yaparken istasyonlar DRM ya da DAB gibi var olan dijital radyo standartlarından birine evrilmek zorundalar ki radyolar sesin yanı sıra zengin veri dağıtabilsinler ve bütün dijital cihazlara ulaşabilsinler.

Sosyal Medya Yüzeyselliği: Sosyal medya alanını işgal eden milyarlarca tweet, paylaşım, grafik ve sohbetin büyük çoğunluğu önemsiz, yüzeysel ve açıkça söylemek gerekirse gereksiz. Fakat hâlen yiyecek fotoğrafları, taraftar dedikodusu ve özçekim fotoğrafları arasından sıyrılacak iyi araştırılmış, güvenilir içeriğe talep var. Koruması gerekli saygınlığı olan yerleşik yayıncılar olarak var olan radyo işletmeleri, içerikle ilgili liderliği ele alıp sosyal medyadaki içeriklerini, ana yayın organlarından sundukları içerik kadar güvenilir kılabilirler. Fakat güvenilir olmak yavaş ya da sıkıcı olmak anlamına gelmez. Modern çağda güvenilirlik; dakik olmak, iletişim hâlinde olmak ve katılım gerektirir. Bu karışımı doğru uygulayan istasyonlar sosyal medyada da kendi yayın mecralarında da başarılı oluyorlar.

Sektörümüz heyecanlı zamanlardan geçiyor. Başarı yarışı hiç bu kadar rekabetçi ve heyecanlı olmamıştı. Fakat bu yarışın bir bitiş çizgisi yok ve önde yer almak için koşmaya devam etmek zorundayız. Sizin Kurumunuzun böyle bir yarış için yüreği var mı? Yanıt evet ise bol şans; hayır ise bu konuda bir şey yapın. Hemen!

RADYO YAYINCILIĞINDA HALKIN GÜÇLENDİRİLMESİ HONG KONG'DA TOPLULUK KATILIMLI YAYIN HİZMETİ

Tai Keen-man • Jade AU Lai-ngar

Hong Kong Hükûmeti, 2012 yılının sonlarına doğru halkın bazı kesimlerinden gelen topluluk yayını için frekans aralığı taleplerine yanıt olarak farklı bir seçenek sundu: Topluluk Katılımlı Yayın Hizmeti (CIBS).

Dünyanın diğer yerlerindeki geleneksel topluluk yayınlarında izlenen yoldan farklı olarak Hükûmet, Hong Kong Radyo Televizyon Kurumu'na (RTHK) şehrin tek kamu yayıncısı olarak üç yıllık bir pilot hizmeti sunma görevini verdi. Hizmetin amacı, topluma belirli bir tema ile kendi radyo programlarını yapabilecekleri bir platform vererek daha geniş bir sosyal kazanım alanı yaratmaktı. Servisi desteklemek ve başarılı başvurulara fon sağlamak için 5,8 milyon dolarlık Topluluk Katılımlı Yayın Fonu (CIBF) kuruldu.

Bu servise, kendi başına bir topluluk radyosu istasyonu ya da kanal işletmesinin tersine (ki bunun için belirli bir miktar yatırım sermayesi ve yeterli teknolojik bilgi birikimi gerekir), kendi radyo programını yapmaya hevesli fakat bu konuda hiçbir bilgisi ve deneyimi olmayan insanlar başvurabiliyor. Tek koşul, başvuranların on üç bölümlük detaylı bir program teklifi sunmaları. Bağımsız bir Seçim Komitesi, sunulan teklifleri "Sosyal Kazanım" düzeyi ve çeşitlilik potansiyeli açısından değerlendirerek başarılı bulduğu program teklifleri için yayın saati ve finansman sağlayacak. Seçim tamamlandığında, değerlendirmeyi geçen başvurulara on üç hafta boyunca haftada bir kez RTHK dijital radyo kanalında bir zaman dilimi verilecek ve yapım maliyetleri için destek sağlanacak. Yapımcılar, Hong Kong'daki diğer bütün yayıncılara uygulanan kurallara bağlı kalmak koşuluyla editoryal içerik bağlamında özerk olacaklar. Ayrıca yapım konusunda RTHK personeli tarafından da desteklenecekler.

Pozitif Halk Tepkisi: Açıkçası CIBS, topluluk kanalı sahibi olmak için duyulan isteği doyuramaz. Buna karşın farklı bir kitleye seslendiği için üç yıllık deneme sürecinde çok fazla popüler olduğunu söylemek gerekir. Servise yapılan başvuruların sayısı yüzde 200'den fazla artış gösterdi; birinci turda 59 başvuru varken altıncı turda başvuru sayısı 140'a ulaştı ve toplam başvuru 600'ün üzerine çıktı.

Kurumsal başvuruların bireysel başvurulara oranı 4.1'den 3.2'ye yükseldi. Kurumsal ya da bireysel olsun, neredeyse bütün başvurular finansman için yapıldı. Kurumların üçte biri kayıtlı yardım kuruluşları.

Sosyal Kazanım ve Çeşitlilik Yaratmak: CIBS'in bir diğer eşsiz özelliği ise "Sosyal Kazanım"a yaptığı vurgu. Yayıncılık çerçevesinde sosyal kazanım ancak çoğulculuk, çeşitlilik, sosyal kapsama, karşılıklı saygı, vatandaş odaklı yaklaşım, yaratıcılık, topluluk katılımlı yapımlar ve yayımlanan programlar aracılığıyla yaratıldığında ortaya çıkıyor. Temmuz 2015 ortalarında 100 civarında CIBS yapımcısı tarafından 120'den fazla CIBS programı üretildi. Halktan yüzlerce kişi programlarda gönüllü ya da konuk olarak yer aldı. Program konularını şöyle sıralayabiliriz: Eğitim, sanat ve kültür, sosyal hizmetler, etnik azınlıklar, siyaset ve güncel olaylar, ekonomi ve finans, sağlık, çevre, din ve felsefe, bilim ve teknoloji ile yerel olaylar.

Etnik azınlıkların CIBS programına katılımını da vurgulamak gerekiyor. Servisin amacı ana akım medya tarafından gözardı edilen bu topluluklara daha fazla kaynak yaratmak. CIBS bu boşluğu, etnik gruplara ulaşıp onları programa başvurmaya teşvik ederek, program seçim sürecinde etnik grupların başvurularına öncelik vererek dolduruyor. Programa bugüne kadar yabancı topluluklar arasından Amerikalı, İngiliz, Mısırlı, Fransız, Hintli, Japon, Nepalli, Nijeryalı, Pakistanlı, Filipinli, Tamil ve Taylandlı katılımcılar başvurdular. CIBS programlarının yüzde 15'i azınlıklar tarafından yapılıyor ki bu oran şehir nüfusundaki etnik azınlık oranı olan yüzde 10'dan fazla.

Kamu Yayıncısının Rolünü Güçlendirmek: CIBS projesi geleneksel topluluk yayıncılığından farklı, çünkü burada geminin dümeni kamu yayıncısının ellerinde. CIBS Sekreterliği olarak hareket eden RTHK, bu servisi halka açık brifinglerde, reklamlarda ve potansiyel başvuruları ziyaret ederek tanıtmaya ve yaymaya çalışıyor. Seçim sürecinde Seçim Komitesi'ni destekliyor. Teknik konularda ve fon başvurularında CIBS yapımcılarına destek oluyor ve süreç sonunda performanslarını değerlendiriyor.

Yukarıda sayılanlar arasında "destek olma", Hong Kong'da medya okur-yazarlığını artırmadaki en işlevsel konu. CIBS yapımcıları kendi programlarını yapmakla yükümlü olmalarına karşın Sekretarya özü itibarıyla "helikopter ebeveyn" rolünde: CIBS, yapımcılarını ayakları takılmasına karşın asla tökezleyip düşmesinler diye belli bir mesafeden gözlemliyor. Yardıma ihtiyaç duyduklarında da birebir müdahale etmemekle birlikte ânında teknik danışmanlık hizmetini veriyor.

Halkı Güçlendirmek: CIBS'in Hong Kong'da gelişen topluluk yayıncıları arasında kazara ortaya çıkan bir kahraman olduğunu söylemek için henüz çok erken. CIBS yapımlarının genel niteliği hâlen çok amatör unsurlar taşıyor. Dinleyiciler/izleyiciler hâlâ niş bir pazarla kısıtlı. Buna karşın katılımlarının sonucunu değerlendirmeleri istendiğinde CIBS yapımcılarının çoğunluğu, bu programdaki en büyük kazanımlarının yayıncılık yetenekleri edinmek olduğunu söylüyor.

Hong Kong'daki politika üreticileri geçen yıllarda geleneksel topluluk yayıncılığını beklemeye almışken, CIBS aracılığıyla yavaş yavaş da olsa medya okur-yazarlığı daha yüksek gelişmiş bir toplum yaratılacak ve daha büyük engellere hazırlıklı olunacak.

ABU: ASYA-PASİFİK İÇİN ORTAK BİR YAYINCILIK SESİ

S. Nanda Armoogum

Tarihî Dönemeçler: Asya-Pasifik Yayın Birliği (ABU) yayın kurumlarının oluşturduğu profesyonel bir kuruluş. Kâr amacı gütmeyen bu kuruluş, demografik ve coğrafi bakımdan dünyanın en büyük yayın birliği. ABU, dünya yüzölçümünün yarısından fazlasına yayılmış olan dünya nüfusunun yarısından fazlasına hizmet ediyor ki bu potansiyel olarak 3,5 milyarlık bir kitle demek.

Bundan 50 yıl önce Japonya, Malezya, Hindistan, Pakistan, Vietnam, Batı Samoa, Fiji ve Yeni Zelanda gibi farklı ülkeleri temsilen on yedi ulusal yayıncı tam üyeliğe imza attılar ve Avustralya Yayın Kuruluşu ilk ABU Genel Meclisi'ne 1964 yılında ev sahipliği yaptı.

1970'ler Asya-Pasifik hattında radyo ve televizyon için yeni bir döneme işaret ediyordu. FM radyo ve renkli TV'ye geçiş, yayıncılarla etkileşimi geliştirdi. 1960'larda Japonya, Filipinler ve Avustralya, renkli televizyonun öncüleri olurken diğer ağlar da 1970'lerde birer birer yeni teknolojileri benimsediler.

Bu on yıl ayrıca ABU için de büyük değişikler getirdi. İlk ABU Başkanı Yoshinori Maeda ve Birlik'in ilk Genel Sekreteri Sir Charles Moses, geride sapasağlam ve uluslararası statüsü yükselen bir organizasyon bırakarak görevlerinden ayrıldılar.

Liderlikle beraber üyeler de gelişti; özellikle Pasifik üyelerinin sayısı arttı. Bu gelişme, Birlik'i kritik bir değerlendirme yapmaya ve adına "Pasifik" sözcüğünü eklemeye itti. On yıllık sürecin sonunda ABU çok iyi bir konumdaydı. 60'tan fazla tam üye ve ortak üye ile ABU Genel Merkezi Tahran'dan Kuala Lumpur'a taşındı.

1980'lerde ABU için en büyük değişiklik Asyavizyon haber değişim programının başlamasıydı. ABU üyeleri ilk kez Asya-Pasifik bölgesinde dosya haber ve son dakika gelişmelerini paylaşabiliyordu. Medya yapımı ve iletim sistemlerindeki yaygın dijital gelişim, dünya genelinde yayıncılar için 1990'ları tanımladı. Birlik az gelişmiş ülkelerin dijitale geçerken karşılaştıkları sorunları aşmalarında önemli bir destekçi rol üstlendi.

Asya-Pasifik bölgesinde yeni milenyumun ilk on yılına büyük doğal afetler damgasını vurdu. 2004'te ölümcül Boxing Day (Boks Günü) tsunamisi Hint Okyanusu'nda büyük kayıplara yol açtı. Depremler ve seller sıklıkla yıkım ve ölüm getirdi. Bu olaylar ABU'ya afet yayıncılığı için yeni bir rol kazandırdı.

Bugün Asya-Pasifik bölgesi dünya nüfusunun yarısına ev sahipliği yapıyor ve ekonomi, teknoloji ve kültürel bakımdan bir güç merkezi konumunda. İşte bu zengin çeşitlilik panoramasında ABU 50. kuruluş yıldönümünü geçen yıl kutladı.

Neredeyse haftalık bir büyüme grafiği kaydederek batıda Türkiye'den, doğuda Samoa'ya, kuzeyde Rusya'dan, güneyde Yeni Zelanda'ya kadar 68 ülke

ve özerk bölgede 275'in üzerinde üye sayısına ulaştı. Tam üyeliğin koşulu, Asya-Pasifik bölgesinde ulusal ücretsiz yayın yapmak. Ortak üyelik ise il düzeyindeki yayıncılara, abonelik usulüyle çalışan yayıncılara ve dünyanın diğer bölgelerindeki ulusal yayıncılara açık. Yayıncılıkla ilgili diğer kurumlar ise Ortak kategorisi altında toplanıyor. ABU Genel Merkezi Malezya'nın başkenti Kuala Lumpur'un Angkasapuri bölgesinde bulunuyor. ABU Genel Sekreteri Dr. Javad Mottaghi ve Birlik'in Başkanı Sayın Cho Dae-hyun aynı zamanda Kore Yayın Kuruluşu'nun (KBS) CEO'su.

Temel Sorumluluklar: ABU'nun temel hedefi Asya-Pasifik bölgesinde yayıncılığın gelişmesine yardımcı olmak ve üyelerinin ortak çıkarlarını gözetmektir. ABU'nun temel aktivitelerinden biri olan Asyavizyon, Asya'da bulunan 29 ülkeden televizyon kanallarının dosya temelli çevrimiçi bir platformda günlük haber akışı paylaşımıdır.

ABU ayrıca üyeleri için önemli spor organizasyonlarının yayın hakları konusunu toplu olarak müzakere ediyor; program ve teknik alanda çok çeşitli aktiviteler düzenliyor. Birlik ayrıca bir forum organize ederek yayıncılar arasında bölgesel ve uluslararası işbirliğini teşvik ediyor.

ABU'nun aktivitelerinden bazıları şöyle sıralanabilir:

Dijital Yayın Sempozyumu-DBS: Dijital Yayın Sempozyumu, ABY Teknoloji tarafından düzenlenen ABU'nun teknik bir aktivitesi. İçeriğinde üç günlük konferans, üç günlük sergi ve bir ya da iki gün süren teknoloji üzerine atölye çalışmaları içeren konferans öncesi aktiviteler yer alıyor. ABU Teknoloji Bölümü tarafından düzenlenen DBS, Asya-Pasifik bölgesinde önemli bir teknoloji organizasyonu olarak konumlandı.

Geçen on yıl boyunca DBS gelişti; bugün neredeyse 500 delege, toplamda 1000'e yakın katılımcı ve sergi ziyaretçisi içeren konferansla birleşti. Son iki yıl boyunca konferansın niteliği gelişti ve bu gerçek katılımcılar tarafından da onaylandı. 2016'dan itibaren konferans öncesi aktiviteleri de içerecek şekilde süreyi dört günle kısıtlayarak daha büyük gelişmeler planlanıyor. Konferans en son çıkan en ileri teknolojilere odaklanıyor. Bu, ABU üyelerinin son teknoloji ürünleri hakkında bildiklerini geliştirme ve deneyimlerini paylaşma fırsatı sunan bir forum.

ABU Kampanyası: Hayatları Kurtarmak/Afetlere Hazırlık: Kampanya, daha sık ve daha büyük doğal afetler yaşayan Asya-Pasifik bölgesinde felaket bilincini medya aracılığıyla artırmayı hedefliyor. Kampanyanın taşıyıcı kolonları, ABU üyelerinin izleyicilerini iklim değişikliğine uyum sağlama ve afet risklerinin azaltılması konularında eğitme kapasitesini artırma ve İklim Değişikliği ile Afet Riski Azaltma üzerine gerçekleştirilen ABU Medya Zirvesi'dir. İlk zirve Endonezya'nın başkenti Jakarta'da 2014'te yapıldı. İkinci Medya Zirvesi Tayland'ın Phuket şehrinde Mayıs 2016'da ve üçüncü zirve de 2017'de Bangladeş'in başkenti Dakka'da yapılacak. Kampanyanın diğer bazı yapıtaşları ise yayıncılar arasındaki ilişkileri güçlendirmek, teknik bağları geliştirmek ve yetkilileri felaket alarmlarını olabildiğince çabuk, etkin ve doğru şekilde çalmaları için önceden uyarmaktır.

ABU Kampanyası: Herkes için Yayıncılık / Çeşitlilik ve Medyada Yer Bulmak: Bu girişim, üye kurumlarda bütün kesimlerin adil temsil edilmesi ve yayınlarda yer bulmasını destekliyor. Yani, medya işgücüne eşit erişim ve kadınların, engellilerin, etnik grupların ekranda adil bir şekilde yer alması ve yayıncıların ilgili programlarla toplumun bütün gruplarına hizmet etmesini sağlıyor. Pek çok etkinlik bu girişimi destekliyor. ABU cinsiyet eşitliği savunucuları üye kuruluşların eşit fırsat politikaları geliştirmeleri konusunda yardımcı olmak için birçok atölye çalışması düzenledi. ABU 2012 yılında Seul'de "Dalgalı Kadınlar" (Women With the Wave-WWW) forumunu uygulamaların, deneyimlerin paylaşılabileceği ve gelecek projelerde kadınların ve engelli bireylerin dijital ortamda yer almasını sağlayacak ortakların bulunabileceği bir platform olarak düzenledi. İkinci ve üçüncü WWW forumları 2013'te Hanoi'de ve 2014'te Macau'da yapıldı. Forumların dördüncüsü 28 Ekim 2015'te İstanbul'da düzenleniyor. ABU, Medya ve Cinsiyet Üzerine Küresel Ortaklık'ın (GAMAG) kurucu üyesi. GAMAG dünya çapında 500 medya ve ifade özgürlüğü kurumunu içeren bir ağ.

ABU Çocuk Drama Ortak Yapımı: "Bir bölüm yap ve diğer hepsini al" ilkesi ile yürütülüyor. Farklı kültürlerden çocukların anlayabilmesi için bütün bölümlerde diyaloglar en az düzeyde tutuluyor. Üyeler, 7-9 yaş arası çocuklara hitap eden 15 dakikalık bir yapımı kendi bütçelerinden karşılıyor. Ortak tema, Farklı Durumlardaki Çocukların Zihinsel Gelişimi. Bazı bölümler ABU ve EBU (Avrupa Yayın Birliği) arasında değiş tokuş ediliyor.

ABU ROBOCON: 2002'den beri Asya-Pasifik bölgesindeki üniversite, kolej ve politeknik öğrencileri için her yıl düzenlenen bir robot yarışması. Belirli kurallar çerçevesinde, katılımcıların yaratıcılıklarını ve teknoloji becerilerini kullanarak yaptıkları robotlar, diğer ülkelerden gelen ekiplere karşı yarışıyor. Yarışmanın amacı benzer ilgi alanlarına sahip gençler arasında dostluğu geliştirmek, bölgedeki mühendislik ve yayın teknolojilerini ilerletmek.

ABU Digista Gençliği: Asya-Pasifik bölgesi ve ötesinden gelen yetenekli genç sanatçıların dijital imgeler yarattıkları ve bu süreçte profesyonel sanatçılar tarafından yönlendirildikleri heyecan verici bir proje. Projenin vizyonu, genç insanların kendilerini ve yaşadıkları bölgeleri dijital sanat yaratarak keşfetmelerini sağlamak ve bitmiş bir ürün teslim etme duygusunun heyecanını yaşamalarını sağlamak.

Radyo Asya Konferansı: Konferans, Asya-Pasifik bölgesi ve ötesinin önde gelen radyo medya uygulayıcılarını, iletişim uzmanlarını, politika üreticilerini ve akademisyenlerini bir araya getiriyor. Radyo ve iletişim alanında uzmanlaşmış saygın konuşmacılar, yeni gelişmeler üzerine ve bölgedeki endüstriyi ilgilendiren önemli içerik ve politikalar hakkındaki görüşlerini paylaşıyor.

ABU Radyo Şarkı Festivali: Bu Asya ve Pasifik bölgesinden bir müzik gösterisi... En iyi, özgün müzik üreten ve keşfedilmemiş müzisyenleri ortaya çıkararak bölgedeki ulusların çeşitli müzik yeteneklerini kucaklıyor ve onurlandırıyor. Bütün ABU üyeleri, performansı özel bir FTP adresinden indirerek radyoda çalmak için teşvik ediliyorlar.

ABU TV Şarkı Festivali: Asya-Pasifik bölgesinden yüksek profilli müzik yeteneklerine yer veren popüler müziğe bir güzelleme. İki saat süren Gala performansı her yıl ABU Genel Kurulu'nda gerçekleşiyor. Bu bir yarışma değil ve katılan üyeler, ülkelerinde yoğun ilgi gören solist ya da müzik gruplarını bu festivalde yer almak üzere gönderebiliyor. Program, ABU üyelerini temsilen on beş kadar uluslararası müzik performansına yer veriyor.

Pasifik Medya Ortaklığı Konferansı (PMPC): Konferans, Pasifik ülkelerinden kıdemli yöneticilere bölgede yayıncılığın sürdürülebilirliği ve gelişimi konularında tartışma fırsatı sunuyor. 2010 yılında başlayan konferans, teknoloji ve program içeriğine ek olarak haberler ve spor üzerine çalıştaylar içeriyor. 2015 yılında PMPC Samoa'da düzenlenecek.

ABU Orta Asya Medya Forumu: ABU kısa vadeli Hareket Planı çerçevesinde, ABU Teknoloji ve ABU Haber Bölümleri bu medya forumunu 2013 ve sonrasında özellikle Orta Asya bölgesi için oluşturmak üzere bir araya geldi. İlk forum 2013 yılının Ağustos ayında Kırgızistan'ın Bişkek şehrinde Kırgızistan'dan iki üyenin ev sahipliğinde düzenlendi ve bölgedeki diğer üyeler ile ortaklar tarafından desteklendi. Forum, Orta Asya bölgesindeki yayıncılara, altyapılarını geliştirirken, yeni teknolojileri seçip uygularken, yeni içerik çeşitleri oluştururken ve dinleyicilerine/izleyicilerine yeni hizmetler sunarken karşılaştıkları sorunları aşmaları için yardımcı oluyor.

ABU Küresel Haber Forumu: Bu forum, haber medyası önde gelenleri, genel yayın yönetmenleri ve gazeteciler için ilk kez 2013 yılında Seul'de ABU ve ortak ev sahibi yayıncı olarak KBS tarafından düzenlenen yüksek düzey bir zirve. 2017 ABU Küresel Haber Forumu Singapur'da Media Corp tarafından düzenlenecek.

ABU Yayın Hakları Komitesi: Bu komite, yayıncıları etkileyen yayın hakları ile ilgili konuların yasama süreçlerini ve mahkeme kararlarını takip ve analiz ediyor. Ayrıca ABU üyeleri arasında yayın hakları, fikrî mülkiyet ve ilgili konularda bilgi ve fikir alış verişine yardımcı oluyor.

ABU Program Komitesi: Her yıl buluşarak radyo ve televizyon etkinlikleri, ortak yapımlar, program değişimi ve diğer girişimleri gözden geçiriyor.

ABU Teknik Komitesi: Her yıl toplanarak teknik aktiviteleri gözden geçiriyor ve üyelerin yeni teknolojileri uygulama girişimlerinde kolaylık sağlamaya çalışıyor.

ABU Spor Grubu: Yılda iki kez toplanarak üyeler arasındaki yayın hakları alımı ve önemli spor olaylarının yayımlanması konusundaki ortaklıkları koordine ediyor.

İşletme Yapıları:

İdare Konseyi: ABU'nun Yönetim Kurulu'na "İdare Konseyi" deniyor. Tam ve Ek Tam Üyelerden on dört temsilciden oluşuyor. Bu temsilciler yıllık Genel Kurul'da üç yıllığına bu görev için seçiliyor. Konsey yılda iki kez toplanıyor ve politika konularında karar ve-

riyor, birliğin finansal durumunu gözden geçiriyor, karşılaştığı güncel sorunları ele alıyor.

Planlama ve Strateji Grubu: İdare Konseyi'ne ve ABU Sekreterliği'ne Danışma Kurulu olarak hizmet ediyor. Yılda iki kez toplanıyor; İdari Konsey'e sunulacak Birlik'in gelecekteki yönünü ve stratejisini belirleyen teklif ve tavsiyeleri hazırlıyor.

ABU Sekreterliği: Sekreterlik 12 ülkedeki 35 personelden oluşuyor. Genel Sekreter İcra Kurulu Başkanı ve Birlik'in günlük işleyişini yönetiyor.

ABU'da dört bölüm bulunuyor: Teknoloji, Programlama, Haber ve Spor. Her bölümün ayrı başkanları bulunuyor.

TOPLULUK RADYOSU: HİNDİSTAN DENEYİMİ

Hindistan Radyo Kurumu (AIR)

Hindistan gibi büyük ve kültürel çeşitlilik içeren bir ülkede yayıncılık yapmak zor iş. 2011 sayımına göre 1,2 milyarlık nüfusu, etnik-dil özellikleri bakımından çeşitliliği, tarımsal-iklimsel koşulları ve ekonomik farklılıkları ile Hindistan nüfusunun farklı ihtiyaçları, farklı kaygıları, ilgileri ve beklentileri olan kesimlerine yayıncılık yaparak seslenmek zor bir meydan okuma.

Topluluk radyosu, ulusal ve bölgesel yayıncılığın ardından gelen üçüncü yayıncılık katmanı. Topluluğun sözcülüğü görevini yerine getiriyor ve sosyoekonomik değişimi hızlandırmak için bir katalizör olarak hizmet ediyor. Halk tabanı düzeyindeki konular ana akım medya tarafından çoğunlukla gözardı ediliyor. Yerel topluluktan çıkan topluluk radyolarının yerel nüfusa özgü gelişme hedeflerine odaklanmak gibi ayırt edici bir avantajı var. Mesajların yerel lehçe ve deyimlerle verilmesi, ilgiyi ve güvenilirliği artırıyor. Dolayısıyla topluluk radyosu, pozitif sosyal değişim ve topluluğun güçlendirilmesi için yetkin bir araç. Ayrıca topluluk radyo istasyonları farklı kesimlerin halk müziği belleği gibi hizmet vererek yerel sanatçılara yeteneklerini gösterebilecekleri bir platform sunuyor.

All India Radio (AIR) yakın zamanda bütün farklı renk tonlarıyla birlikte yok olma tehdidi altındaki Hindistan halk mirasını korumak için bir proje başlattı. Daha geniş dağıtım için bu kayıtlar AIR Arşivlerinde saklanıyor.

1984 yılında AIR Hindistan'da "yerel radyo" denilen yeni bir yayıncılık konsepti tanıtıldı. Bu yerel radyolar, özünde küçük homojen bölgelere hizmet veren ve toplumun kalbine ulaşan topluluk radyolarıdır. Topluluğun hayatını yansıtmak ve zenginleştirmek için mikrofonu kullanırlar. Yerel radyoyu bölgesel ağdan ayıran şey, ayakları yere basan, samimi ve bağımsız yaklaşımıdır. Şu an ülke çapında 86 adet yerel radyo istasyonu bulunmakta...

2002 yılının Aralık ayında Hindistan Hükûmeti, isteyen eğitim kurumları için topluluk radyo istasyonları açma kararı aldı. 2006 yılında bu hizmet kâr amacı gütmeyen sivil toplum örgütlerini kapsayacak şekilde genişletildi. Şu an hâlihazırda hizmet veren 184 adet topluluk radyo istasyonu ile açılmak üzere olan 372 istasyon bulunuyor.

Şu an ülke çapında 86 adet yerel radyo istasyonu bulunmakta...

www.trtmemleketimfm.com
www.memleketim.gov.tr

TRT Memleketim fm

Bir tıkla sımsıcak memleket havası...

facebook: TRT Memleketim FM
twitter: @trtmemleketimfm

tasarım_nilal_baysal

EN UZAK MEDYADAN CUMHURİYET YANSIMALARI

Derleyen: İzzeddin Çalışlar

Cumhuriyet'in kuruluşunun 92. yılında, dış basındaki takip ve yansımalara göz atmak için kuruluş yıllarına dönmek istedik. Avustralya Ulusal Kütüphanesi gazete arşivindeki 1921-23 yıllarına ait Türkiye'ye dair haberler, Anadolu'daki gelişmelerin kaynağına en uzak coğrafyadan nasıl takip edildiğini sergiliyor. The Sydney Morning Herald, Advocate, Examiner, Camperdown Chronicle, Morning Bulletin, Cairns Post, Singleton Argus, Mercury ve Barrier Miner gazetelerinden derlenen bu haberlerin çoğu Londra kaynaklı. Avustralya'da radyo yayınlarının 1912'den itibaren yaygınlaşmaya başlamasından dolayı, dönemin genel tavrı olarak, aynı metinlerin radyo yayınlarına da yansıdığı var sayılabilir.

1921

8 Şubat

Kemal Paşa hangi koşullarda padişahın otoritesini kabul edeceğini açıkladı. Padişah Ankara'daki Meclisi tanıdığını açıklayan bir ferman verecek ve İstanbul'un korunacağı garantisi vererek, sivil saltanat memurlarının listesini oluşturacak.

29 Mart

Türk milliyetçilerin lideri Mustafa Kemal, Yunanlılara karşı harekâtı bizzat yönetmek üzere cepheye geldi.

16 Eylül

Kemal Paşa şu açıklamayı yaptı: "İngiltere'yle savaşmak istemiyoruz; fakat bunun için başkent İstanbul barış içinde geri verilmeli... Bu olmazsa İstanbul için savaşırız. İstanbul'u, Edirne'yi ve Trakya'nın Türk bölgesini istiyoruz."

20 Eylül

İngiliz birliklerinin Çanakkale Boğazı ve İstanbul'daki her noktada telaş içinde olduğu bildirildi. Askerî durum kritik görünüyor. Türkiye'nin İngiltere'ye hatta Fransa'ya savaş açmaya çok yakın olduğunu söylemek abartı olmaz. Müttefik yetkililer, Mustafa Kemal Paşa'nın işgalci müttefik kuvvetlerinin gitmek zorunda olduğuna dair sözlerinin blöf olmadığını kabul etmiş durumda... Her şeyi çözecek bir konferans umudu kalmadı. Müttefikler savaş kararı almazsa, ordusunu yığınlar hâlinde kuzeye süren Mustafa Kemal Paşa diktatör konumuna gelecek. Ordu İzmir'e yaptığı hızlı yürüyüşe rağmen mükemmel durumda ve boğazlardaki tarafsız bölgeleri tehdit ediyor. Mustafa Kemal Paşa her muharebeye 70 bin asker sürebilecek kapasiteye sahip...

21 Eylül

Türkiye'nin Paris Büyükelçisi Ferid Bey, Kemalistlerin Çanakkale'yi ele geçirmek üzere olduğunu açıkladı.

Refet Paşa, İstanbul'un Kurtuluşu

İstanbul ve Gelibolu'daki müttefik işgaline rağmen Asya yakasında hiçbir tarafsız bölgeyi tanımadıklarını belirten Büyükelçi, "İngilizler sorun çıkarmak istiyorsa kendileri sorumlu olur. Hiçbir ülkenin Türkiye'nin askerî birliklerinin Boğazlar'ın güneyindeki bölgelerdeki hareketlerini yasaklama hakkı yok" dedi. Kemalistler bu yakayı işgal edecek olursa, barış masasına oturma imkânları doğacak ve azınlık haklarını koruma amaçlı olarak Gelibolu'da bir müttefik garnizonu bulunmasını kabul edecek. Ferid Bey "Eğer kan akarsa bu İngilizlerin hatasından ve mantıksız taleplerinden dolayı olacak. Yangın büyürse, tehlike Britanya İmparatorluğu'nu da içine alır" dedi.

25 Eylül

Fransa temsilcisi General Peile'nin Kemal Paşa'yla görüştüğü ve Mudanya'da âcilen bir konferans talebiyle karşılaştığı bildirildi. Mustafa Kemal Paşa İstanbul'a az bir kuvvetle girecek, muhtemelen kendi yönetimini kuracak, ardından bir barış konferansı düzenlenecek ve ancak bu koşullar altında müttefiklerin üzerine yürümeyecek. Ankara Hükûmeti bu konferansın İzmir'de yapılmasını önerdi. Mustafa Kemal Paşa'nın barış konferansı öncesinde kentte yönetimi ele geçirmesinin çok tehlikeli bir durum yaratacağı öne sürülüyor. Şehre çok küçük bir kuvvetle bile gelse, şehirde onunla birlikte müttefiklere karşı hareket etmeye hazır birçok silahlı düzensiz Türk birliği bulunuyor.

Adana'dan yapılan resmî bir deklarasyona göre müttefikler, Türklerin kurduğu ulusal pakta ve Yakın Doğu sorununun çözümüne derhâl ve kesin bir tavır göstermezse, Milli Türk Ordusu Trakya'yı ele geçirme hedefiyle harekete geçecek.

30 Eylül

Mustafa Kemal Paşa'nın müttefiklere cevabının birkaç gün gecikeceği, konunun hâlen Ankara'daki Meclis'te tartışıldığı belirtildi. Yine de cevabın şu konuları içereceğinden kimsenin kuşkusu yok:

1. Türkler Venedik'teki konferans öncesinde silah bırakacak. Fakat halihazırda ulusal bir pakt oluşturmalarını sağlayacak olan Trakya'daki bazı stratejik noktaları ele geçirmekteler...

2. Tüm İngiliz birliklerinin hareketleri askıya alınacak, esir mübadelesi yapılacak ve tarafsız bölgelerde tahkimat yapılmayacak.

3. Trakya konferans toplanmadan önce Türkler tarafından ele geçirilecek.

4. Tarafsız bölge kabul edilen Çanakkale Boğazı haricinde Marmara Denizi ve Trakya kıyıları silahtan arındırılmayacak.

5. Boğazlar sorunu müttefikler, Türkler, Rusya ve Karadeniz'e kıyısı olan ülkeler tarafından çözümlenecek.

6. Bu konuda müttefiklerin başka taleplerde bulunma hakkı saklı kalacak.

7. Millet Meclisi bu noktaları onaylarsa, milliyetçiler Mudanya'da bir ateşkes mütarekesine katılmayı kabul edecek, ardından üç gün sonra İzmir'de Mustafa Kemal Paşa'nın Türk delegasyonunun başkanı olarak katılacağı büyük bir konferans düzenlenecek. Bu arada Türklerin tarafsız bölgedeki yayılma hareketi de genişliyor. Türklerin geldiği yerlerde İngilizler çatışmadan kaçınıyor ve çekiliyor. Türkler de barış hâlini bozacak her tür davranıştan kaçınmaya özen gösteriyor.

Mustafa Kemal Atatürk, 1922

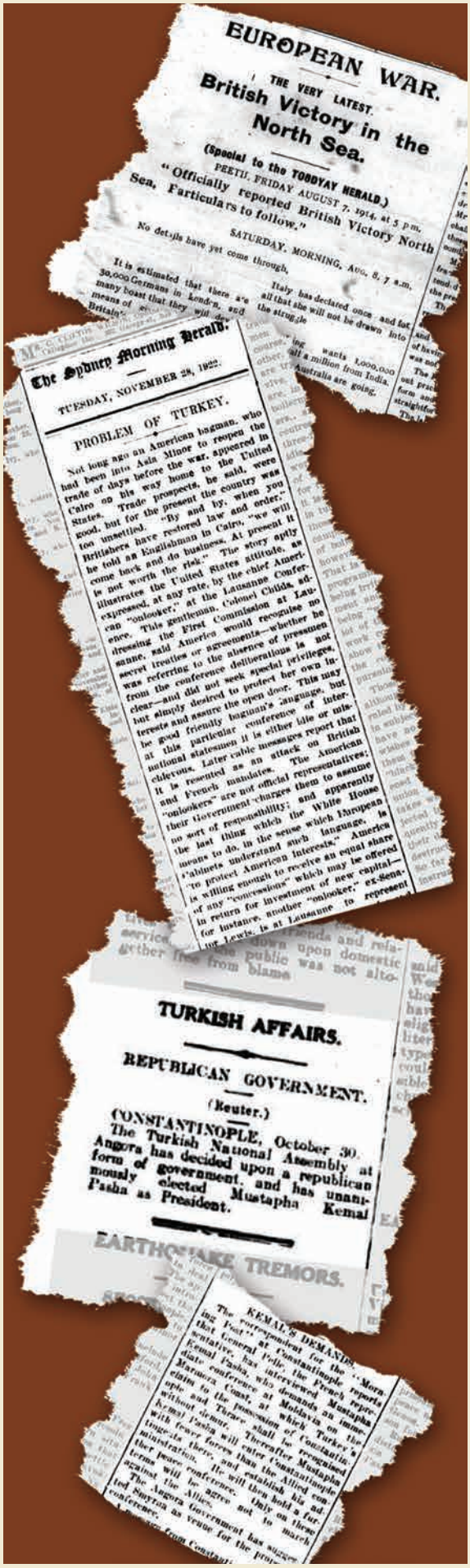

3 Ekim

General Harington'un Türklerin tarafsız bölgeden çekilmesi konusundaki ikinci notaya karşı Kemal Paşa şöyle dedi: "Eğer İngilizler Asya kıyısını kapatmayı düşünüyorsa, Harrington ordularını Fransız ve İtalyanlar gibi azaltmalı ve sadece polis gücü olarak kullanmalı." Millet Meclisi'ne katılmak için Ankara'ya doğru yola çıktığını açıklayan Kemal Paşa ilk fırsatta General Harington'la görüşeceğini de söyledi.

6 Ekim

General Sir Harry Chauvel, Royal Colonial Institute üyelerine verdiği konferansta "Bence Kemal Paşa, savaşın doğurduğu nadir büyük asker-liderlerden biri. Bir asker olarak ona büyük saygı duyuyorum" dedi.

7 Ekim

Kemal Paşa İstanbullulara bir mesaj yollayarak "Büyük ulusal amacımız olan barış günü yakındır. Her şey silahla hallolmaz. Bütün dünya bizim yanımızda. İngiliz kamuoyu ve önceleri yanlış yönlendirilen birçok Batılı devlet adamı da bizim yanımızda" dedi. Son cümle İngiltere politikasındaki son eğilimleri kastediyor.

3 Kasım

İstanbul'dan yapılan açıklamaya göre Sultan VI. Mehmed Lausanne'a gidecek olan Kemalist delegasyonu resmen tanıyacak.

1923

10 Şubat

Mustafa Kemal Paşa İzmir'de yaptığı bir konuşmada Türk devletinin İngiltere'den korkmadığını ve "Eğer İngilizler Türkleri tehditle sindirme yoluna girerse, kısa zamanda bu yoldan geri çekilmek zorunda kalırlar" dedi.

1 Mart

Ankara'daki meclis barış şartlarını kabul etmemeyi sürdürürse, Kemal Paşa'nın Cromwelci bir politika benimseyeceği anlaşılıyor. Kemal Paşa böyle bir olasılığa karşı Asmişehir'de güçlü birlikler toplamış durumda...

30 Ekim

(Reuter.) İSTANBUL. Ankara'daki Türkiye Millet Meclisi, Cumhuriyet hükümeti kurmaya karar verdi ve Mustafa Kemal Paşa oybirliğiyle başkan seçildi.

6 Aralık

Yeniden Türkiye... Başarısız savaşlar ve hantal ıslahatla eriyen imparatorluk sonrasında Batılı parlamenter yöntemlerden devşirilen bir deneme... Başında halifeyi kovan bir maceraperest var. İstanbullu politikacılar, Avrupalı diplomatlar, Türkiye'yi yeniden yaratacağını iddia eden bu Anadolu vadileri savaşçısının etrafını sarmış durumda... Aslında çok yol kat etti. Türkiye'nin gerçek hükûmeti Kemal Paşa ve ezici çoğunluğu Müslüman olan toplum ondan oldukça memnun görünüyor. Tüm bu olan bitenden sonra romancılar haklı mı çıktı? Görünen o ki insanlık makineleri değil, bir adamı takip etmeyi tercih ediyor ve vasat komiteler tarafından yönetilmektense becerikli bir otokratın altında çok daha mutlu oluyor.

11 Aralık

Kadınlara oy hakkı verilmesi Türkiye'de büyüyen bir talep hâline geldi. Birçok eğitimli kadın bu reformun yapılabilmesi için bir hareket başlatmış durumda... Türk kızlarının özgür ve liberal bir eğitim istediği dile getiriliyor. Milliyetçi lider Mustafa Kemal'in kadının toplumsal hayatta daha çok yer almasından yana olduğu da biliniyor. Türkiye Roma'da düzenlenen son Uluslararası Seçim Kongresi'nde İstanbul valisinin eşi tarafından temsil edilmişti. Türk kadınları giyim kuşamda hızla modernleşiyor. Paris takıları, topuklu ve tokalı ayakkabılar oldukça popüler... Milliyetçi liderin yeni eşinin de Paris modasını yakından takip ettiği biliniyor.

> Şanslı olduğu diğer bir konu da Bayan Kemal gibi son derece entellektüel bir eşe sahip olması...

13 Aralık

Kemal Paşa, Türkiye'deki harem müessesinin güncellenmesine karşı çıkarak yeni Türk kadını tarzıyla tek eşin yeterli olacağını söyledi. Kesinlikle öyle, Sayın Paşa.

19 Aralık

Tipik bir Amerikalı olan Mr. Maxwell Blake ilginç bir kişilik. Uzun diplomasi hayatından sonra ABD konsolosu olarak Türkiye'den Melbourne'a geldi. Sekiz ay geçirdiği Türkiye'de, siyasi başkent olan Ankara'da da bulunan Mr. Blake intibalarını aktardı: "Lozan Anlaşması'yla konumunu sabitlemesi Türkiye'yi olumlu umutlarla buluşturdu. Şimdi dikkatlerini büyük şirketler geliştirmeye ve Avrupa ülkeleriyle ilişkilerini iyileştirmeye veriyorlar. Bulundukları siyasi konum da ülkedeki yabancıları yakından ilgilendiriyor. Hakim görüş 'Türkiye Türklerindir' cümlesiyle ifade ediliyor ve akılları ile ruhlarında kendi yolunu çizmek var. Yüzlerce yıldır yabancıların Türkiye'de önemli ayrıcalıkları vardı ve kapitülasyon sistemi mahkemelere hâkimdi. Bu imtiyazlar artık bitti ve gelecekte yabancılar da Türk mahkemelerinde adalet arayacak."

Mr. Blake Ankara'da bulunduğu sırada bugün tüm dünyaca Türkiye'nin büyük adamı olarak kabul edilen ünlü Mustafa Kemal'le de görüşmüş. Onu uyanık ve askerî deha sahibi bir kişilik olarak tarif ediyor. İtilaf kuvvetlerinin generalleri de onun bu yönüne tanık olmuşlardı. Bundan sonra askerlikle değil, Türkiye'yi yeniden inşa edecek devlet adamı nitelikleriyle anılıp anılmayacağını da zaman gösterecek. Şanslı olduğu diğer bir konu da Bayan Kemal gibi son derece entellektüel bir eşe sahip olması... Birçok ülkeyi görmüş, Avrupa eğitimi alma şansı bulmuş, muhtemelen Türkiye'nin en liberal kadını... Geleneklerin Türk kadınını esir almasına şiddetle karşı çıkıyor ve şark zihniyetine karşı duruşunu peçe takmayarak gösteriyor. Mustafa Kemal'in reform çabaları bazı tepkiler de görüyor ama genç Türkiye onun yanında...

Son genel seçimlerde halkın nabzını gösteren bir gariplik yaşandı. Birçok oy pusulasına, aday olmamasına rağmen Latife Hanım'ın ismi yazılmıştı. Bu tam Türk tipi bir saygı gösterisiydi. Türkler tabii ki çok dindar bir ırk. Müslümanlık hiçbir yerde olmadığı kadar yaygın ve yerleşik. Son yüz yıl boyunca politik etkiler, ulusal dinî de olumsuz etkiledi ve hastalık hissini yaygınlaştırdı. Fakat bugün liberalizm karşıtı eski tip tepkilere rağmen Müslümanlık da dünyevi unsurlarla buluşuyor. Örneğin sporun kabullenilişi... Türkiye halkı spordan uzak duruyordu ama son gelişmeler bu tutumu değiştirdi. Türkiye'deki izcilik hareketi görülmemiş bir hızla popülerleşiyor ve yayılıyor. Bununla birlikte kriket, futbol, koşu ve yüzme de gelişiyor. Bütün bunların yanında Türkler diğer ülkeler tarafından da daha iyi algılanmayı umuyor. İzcilik faaliyetlerinin uluslararası konum alması da bu yönde ilk adım sayılabilir.

Nilgün Doruk

Hayatın Sesleri'nde
MEMLEKET KOKUSU

TRT'nin dünyanın her yerinde yaşayan Türkiye vatandaşlarına ve soydaşlarına seslenen yeni bir radyosu var: TRT Memleketim FM. TRT Dış Yayınlar Dairesi Başkanlığı'na bağlı radyo, uydu ve İnternetten www.trtmemleketimfm.com ve Dışişleri Bakanlığı iletişim portalı www.memleketimgov.tr adreslerinden yayın yapıyor. TRT Memleketim FM protokolünü TRT Genel Müdürü Şenol Göka ve Dışişleri Bakan Yardımcısı Naci Koru imzaladı. Protokolün ardından, TRT Memleketim FM 15 Haziran'da yayınlarına başladı. 24 saat kesintisiz yayın yapan ve dünyanın dört bir yanındaki Türklerin vatan hasretini dindiren Memleketim FM ve Memleketim Portalı üzerine bir radyo söyleşisi gerçekleştirdik. TRT Türkiye'nin Sesi Radyosu'nda hafta içi her gün 15.00-16.00 saatleri arasında canlı olarak yayımlanan "Hayatın Sesleri"nde Naci Koru'yu ağırladık. Radyo söyleşisini bir de siz dergi okurlarıyla paylaşmak istedik.

Sayın Koru, Memleketim FM, çok kısa zamanda hayata geçirilen bir proje oldu. Projenin başlangıç aşamasından başlayalım isterseniz...

Biz Dışişleri Bakanlığı olarak sadece dış politikamızın belirlenmesiyle yükümlü değiliz. Onun dışında yurt dışında yaşayan milyonlarca vatandaşımıza da konsolosluk hizmeti sunuyoruz. Ben mesleğe gireli 35 sene oldu. Yaklaşık 35 sene boyunca dünyanın dört bir tarafındaki vatandaşlarımızla bir araya geldim. Onların Türkiye'den beklentileri var tabii... Biz arzu ettik ki, Türkiye olarak, Dışişleri Bakanlığı olarak Türkiye ile yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız arasında bir köprü oluşturalım. Memleketim portalını kurduk ve Mayıs ayı içerisinde kullanıma açtık. Amaçlarımızdan biri, Memleketimin, Memleketim FM kanalıyla TRT tarafından da desteklenmesiydi. Genel Müdürümüz Sayın Şenol Göka ile bir görüşme yaptık ve Sayın Göka bütün kapıları açtı bize... TRT artık Memleketim FM-Memleketim Portal'la beraber çalışmaya başladı. Bundan da büyük gurur duyuyoruz.

Memleketim FM'in amaçlarından biri, yurt dışında yaşayan Türklerin Türkçeyi etkin kullanabilmelerini de sağlamak belki... Diğeri de ülkemizle bağlarını güçlü tutmaları olsa gerek...

Şimdi bakınız ben 30 sene önce de, 25 sene önce de, 20 sene önce de oradaydım. Her gittiğimde şunu görüyorum; yurt dışında yaşayan çocuklarımızın Türkçeye ilgileri maalesef azalıyor. Biz onlara devlet olarak her ne kadar Türkçe öğretmenleri göndersek de Türkçeyi istediğimiz gibi öğrenemiyorlar. Arzu ettik ki portal üzerinden de Türkçe dersleri verelim. Uzaktan eğitim imkânları sunalım ve yanlarında olalım, destek verelim. Tabii bunu yapabilmek için sizin alanınıza da girmek

gerekiyor. Radyo ve televizyon üzerinden de bu desteği sağlamanız gerekiyor. Vatandaşlarımızın dinleyebileceği, seyredebileceği kanalların da olması çok önemli... TRT bu hizmeti zaten uzun yıllardır veriyor ama Memleketim FM'in ana amaçlarından biri bu olacak. Yurt dışında yaşayan -özellikle- gençlerimize Türkçemizi daha iyi öğretebilmek, Türkçe konuşmaları için onlara alt yapıyı sağlayabilmek... Bunu yapmayı amaçlıyoruz TRT ile birlikte.

Memleketim FM'in yayın içeriğinde de farlılıklar var tabii, değil mi?

Evet, farklı programlar da var. Biz onlara Türkiye'deki gelişmeleri aktarıyoruz. Konsolosluk bilgileri ile ilgili paylaşımda bulunuyoruz. Aile danışmanlığı çok önemli... Aile danışmanlığı konusunda da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımız ile birlikte hizmet sunacağız.

Bunlar sadece Memleketim FM üzerinden mi olacak, yoksa Memleketim portalı üzerinden mi?

Her ikisi üzerinden de... Portalda bunlarla ilgili ayrı bölümler var zaten... Mesela gençlerin katılacağı kamplar, staj imkânları ile ilgili ayrı modüllerimiz var. Ayrıca "Dışişleri Güncesi" diye ayrı bir program yapıyoruz. Memleketim FM'de TRT ile birlikte. Orada vatandaşlarımızı ilgilendiren konulardaki son gelişmeleri anlatıyoruz. Bazı işlemlerle ve aile danışmanlığı ile ilgili bilgilendirme yapacağız. Bunlar tek taraflı bilgilendirme de olmayacak. Yurt dışındaki vatandaşlarımız oradaki konsoloslarımızla, büyükelçilerimizle bir araya gelebilecekler Memleketim FM üzerinden... Belki sıkıntılarını paylaşacak, bizzat Başkonsolos'a, Büyükelçi'ye sıkıntılarını iletebilecekler. Bu sadece Almanya, Fransa için de söz konusu değil. Dünyadaki bütün vatandaşlarımız bundan yararlanabilecek. Cidde'deki, Riyad'daki, Kuveyt'teki, Tokyo'daki, New York'taki, Şikago'daki vatandaşımız da aynı şekilde Memleketim FM'i arayabilecek, programlara katkıda bulunabilecek ve oradaki görevlilerimizle, konsoloslarımızla Memleket FM üzerinden bir araya gelebilecekler.

Dinleyiciler yayınlara İnternet üzerinden de ulaşıp istedikleri ya da kaçırdıkları programları podcast olarak dinleyebilecekler değil mi?

Eskiden biliyorsunuz haberleri kaçırdığınız zaman bir dahaki habere kadar beklemeniz gerekirdi. Artık teknoloji çok gelişti. Hazırladığınız programları podcast olarak yayımlayabilirsiniz ve vatandaşlarımız diledikleri saatte bunu İnternet üzerinden izleyebilir. Mesela şu anda canlı olarak yayımlanan bu programa, isteyen vatandaşlarımız bu akşam veya yarın sabah rahatlıkla podcast üzerinden ulaşabilecek. Bu büyük bir kolaylık ve büyük bir hizmet... Bu hem Memleketim FM üzerinde yapılıyor, hem de memleketim.gov.tr üzerinde, portalda sunuluyor.

Biraz da portaldaki hizmetlere değinelim isterseniz...

Portalda haberler var, duyurulur var, etkinlikler var. Mesela bir vatandaşımız Münih'ten girdiği ve "Münih ile çevresinde Türkleri ilgilendiren kültür etkinlikleri nelerdir?" diye sorduğu zaman, o etkinliklerle ilgili bütün ayrıntılara ulaşabilecek. Aynı şekilde New York'taki, Uzak Doğu'daki, Arap ülkelerindeki vatandaşımız; kendi görev bölgelerindeki, yaşadıkları yerlerdeki Türklerin, Türk kuruluşların düzenledikleri etkinliklerle ilgili bilgi sahibi olabilecekler. Ama bunun dışında biz şunu da arzu ettik ve ilk kez bu yaz bunu gerçekleştiriyoruz. Türkiye'de gençlerin gittiği gençlik kampları var. Yurt dışındaki gençlerimiz bunlara katılmayı çok arzu ediyorlardı ve bu mümkün değildi. Gençlik ve Spor Bakanlığımız ile görüşmeler yaptık; bakanlık yurt dışındaki gençlerimiz için özel bir kota uyguladı. Biz de bunu Memleketim portalı üzerinden vatandaşımıza açtık, bütün başvuruları da online olarak kabul ettik. Dünyanın dört bir tarafında çok sayıda vatandaşımız, gencimiz müracaatta bulundu.

Bu gençlerin yaş ortalaması nedir?

16'dan 22'ye kadar... Kızlar için ayrı, erkekler için ayrı kamplar var. Diyanet İşleri Başkanlığımızın ayrı kampları var. Bunlar için başvuruları Memleketim portalı üzerinden yapabildi gençlerimiz...

Sadece yurt dışından gelecek olanlar yararlanmayacak her hâlde bu kamplardan, değil mi? Türkiye'den de öğrencilerin katılımıyla bir kaynaşma söz konusu olacak galiba...

Biz istedik ki kamplarda; Türkiye'nin dört bir tarafından, 81 ilimizden gelen gençlerimiz, yurt dışından gelen gençlerimizle bir araya gelsinler. Almanya'dan, Fransa'dan, İngiltere'den, Hollanda'dan, ABD'den, Uzak Doğu ülkelerinden gelenlerle hep beraber olsunlar, arkadaşlık kursunlar ve bu arkadaşlıklarını ilerleyen yıllarda devam ettirsinler. Bunu istedik. Büyük bir başarı da elde ettik. Kampları, önümüzdeki dönemde de devam ettireceğiz; eğitim aralarında, dönem aralarında, yaz ya da kış tatillerinde...

Bir diğer özellik de staj imkânı ile ilgili... Şimdi bize yurt dışındaki üniversite öğrencilerimizden, Türk öğrencilerden talep geliyordu. Örneğin; uluslararası ilişkiler okuyor,

siyaset bilimi okuyor, Dışişleri Bakanlığı'nda staj yapmak istiyor. Biz son dört senedir onlar için yaz okullarında, ayrıca kış okullarında eğitimler veriyoruz. Duyurabildiklerimiz gelebildi ancak buna...

Nerelerdeydi bu yaz ve kış okulları?

Dışişleri Bakanlığı'nda... Mesleğimizi öğretiyoruz. Zaten hariciyeye ilgi duyanlara yönelikti. Sonra dedik ki bu Memleketim portalı üzerinden sadece bizim mesleğimizle ilgili değil yurt dışındaki gençlerimiz, üniversitelerde okuyanlar; ilgilendikleri alanlarla ilgili olarak gelsinler, Türkiye'de staj yapabilsinler. Sadece hariciyeyle, dış politikayla ilgili değil ama... Diyelim ki mühendistir veya iletişimcidir. TRT'de gelsin stajını yapsın. Dışişleri Bakanlığı'na, Avrupa Birliği Bakanlığı'na, Türk Hava Yolları'na, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'ne gelsin, stajını yapsın. Bununla ilgili ayrı bir modül hazırladık Memleketim portalı üzerinde... Gençlerimiz buraya bağlanabiliyorlar ve o modül üzerinden nerede staj yapmak istiyorlarsa onu seçebiliyorlar. Başvuruyu online olarak yapabiliyorlar ve gelip burada stajlarını tamamlayabiliyorlar.

Çok hoş, çok güzel imkânlar gerçekten...

Buna benzer bir imkânı daha yavaş yavaş uygulamaya geçiriyoruz. Diyelim mezun olmak üzeresiniz, yurt dışında yaşıyorsunuz ve gönlünüzde yatan, Türkiye'de görev yapmak veya yurt dışındaki Türk kuruluşlarında görev almak... 'Kariyer imkânları' diye ayrı bir modülümüz var. Oraya girip hangi Türk şirketlerinde, ne tür iş imkânları var görebiliyorsunuz. Başvurularınızı yine bu site üzerinden kolayca yapabiliyorsunuz. Bunlar, memleketim.gov.tr üzerinden sunduğumuz yeni imkânlar... Ayrıca 'Postacı' diye ayrı bir modül açtık. Twitter benzeri bir sistem... Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımız kendi aralarında grup oluşturabiliyor, kendilerini ilgilendiren konuları tartışabiliyorlar. Bize sormak istedikleri soruları varsa sorabiliyorlar. Karşılıklı bir etkileşim var orada... Sorularınızı soruyorsunuz. Bizler cevaplarımızı veriyoruz ve Memleketim portalını kullanan vatandaşlarımız da izleyebiliyor, katkılarını sunabiliyorlar. Aile danışmanlığı üzerinden özellikle yurt dışında yaşayan kadınlarımıza hizmet sunmak istiyoruz. Bunun için Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımız bir kanal açtı bize. O kanal üzerinden vatandaşlarımız dünyanın dört bir tarafından telefonla arayabiliyor, rahatlıkla danışmanlık hizmeti alabiliyorlar.

Portalda çocuklar da unutulmamış, değil mi?

Doğru, çocukları unutmadık. Her yaştan bağlanan var portala. 8-10 yaşında çocuklarımız da var, 70 yaşındaki vatandaşımız da....Bunun için de alt yapıyı güçlendiriyoruz. Hem eğitim hem eğlence konularında imkânlar sunuyoruz. Çok da olumlu dönüşler alıyoruz. Bazı modüllerimiz yazım aşamasında. Örneğin onlardan biri olan ödüllü yarışmalarda özellikle Türkçe, Türk Tarihi, Din Bilgisi gibi konularda testlerimiz olacak. Üyelik hesabı ile bağlandığınız zaman o testlere gireceksiniz, testlerdeki başarı düzeyinize göre ödüller kazanabileceksiniz. Diyelim ki Tarih testine girdiniz, puan topladınız. Aldığınız puana göre ödül kazanıyorsunuz. Çekilişle değil ama. Elli puan aldığınız zaman o ödüle hak kazanacaksınız. Bir telefon, tablet, bilgisayar veya bir Türk Hava Yolları bileti olabilir ödül... Onu çok rahatlıkla alabileceksiniz. Önümüzdeki sene kampları da THY ile birlikte yapacağız. Kamplara geliş-gidiş ücretini de almayacağız. Şöyle bir hedefimiz var. Yurt dışında yaşayan belli bir yaş grubu içerisindeki tüm gençlerimizi, hayatlarında bir kez tüm masraflarını karşılayarak Türkiye'de misafir etmek istiyoruz. Diyelim ki işte Londra'da, Münih'te, Riyad'da yaşıyor. Uçak biletini THY ile biz temin edip, gencimizi Türkiye'ye getireceğiz, bir hafta Türkiye'deki kamplarda misafir edeceğiz, Türkiye'de gezdireceğiz ve sonra da göndereceğiz. Diyelim ki gencimiz İstanbul'da bir kampa katılıyor. İstanbul'daki doğal güzellikler yanında tarihî güzelliklerimizi de görecek, Türkçe derslerine katılacak. Ardından kendilerini uğurlayacağız. Amacımız Türkçemizi ve kültürümüzü daha iyi öğretebilmek.

Bir iletişim adresi verebilir miyiz buradan?

İnternetten memleketim.gov.tr yazabilirler. Bir konsolosluk çağrı merkezimiz var. Aynı şekilde memleketim.gov.tr ile hizmet veriyor; Ankara'dadır o. 0090 312 292 2929 numaralı telefondan ulaşılabilir. Memleketim FM'in Twitter hesabı var, mutlaka üye olmalarını tavsiye ederim.

Bu anlamda hedefler gittikçe büyüyecek galiba...

Yani neredeyse yok yok bizim Memleketim FM ve memleketim.gov.tr'de... Bundan da gurur duyuyoruz. Amaçlarından biri de yurt dışında yaşayan vatandaşlarımıza Türk bakkalı üzerinden diledikleri ürünü taşımak.

Türk kahvesinden Türk lokumuna kadar, değil mi?

Evet, her şeyiyle... Bir tarafta satış ürünleri olacak; tavla ya da fincan satın almak isteyenlere hizmet eden bir bölüm... Diğer taraftan "Türkiye'nin şu tanıtım posterinden 50 tane istiyorum" diyen vatandaşımıza da istediğini göndereceğiz. Bununla ilgili olarak firmalarla görüşmelerimiz devam ediyor. Tabiatıyla bunu Dışişleri Bakanlığı ya da TRT olarak karşılamak mümkün değil. Bir anlaşma sağlanırsa, memleketim.gov.tr üzerinden siparişler çok rahatlıkla verilebilecek.

Ekleyecekleriniz varsa onu da alayım Sayın Koru...

Öncelikle TRT'ye çok teşekkür ederim. Bize Memleketim çalışmalarında çok yardımcı oldu; bundan sonra projeyi TRT ile beraber götürüyoruz. Memleketim FM'in de başarılı olmasını diliyorum. Onun başarılı olması, bizim başarılı olmamız demek. Başarılı olması için de program zenginliği gerekiyor. Program zenginliği konusunda biz Dışişleri Bakanlığı olarak her türlü desteği TRT'mize sağlayacağız. Bundan emin olabilirsiniz.

Biz de size çok teşekkür ediyoruz. Ortak bir proje bu... Size kolaylıklar, başarılar diliyoruz.

Yine bir araya geleceğiz tabii. Memnuniyetle...

Sesin Büyülü Dünyası

Serdar Aydın

Radyonun babası olarak kabul edilen İtalyan kâşif Guglielmo Marconi, 1898 yılında radyonun ilk kullanımını, gemiden sahile haberleşme için denemişti. O gündür bugündür radyolardan yükselen, sesin büyüsünün arkasında; okyanusların maviliği, dalgaların enerjisi ve içinde barındırdığı hayatın iyota bulanmış başdöndürücü kokusu vardır...

Radyo (bir anlamda) denizden gelen, karaya ulaşandır.

Sahibinin, kâşifinin, bulucusunun dileği, ereği, murâdıdır.

Boşuna değil, radyodan yükselen her sesle tenimizde, sarı kumsalların ürpertisi; ruhumuzda, güneşin saçlarının dokunuşu ve kulaklarımızda, martıların seslerinin armoniye dönüşmesi...

Zira Guglielmo Marconi o gün denizden karaya, (dilden/kulağa) kıyıda bulunan asistanı Mignani'ye kablosuz telgraf aracılığıyla 3 tane S harfi yolladı.

Bu 3S!
Ses...
Sihir...
Sevgi...

Radyodan çıkan her ses uzayda, boşlukta binlerce sese uğrayıp, her sesin gerisindeki duyguya dokunup, atmosferi selamlayıp, öyle ulaşır kendini bekleyen **'kıyıdaki'** dinleyiciye.

Mignani mi deseydim yoksa?

Bugün aradan geçen 117 yıl sonra bile Anadolu'da ücra bir dağ köyünde mikrofondan çıkan ilk tını S, S, S'dir.

Düğün salonlarından, cenaze törenlerine o ki mikrofon vardır, cihazın gırtlak ayarı **"3S"** ile yapılır...

Radyo böylesine büyülü, böylesine emsalsizdir.

Duyarak yaşamak değil midir, hayal edebilmemizin yakut kapılarını açan büyülü anahtar?

İnsan kalbi en güzel hayallerini; resmini, şeklini görmediği ama sesiyle tanışıklığını taçlandırdıklarıyla kurar.

Saf hayal denilen şey, görüntünün inmediği sesin yükseldiği vasatın/vaktin çocuğudur.

Hayal etmek; geleceği kurgulamak/kucaklamaktır.

Ve insanın hayal kurmak için gözlerinden ziyade kulaklarına (radyoya) ihtiyacı vardır, radyodan yükselen büyülü tınıya, sihirli notaya, sese gereksinimi vardır.

Radyo o yüzden hep vardır, hep olacaktır!

...

Peki, Mignani 3S'i alınca/duyunca ne mi yapmış? Guglielmo Marconi ile anlaştıkları üzere havaya silahıyla ateş açmış.

Hedefe değil havaya...

Zira bu vurmak için değil duyduğunu duyurmak için **"ateş açmak."**

Tamam, duydum, sesini aldım, sana; senin kalıbın/vücudun olmadan, kalbinden gelene vâkıf oldum, anlamında...

Ses'e ses vermektir Mignani'nin yaptığı...

Bizim de ruhumuzun ateş etmesidir, radyodan gelen sesin büyülü dünyasına 'ritim' tutmamız. Gözlerimizdeki taşan tuzlu okyanus damlalarının yanaklarımıza akması... Kalbimizdeki med-cezirlerin nabızlarımızda erimesi... Sesin sahibiyle kurduğumuz duygudaşlığın Galu Belaya kadar uzanmasıdır...

Her ses bir etki bırakır, girdiği kulak merkezli kalp odasında...

Radyo, keşfedildiği günden bu yana denizlerden sahile esen sesin **"esenlik bildirisidir."**

Sevgidir.

Radyo, düğmesinin açıldığı her yerde yaşanılan, hissedilendir, vücutsuz var olmanın **" mutlak mucizesidir."**

Sihirdir.

Radyo, mesafeleri frekanslara yüklediği binlerce ruhla kateden, kısaltan ve menziline mutlaka ulaşan **"muhteşem muştudur."**

Sestir.

BİZ DE VARIZ

BİRİ BANA RADYOYU ANLATABİLİR Mİ?

Biz de Varız: İşitmeyenlere de ulaşan tek radyo programı

Esra İlkkurşun

2013 yılının Sonbaharında "Biz de Varız" programının yapımcılığı teklif edildi bize... Program, İzmir Radyosu tarafından yaklaşık üç yıldır hazırlanıyordu ve yapımcıları 2014 yayın dönemi için başka önerilerde bulunmuşlardı. Kamu yayıncılığının sorumluluklarından biri olan engellilere yönelik programın devamı isteniyordu ve bu nedenle yeni yapımcılara ihtiyaç vardı.

Engelli bireylerle ilgili bütün konuları işleyen, sorunlarını ele alan, çözüm önerileri ortaya koymaya çalışan bir programdı "Biz de Varız"... Medyada işleniş biçimiyle sadece özel günlerde engelliyi hatırlamayan... Başarıdan başarıya koşan ve ödülleri raflara sığmayan ampüte sporcuya "Hayret ki ne hayret. Yaşama sevinci dolusunuz" demeyen... "Bir algı yaratalım. Engeli olana üzülelim hep birlikte, yardım edelim algısı: Bu algıyla kendimizi yardımsever ve huzurlu hissedelim. Devletin ücretsiz verdiği tekerlekli sandalyeleri yardım dernekleri aracılığıyla hediye gibi dağıtalım. Bir görme engellinin koluna girip karşıdan karşıya geçirelim. Evimize mutlu dönelim. Market çıkışında engellilerle ilgili gazete satan çocuğa bedelinden daha fazlasını verelim, o gazetenin kapağını bile açmayalım ama ulvi bir iş yapmanın dayanılmaz hafifliğiyle uykuya dalalım. Arada bir de hepimiz engelli adayıyız diyerek göz korkutalım..." huzursuzluğu yaratmayan bir program...

"Biz de Varız", önceki yapımcılarının duyarlı yaklaşımı ile hakları anlatan, sorunu bütün yönleriyle ele alan, acındırmadan çözüme odaklanan bir yapımdı. Programın devamını hazırlamamız beklendiğinde aynı çizgiyi sürdüreceğimizi biliyorduk. Ama her yapımcı gibi biraz daha ileri götürmeyi istiyorduk. Yeni bir söz söylemeyi... Yeni bir bakış açısı yaratmayı... Radyo kültürel bir aktarım aracıdır, diyorduk. Geçmişimiz radyo anılarıyla dopdoludur, diye sözlerimize ekliyorduk. Bir kamu yayıncısı olarak dinleyenlerin yüzde yüzüne hitap etmeyi hedefliyorduk. En ufak bir sorunu bile mikrofona taşıyıp, dinleyeni bilgilendirmeye çalışalım istiyorduk. Dinleyeni bilgilendirmeyi... Dinleyeni... Dinleyeni?

Burası dünyanın sonu!

Soru işareti: Sayıları 3 milyonu bulan işitme engellilere, tek malzemesi ses olan bir medya aracından nasıl ulaşılır? Bir radyo tiyatrosu nasıl anlatılır, yayında aktarılan bilgilerden yoksun kalmamaları nasıl sağlanır? "Aman dinlemeyiversin" mi der yoksa içimizdeki ses? Biricik arabamızı park edecek yer bulamayıp kaldırıma kondurduğumuzda "Bu seferlik de böyle olsun" ya da daracık asansörleri ve rampasız yolları düzeltmediğimiz için "Aman oraya da gitmeyiversinler" dediği gibi akülü sandalyelilere... Sarı kılavuz çizgileri olmadık bir yerde mesela bir kaldırımın orta yerinde sonlandırıp "Evet arkadaşlar burası dünyanın sonu siz görmeyenler için, buradan sonrasına görenlerle devam ediyoruz" diyen iç ses, derinlerdeki ses, dile getirmekten utandığımız ama çözümsüz kalınca ortaya çıkıveren ses gibi mi mesela? "Radyo sestir, sesi duymayan bundan mahrum kalır!" mı der o ses yoksa?

> Sayıları 3 milyonu bulan işitme engellilere, tek malzemesi ses olan bir medya aracından nasıl ulaşılır? Bir radyo tiyatrosu nasıl anlatılır, yayında aktarılan bilgilerden yoksun kalmamaları nasıl sağlanır?

Soru: Ne yapılabilirdi acaba, engellilere yönelik bir programda işitmeyenlere de ulaşabilmek için?

Arayışlar: Belki sesi yazıya dökecek bir sistem geliştirirler. Belki vardır böyle bir teknoloji. Belki özel dijital radyolar üretirler, mikrofondan çıkan her söz dijital ekranından metin olarak görülür.

Çözüm: Yapımcılık çoğu zaman var olandan fazlasını istemeyi gerektirir. Bazen hayalgücü öyle noktalara gelir ki en basitin en hızlı yol olduğunu fark edemez insan ilk anda. Oysa "Daha basit yolları var" der biri... "Kamera kursanıza stüdyoya..."

Sonuç: Karar vermek bitirmenin yüzde doksanıdır. Radyo stüdyomuza kameralı sistem kurulur. İnternet üzerinden yayımlayacağımız görüntülü radyo programımız yine İnternet üzerinden duyurulur. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı İzmir Şubesi'yle bir protokol yapılır. Bakanlığın tecrübeli işaret dili tercümanları her Salı saat 11.00'de stüdyomuzdaki yerlerini alırlar. Açılış sinyalimizden röportajlarımıza, metinlerimizden sohbet aralarında kullandığımız müziklere kadar her sözü işaret diline çevirirler.

Eşit yaşama bir katkı da bizden

İkinci yılımızdayız. 2014'te başlattığımız "İşitmeyenler için de Radyo Programı" projemizi sürdürüyoruz. Kaç kişi, kaç kere izler bilmiyoruz. Ama "Onlar da dinlemeyiversin!" demediğimiz bir iş yapıyoruz. Engellilere yönelik hazırlanan bu programda engellilerin üçte birini oluşturan işitmeyenleri göz ardı etmiyoruz.

Çünkü yasalarımız herkesin eşit olduğunu söylüyor. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi de... Birleşmiş Milletler'in Engelli Haklarına İlişkin Sözleşmesi de... En önemlisi içimizdeki ses de...

Eğitimde, sağlıkta, adalete erişimde... İstihdamda, hizmet sektöründe, sporda... ALS'lisi, MS'lisi, Down Sendromlusu, sığ suya balıklama daldığı için tekerlekli sandalyeyle tanışan omurilik felçlisi, çocukluğundan beri görmeyeni, duymayanı... Eşit olmak istiyor. Bir arada eşit yaşama bir katkı da biz sunmaya çalışıyoruz "Biz de Varız" programıyla... Yollarımız, yapılarımız, toplu taşıma araçlarımız kimi zaman insan olarak bakış açımız onların karşısına daha da büyük engeller çıkarsa da...

ÇOK BOYUTLU RADYO

KİTLESEL OLAN MI DAHA BİREYSEL OLAN MI?

Kitlesel yayıncılık ifadesine ne kadar alıştığımızı biliyoruz. Kitlesel yayıncılığın temsil ettiği değerler, etik ilkeler, politikalar ve daha nicesi konuşmaya alıştığımız kavramların başında geliyor.

Prof. Dr. Nezih Orhon*

Kitlesel yayıncılık içerisinde radyonun yerini tartışmaksa sanki ders kitaplarında ilk harfleri okutmaya benziyor. Gerçekten toplumsal hayatın bu kadar içerisine yerleşmiş olan kitlesel yayıncılık ve daha da özelinde kitlesel radyo yayıncılığı, acaba gerçekten bizim o tartışmaya alıştığımız eski ifadeler arasında sınırlı kalmaya devam ediyor mu?

Şaka mı yapıyorsunuz? Kitlesel yayıncılık derken dünyanın dönmeye devam ettiğini de söylemeye her hâlde gerek yok. En azından bu yazıyı veya buna benzer yazıları okurken, radyonuzda çalanları dinlerken, masanızda veya cebinizde duran 'cep telefonlarını'da (İngilizce mobile phone deniyor; aslında cep telefonu ifadesi Türklerin alana kattığı güzel de bir ifade gibi duruyor) hatırlamamız gerekiyor. Cep telefonlarımız veya farklı mecralardan dinlemeye başladığımız radyo yayınları nereye konumlanıyor, bizi nereye götürüyor, hiç düşündünüz mü?

Radyoyu artık tek başına kitlesel yayıncılık içerisinde düşünmek, geçmiş hatıralar arasında yaşama tutkusundan başka bir şey olmayacak. Çok ortamlı -multi media- diyebileceğimiz bir mecranın içerisine yerleşmeye başlıyor radyo. Kitlesel yayıncılık esaslarının veya koşullarının yerine bir konumlanma değil. Bireysel kullanımın yön verdiği ve tetiklediği bir başka yönelim. İşte bu nedenle yukarıdaki sorunun yanıtı ne o, ne de diğeri. Radyo, bugün ulaştığı boyutuyla hem kitlesel, hem de son derece bireysel bir ölçekte ilerliyor.

İyi bir dost, eski bir ses radyo

Kitlesel yayıncılıkta, tek noktadan farklı yüzlerce, binlerce noktaya açılım sağlayan yaklaşım içerisindeki radyo, klasik anlamda tek yönlü bir iletişimin temsilini üstleniyordu. Bizlerle iletişime geçen bir nokta ve belli bir akış içerisinde hizmet-içerik aktarıcısı rolündeydi. Evet, bu bugün de devam ediyor. Ancak, daha nostaljik bir hisle ilerliyor diyebiliriz. Gece yarısı otomobilimizle gittiğimiz uzun mesafeli yolda iyi bir dost, eski bir ses radyo. Vurgulanan nostaljik yanın ötesinde, gündelik hayat içerisinde, farklılaştırabildiği içerik ve biçimlerde ancak dikkati çeker bir hâl alabiliyor. Ya da daha özgün, niche kitleleri (daha farklı özelliklerde sınırlandırılmış kitleleri) üretebildiği sürece yeni buluşmalar sağlayabiliyor. Kitlesel radyonun yaratıcılığını zorlayanın da bu sınırlılıklar olduğunu söyleyebiliriz.

Peki, kitlesel radyodan öteye, belki de farklı bir boyuta, farklı bir açılıma gittiğini düşündüğümüz bu bireysel boyut da ne? Düşünmeye değer bir soru doğrusu. Bir an için hafızalarımızı zorlayalım. İnternet ile birlikte hayatımızda değişen birçok şeyin radyo ile nasıl ilişkilendiğini ve kitlesel radyoyu nereye taşıdığını düşünelim. Kitlesel radyo ile duymaya alıştığımız seslerin artık bir tür yüze, yüzlere sahip olduğunu düşünebiliriz. Bizlere tanıdık gelen seslerin yanına bir tür insana benzer, insan yapımı yüzler de eklenmiş oldu. Tam olarak da insan olmayan yüzler ile gerçekleşen bir durum

bu. İnternet üzerinde farklı ortamların tarif ettiği yüzlerden bahsediyoruz. Kitlesel ve bireysel olanı bir arada inşa eden yüzler. İnternet yüzleri bunlar. Tek bir noktadan klasik anlamda yayılan radyoyu birbiriyle bağlantı içerisinde tarif eden, çoklu noktadan çoklu noktayı birbiriyle etkileşim ve paylaşım içerisine sokan bir yayıncılığa dönüştü. Çok kısa bir süre öncesinde duymaya başladığımız ifadeyi ortaya çıkartan da bu oldu. Evet, bu "İnternet radyoydu".

Kitlesel radyo ile bir aradalığın keyfini süren ama kendine özgü bir yön arayışında olan bireyselleşen radyonun gelişimi durdu mu peki? Elbette hayır. İnternet radyo ifadesinin hemen arkasına bir de 'blog radyo' ifadesi yerleşiverdi. Sosyal ağlar farklı birçok amaç için büyük fırsat hâline gelebildi. Bu durum radyo için de bir fırsat olarak karşımıza çıktı. Sosyal ağları inşa eden bireyleri ve onların tercihlerini paylaşıma sokan bu yapı, radyo için de farklı fırsatlar üretir hâle geldi. Bu ortamda yer alan radyo ile bireylerin kendilerini daha da özgür ifade edebilmelerini ve üstelik bunu bir ölçüde istedikleri gibi yapabilmelerini de sağladı. Bu radyoyu bireysel anlamda daha da derinleştiren bir kazanım oldu. Elbette, bu yönde bir yönelim de gelişmeler incelendiğinde kaçınılmazdı.

'Blog radyo' ile istediğimiz herhangi bir blogdaki içeriği radyoda dinler gibi dinleyebilir hâle geldik. Bu herhangi bir blog olabilirdi. İstediğimiz zaman ve istediğimiz yerde seçimi yapmak bize kalmıştı. Son derece bireyselleşmiş radyo ayarlarına dönmek gibi bir şeydi bu. Bu özelliklerin ötesinde hoşumuza giden, bloglardaki radyo yayınlarını RSS sayesinde masaüstü veya cep telefonu gibi taşınabilir ortamlarda da takip edebilir hâle gelmemizdi. Her şey böylesine harikayken acaba vardığımız son nokta bu muydu? Bunun yanıtı da elbette hayır.

Karşımıza bir de 'Twitter Radyo' çıkıverdi. İrlanda'nın Belfast şehrindeki Queen's Üniversitesi öğrencisi olan Mark McKeague sosyal ağ sitesi olan Twitter'daki mesajları yayımlayabilen ve oradaki içeriklerin yayımlanabilmesini sağlayan bir süreç geliştirdi. McKeague aslında müzik teknolojisi okuyan bir öğrenciyken, Twitter'ın insanların websitesinde paylaştıkları içeriklerin gerçek zamanda dinlenebilmesini sağlayan etkileşimli bir radyo gerçekleştirmiş oldu. İşte bu noktada, radyonun ve özellikle de bireyselleşen radyonun son noktası bu mudur demeye yaklaşmışken bugün itibariyle bir başka yanıtı daha karşımıza çıkmış oldu. Evet, bu son deneyimin adı 'AppRadyo'.

Bizler ekrana bu kadar bağımlı hâle gelmişken, hatta ekran kuşağı adını almayı bu kadar hak etmişken 'AppRadyo'nun kaçınılmaz bir sonuç olduğunu söylemek pek de şaşırtıcı gelmemeli. Bugün özellikle akıllı telefonlarımız veya taşınabilir ortamlarımızdaki app uygulamaları sayesinde hepimizin bir yayın çekici ve yayın dağıtıcı olduğunu söyleme-miz şaşırtıcı olmamalı. İstediğimiz içerikleri, müzikleri çekerek onları bir araya getirip paylaşıma sunmamız ve farklı bireylerin bizim içeriklerimizi appler sayesinde çekebilmeleri, geldiğimiz son noktalardan biri sayılmalı. Arabada gezerken akıllı cihazlarımız ile senkronize ettiğimiz arabaki yayın ve ses sistemi ister haber, ister müzik olsun, farklı kişilerin hazırladığı içerikleri çekmemize ve dinlememize, hatta bizim de paylaşmamıza olanak verir hâle geldi. Başta da söylediğimiz gibi bir de bunlara, o bağımlı olduğumuz ekranlarda yüzler veya ikonlarla ifade edilen tarifler (ortaya koyma biçimleri) de eklenmeye başladı. İstediğimiz görselleri, fotoğrafları, resimleri ve daha birçoğunu da yayına-paylaşıma sunduğumuz ortamlarda eşler-ekler hâle geldik. Artık her sesin bir yüzü yer almaya başladı. O veya bu şekilde... Kitleselden bireysele ilerledikçe daha tanımlı yüzler hâlini almaya başladı.

Sonuçta, radyonun ilerleyişi kitlesellik anlayışı içersinde gruplar, topluluklar ve belki başka özel halkalar üretmek için farklı açılımlara doğru ilerleyiş ve imkânlar göstermekte. Kitleler içerisinde farklı içeriklere hem erişmek, hem üretmek, hem de paylaşıma sokmak isteyecek bireyleri, grupları veya toplulukları görmekten uzak kalacak yayıncıları bekleyen en büyük tehlike de burada başlıyor: Eski nostaljik kitlesel bir ses olarak klasik kitlesel radyo boyutuyla sınırlı kalmak. Herkese bir şey atmak ama kimseye doğru düzgün tam olarak erişememek, en büyük olası sorun günümüz dünyasında. Bunun yanında, radyonun özellikle bireyselleşen yanını da görerek bu boyutta da çözümler geliştirmek, önümüzdeki yılların radyoyu bekleyen temel konularından... Daha çok şey göreceğe benziyoruz.

*Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi

TRT İstanbul Radyosu

Osman Nuri Boyacı

İstanbul'da yolunuz Harbiye'den geçerse bir an durup ilginizi çeken bir yapıyı seyretmeye başlarsınız. Durup seyrettiğiniz bu yapı bir ses evidir. Kurulduğundan bugüne kadar ara vermeden sesini çok uzaklara duyuran, İstanbul'un kültür ve sanat hayatında vazgeçilmez bir parça, İstanbul Radyosu'dur. Geçen yüzyılın en ilgi çeken icatlarından biri olarak hayatımıza giren radyo, İstanbul'da bu yapıda hayat bulmuştur.

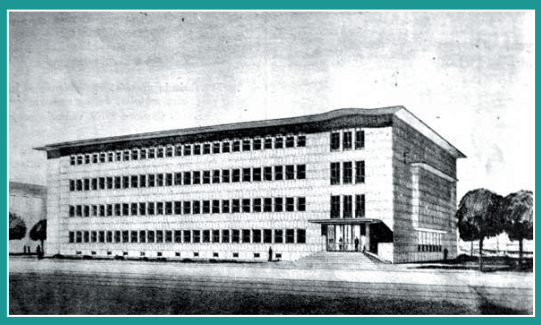

Fotoğraf: TRT Arşivi

Ülkemizdeki ilk radyo yayını, 6 Mayıs 1927'de İstanbul'dan sesini duyurdu. Ses evimizin, Sirkeci'deki Büyük Postane'den başlayan yolculuğu 1949 yılında Harbiye'deki İstanbul Radyosu'nda devam ediyor. Radyomuz, İstanbul'dan farklı coğrafyalara neler taşıdı? Dünyamıza neler kattı? Bu soruların cevabını dinleyicilerimiz verecek.

Spiker Tarık Gürcan Harbiye'de İstanbul Radyosu'nun ilk açıldığı yılları şöyle anlatır: "Şanslı bir radyoydu İstanbul Radyosu. Çok küçük bir kadro ile işe başlamıştık. Üç spiker, birkaç arşiv memuru, bir grup teknisyen arkadaş... Hepsini toplasanız on iki kişiyi geçmeyen bir kadro. Oturacak sandalyemiz yoktu. Fakat bütün bu ortam içinde, çok gençtik ve birbirimize yardımcı olmaya çalışıyorduk. Plaklarımız yeni gelmişti. 78'lik plaklar ve Amerika'dan gönderilen özel yayın plakları... Cumartesi pazar dinlemez, koşar birbirimize yardımcı olurduk. Bu radyonun mutfağındaki hava böyleydi. Enerjik bir hava..."

> Ses evimize kulak verdiğinizde İstanbul'un temposu, coşkusu ve güzelliği duyuluyor.

1950'li yıllarda Harbiye'den geçenler, radyodan çıkan kişilere hayranlıkla bakar; Müzeyyen Senar, Zeki Müren, Münir Nurettin Selçuk, Muzaffer Akgün ve pek çok sanatçımızı görmek için yarışırlardı. O yıllarda İstanbul Radyosu'na binlerce dinleyici mektubu gelirdi. Bu mektuplarda, çalınması istenen müzik parçaları yanı sıra dinleyicilerin sorunları yer alırdı. Radyoda değerlendirilen bu sorunlar, programlara da yön verirdi. 1950'li yılların öncesinde Plak Alma Servisi, yayınların önemli bir bölümüydü. Burada tel üzerine ses kaydı ya da plak üzerine ses kaydı yapılırdı. Manyetik bant henüz Türkiye Radyoları'na girmemişti.

Ses evimizden yapılan plak kayıtları dışında canlı yayınlar dinleyicilerimizin vazgeçemediği bir heyecanı sunuyordu. Halk müziği ve sanat müziğiyle birlikte radyomuza hafif müzik toplulukları da konuk oluyordu. İlham Gencer ve arkadaşları canlı müzik yayınında görev aldılar. Grubun solisti Sevinç Tevs ve Ayten Alpman'dı. Aynı yıllarda Orhan Avşar ve Necdet Koyutürk Tango Orkestrası düzenli programıyla dinleyiciye farklı bir dünyanın sesini duyurdu. Ayrıca İsmet Sıral ve arkadaşları gibi caz toplulukları, Faruk Akel ve grubu gibi dans müziği toplulukları radyonun yeni dinleyicilere ulaşmasını sağladı. Fehmi Ege,1950'de İstanbul Radyosu'nda yeni bir tango orkestrası kurdu.

Kırmızı kamyon

İstanbul Radyosu'nun önemli bir özelliği naklen yayın arabasına sahip olmasıydı. Orhan Boran'ın 'kırmızı kamyon' dediği araba, teknisyen Sabit Karamani'nin âdeta eviydi. O yıllarda İstanbul'u ilgilendiren olaylar, açılışlar, yerinden röportajlar ve maç naklen yayınları, bu kırmızı kamyondan gerçekleşti. İstanbul'un ileri gelen sanatçıları, yazarları ya ses evine konuk oluyor yahut kendi programlarını hazırlıyorlardı. Yapılan kayıtlar, ülkemizin kültür sanat insanlarının sesleriyle zenginleşti. Nerede sanatçıların yaptığı bir toplantı olsa İstanbul Radyosu davet edilir, kayıtlar alınırdı. Aramızdan ayrılan pek çok şair, yazar, ressam, bilim insanı ve siyasetçinin konuşması, yapılan bu kayıtlar sayesinde ulaştı günümüze...

İstanbul Radyosu'nun etkinliği, şehrin vazgeçilmez bir unsuru olma özelliği günümüzde de sürüyor. Ülkemizin sanatına, kültürüne ve siyasetine yön verenler, ses evimizden İstanbul'a ve tüm yurdumuza ulaşıyorlar. Türkiye'nin ulaştığı ekonomik ve teknolojik gelişme düzeyi, İstanbul Radyosu'nun çalışma hızını tahminlerin ötesinde hızlandırıyor. Dinleyiciyle bağını güçlendiriyor. Açıldığı ilk yıllarda on iki kişilik kadrosu olan radyomuz, tematik yeni kanallarıyla dinleyicinin ilgisini dinamik tutmaya çalışıyor. İstanbul Radyosu'nun hayatı, Türkiye'nin geçirdiği değişimlerle şekilleniyor ve yeni hayat alanlarına açılıyor. Kültür ve sanatımıza vazgeçilmez katkılar sunuyor. Özellikle Türk Sanat ve Halk Müziğimizin yaşaması ve yeni kuşaklarca da benimsenmesi için çaba harcanıyor. Türkiye'nin tek caz ve hafif müzik orkestrası TRT İstanbul Radyosu bünyesinde çalışmalarını sürdürüyor. Radyomuz, ülkemizin caz sanatçılarının neredeyse tek adresi olma özelliğini koruyor.

Türkiye radyolarının bütün yayınlarında önemli katkılar sağlayan İstanbul Radyosu, bu yıl başında yeni bir radyo kanalıyla dinleyiciye daha çok ulaşmaya başladı. Artık TRT Kent Radyo İstanbul, şehri daha iyi yaşamada nice alternatifler sunuyor.

Ses evimize kulak verdiğinizde İstanbul'un temposu, coşkusu ve güzelliği duyuluyor. Yetiştirdiği nice değer, her gün kesintisiz olarak dinleyicimize sesleniyor.

RADYO YOLCULARI

RY

Hakan Özalpuk

Zafer Akçay 25 yıllık bir radyo yolcusu... Trabzon Radyosu ile başladığı kariyerine önce Ankara Radyosu, ardından İzmir Radyosu'nda devam ediyor. Dinleyicileriyle hafta içi her gün "Yetkili Servis" programında programcı, teknisyen ve sunucu olarak buluşan Akçay, 25 yıllık yolculuğunu Radyovizyon okurları için anlattı.

Mikrofon başındaki maceranız ne zaman, nasıl, nerede başladı?

1982'de Ankara Üniversitesi Basın Yayın Yüksek Okulunu kazandım. Ben birinci sınıftayken ikinci sınıftan arkadaşlarım vardı. Bir gün kantinde kimseyi bulamayınca nerede olduklarını sordum ve en üst katta Radyo kısmında olduklarını öğrendim. Daha önce oraya hiç girmemiştim. Biraz da çekinerek ağır kapıyı açtım, içeri girdim. Birtakım sesler duyuyordum ama kimseyi göremiyordum. Seslerin geldiği yöne doğru ilerledim. Birden karşıma iri yapılı, bıyıklı bir adam çıktı. Sert ve kalın bir ses tonuyla "Kimsin, kimi arıyorsun?" dedi. Gizli saklı girdiğim için biraz da korkmuştum. Çekinerek "Arkadaşlara bakmıştım hocam" dediğimi hatırlıyorum. "Gel bakayım sen benimle" komutuyla arkasına düştüm. Beni, ilk defa gördüğüm ve stüdyo olduğunu anladığım yere götürdü; masaya mikrofonun önüne oturttu ve bir sayfa verdi. "Ben içeri geçeceğim, işaretimle bunu oku" deyip karşı tarafa geçti. Dediğini yaptım ve okumaya başladım. Bir sayfayı bitirip karşıya baktığımda beş altı kişinin bana baktığını gördüm. İşte mikrofon başına geçtiğim ilk an budur. Sonradan kendisinin TRT Spikeri Rıfat Aras olduğunu öğrendiğim kişi, beni keşfeden kişi olmakla kalmadı, ilk eğitmenim de oldu. Ona çok şey borçluyum. O günden sonra radyodan çıkmaz oldum. Bir ara tüm imkânsızlıklara karşın kapalı devre yayın yapmayı bile başarmıştık. Belki de hayatımın en güzel günleriydi.

TRT 'de mikrofon başına geçebilmek için kimlerden eğitim aldınız?

TRT'nin açmış olduğu spikerlik sınavına kadar başka eğitim almadım. Ama ben bu işin okulunda okuduğum için çok şanslıydım. Sürekli

çalışabileceğim bir radyo vardı. Rıfat Aras kısa bir süre sonra okuldan ayrıldı ama ben çalışmaya devam ettim. Uzunca bir süre radyonun sorumluluğu bendeydi. Bu yüzden çoğunlukla diğer derslere girmiyor zamanımın büyük bölümünü radyoda geçiriyordum. Ne yazık ki şu an ismini hatırlayamadığım yine TRT'den emekli bir teknisyen ağabeyim vardı. Onun da üzerimde emeği çoktu. Bıkmadan usanmadan benimle uğraşır, tüm bildiklerini anlatırdı. Sonraları TRT'nin açmış olduğu spikerlik sınavına başvurdum. Henüz ikinci sınıfa gidiyordum. O zamanlar bu sınava girmek için bu yeterliydi. Sınava başvurduğumda çok heyecanlanmıştım. Türkiye'deki tek yayın kuruluşunda spiker olacaktım. İnanılmaz geliyordu. İlk üç elemeyi geçtim ve üç ay sürecek kursa katılmaya hak kazandım. Şu an birlikte çalıştığım birçok arkadaşımla o kursta beraberdik. Yoğun çalıştığımızı ama bir o kadar da eğlendiğimizi hatırlıyorum. Şu an İzmir'de birlikte çalıştığım spiker arkadaşlarım Füsun Ünsal, Meral Arasıl, Murat Can Canbay ile o kursta tanışmıştık. O günden bu güne tam 25 yıldır da omuz omuza çalışmaya devam ediyoruz.

Üç ay süren kursumuzun eğitmenleri de çok başarılı insanlardı. Biz grup olarak gerçekten çok şanslıydık. Şebnem Savaşçı, Aylin Özmenek, Mahmut Balçın, Yıldırım Dilek Uçaker, Ejder Akışık, Mehpare Çelik, Yılmaz Tok gibi o dönemde eğitmenlik seviyesinde olan tüm başarılı isimler bizimle beraberdi.

Sınav sonrasında mülakata girdik ve bana sordukları en önemli soru şuydu: "Seni başka bir ile göndersek gider misin?" Bu soru o an için benim olumlu cevap verebileceğim bir soru değildi çünkü henüz ikinci sınıfta okuyordum ve ben de bunu söyledim. Tahmin edeceğiniz gibi o sınavı kazanamadım. Üç sene sonra girdiğim sınavı kurs birincisi olarak kazandım ve bu kez soruya "Evet giderim" cevabını verdim. Gittim de; ilk görev yerim Trabzon Radyosu oldu.

Trabzon Radyosu'nda beş yıl görev yaptım. "İyi bir spiker beş yılda yetişir" demişti eğitmenlerimiz. Tam iyi bir spiker olmuşken Ankara Radyosu'na tayinim çıktı. Beş yıl da orada çalıştıktan sonra kendi isteğimle İzmir Radyosu'na geçtim ve hâlâ burada Başspiker ve Yayın Servis Sorumlusu olarak çalışıyorum. Başspikerlik unvanı da çok ilginç... Ben şu an TRT Radyolarında kadrosu Başspiker olan son kişiyim. Bu unvan benimle birlikte son bulacak. Yeni yapılanmada birçok unvan ne yazık ki kaldırıldı. Ben emekli olduktan sonra Başspiker kalmayacak. Ağır sorumlulukları olan böylesi bir unvanı taşıyan son kişi olmak bana hem üzüntü hem gurur veriyor.

İlk kez mikrofon başına geçtiğinizde neler hissettiniz?

Sınavı kazandığımızda görev yerlerimize gitmeden bir ay süreyle merkez radyoda staj yapacaktık. Ben de ilk nöbetime Şebnem Savaşçı ile girmiştim. Bana verdiği ilk görev, onun yanında gonga vurmam ve "Saat 11.00" dememdi. Sadece saati söyleyecektim yani. Bu kadar basit bir şeyde bile nasıl heyecanlandıysam Şebnem Abla bana "Yaz oğlum yaz, yoksa saati söyleyemeyeceksin" dedi. Büyük an geldi. Birkaç saniye sonra saat 11.00 diyecektim. O anki heyecanımı bugün gibi hatırlıyorum. Saat 11.00 olduğunda çapraz feyderi açtım, gonga vurdum ve "Saat 11.00" dedim. Aman Tanrım! Dünyanın en zor işini yapmıştım sanki. Düşündükçe hâlâ heyecanlanıyorum ☺

Kariyeriniz boyunca mikrofon başında yaşadıklarınız arasında sizi en çok etkileyen hangileri oldu?

1999 yılında yaşadığımız Körfez ve Düzce depremlerine canlı yayın için gitmiştim. Gerçi hiç canlı yayın gerçekleştiremedik. Çünkü TRT Radyo yayınları Haberler'e bağlanmıştı. Ama orada yaşadığım günleri unutmam mümkün değil. Yaptığımız röportajlarda dile getirilenler, yaşananların yanında çok basit kalıyordu. Sözle anlatılamayacak acılar yaşanıyordu. Hayatımda bir daha göremeyeceğim ve görmek de istemediğim şeyler gördüm. Çok büyük acılara tanıklık ettim. Karşılıklı ağlamaktan tamamlayamadığımız röportajlar oldu. Sanıyorum bir yayıncının ya da sade bir insanın görüp görebileceği en acı günlerdi.

Bu mesleğin sizde hâlâ üretme isteği yaratan çekici yanları nelerdir?

Bu soruyla sanıyorum "Yaşını başını aldın, hâlâ neden program yapıyorsun?" demek istiyorsunuz. ☺ Bu, hayatınızdan öylece çıkartabileceğiniz bir şey değil. Günaydın dediğiniz an binlerce insana sesleniyorsunuz. Başka hangi meslekte bu vardır ki? Program sırasında ve sonrasında inanılmaz sayıda geribildirim alırsınız. Eğer ölçümler

doğruysa ben yayındayken 350 bin kişiye ulaşıyorum. Bu kadar insanın sizi dinlediğini, sizinle birlikte güldüğünü ya da üzüldüğünü bilmek dahi insanı büyülüyor. Eskiden dinleyici tepkilerini mektuplarla daha sonra faksla ve sonra e-postayla alırdık. Şimdilerde sosyal medya yoluyla alıyoruz. Buradaki hız inanılmaz. Söylediğiniz söz daha bitmeden tepkiler gelmeye başlıyor. Bir yarışma yapıyorsunuz; 30. saniyede yüzlerce cevap alıyorsunuz. Gelecekte ne olur bilinmez ama şu an durum böyle...

Ayrıca mesleğe girdiğimden beri yapmak istediğim şeyi ancak birkaç yıldır yapabiliyorum; bu da beni yayına bağlayan unsurlardan biri... Programda Yapımcı-Teknisyen-Sunucu olabilmek! Bu üç işi şu an tek başıma yapabiliyorum. Teknoloji buna izin veriyor. Bu konuda genç meslektaşlarıma da öncülük yaptığımı biliyorum. Gerçi böyle çalışan benden başka TRT Spikeri var mı bilmiyorum. Yayıncı, bu üç mesleği bünyesinde toplayabilmeli ve hayata geçirebilmeli...

Dinleyiciler şu sıralar sizin sunumunuzla hangi programda buluşabiliyor?

TRT FM'de hafta içi her gün saat 11.00-13.00 arası "Yetkili Servis" programıyla dinleyicilerle birlikteyiz. Gençlerden oluşan harika bir ekibe sahibiz. Yapımda beraber olduğumuz Uğur Saatçi ile beraber programda Asistan Sinem rolünde yer alan Sinem Erdem ve Danışman Adnan tiplemesiyle yer alan Adnan Yıldırım bizim vurucu gücümüz. Her biri TRT FM dinleyicilerinin fenomenleri oldu. Gençlerin enerjisini hissetmek ve onların yanınızda olduğunu bilmek size de itici bir güç sağlıyor. Sloganımız "Birimiz hepimiz, hepimiz birimiz için!" ☺ Hastalık ya da izin durumlarında ekipten bir kişi bile eksilse, onun eksikliğini hemen hissediyoruz. İşte bu da bizi gerçek bir ekip yapıyor. "Yetkili Servis" bir müzik-eğlence programı... Mizahi bir bakış açımız var. Doğal davranıyoruz. Sanıyorum dinleyicinin bizi sevmesinin altında yatan bu. Bizleri aileden birileri ya da işyerlerindeki çalışanlar olarak görüyorlar. Benden küçük dinleyicilerin bana ağabey demeleri ya da büyüklerin oğlum diye hitap etmeleri bize bunu ispatlıyor. Bunlar çok güzel duygular. Bizdeki yansıması da aynen bu şekilde oluyor. Kendimizi Kars'ın bir köyünde

küçücük bir evde ya da Mersin'de bir şirket binasında hissedebiliyoruz. İşte programdaki doğallığın oluşması da sanırım bu sayede oluyor.

Genellikle yaşanan komik olaylar programın haberlerini oluşturuyor. Kimseyi kırmadan ya da küçük düşürmeden tüm bu haberleri mizahi bir yaklaşımla konu ediyoruz. Gerçek haberlerden yola çıkmamız da bizi gerçek bir program yapıyor. Dinleyiciler, aktardığımız haberlerin gerçek olduğunu biliyor ve programa öyle katılıyor. Örneğin programda o gün işlenecek konu dahi gerçek hayatta olan bir olaydan kaynaklanıyor ve dinleyicilerin bu durumda ne yapacaklarını yazmalarına dayanıyor.

Bu mesleği bireysel kariyer planlamaları içine alan gençlere ne tür tavsiyeleriniz olur?

Bu meslek hayatın nabzını tutuyor. Hayatın ta kendisini oluşturuyor. Sıkılmadan, bıkmadan, usanmadan yıllarca sürdürülebilecek bir meslek arayanlar için biçilmiş kaftan. Kendi oğlumun dahi bu mesleği seçmesi için çaba gösteriyorum. Kariyer olarak anne mesleği olan mimarlığı seçti ama "Çocuk Kulübü"nde başlayan yayıncılık kariyerine şu sıralarda genç bir radyocu olma çabasıyla devam ediyor. Genç arkadaşlarım eğlenirken para kazanmak istiyorlarsa bu mesleği seçsinler. Meslekte 25. yılımı doldurdum. Bu süre içinde bir kez dahi "Keşke başka bir meslek seçseydim" dediğim an olmadı. Belki de objektif bakamıyorumdur. Ama sadece ben değil ki yakınımda uzağımda olan herkesin fikri buna benzer. Kolay bir iş mi? Hayır! Peki, herkes yapabilir mi? Hayır! Çok mu rahat ya da kolay? Hayır! Çok mu zevkli? Evet ☺

Esra İlkkurşun

YARATICI PROGRAM TEKNİKLERİ

Radyo Akademi'de, ABU PRIZES 2011'de belgesel ve drama dalında finale kalan radyo programlarından yola çıkarak yaratıcı program tekniklerinden söz edeceğiz bu sayımızda...

GÜNEY KORE / KBS - A STORY OF THREE NATIONS: Tarih boyunca birbirine uzak duran üç ulustan -Japonya, Güney Kore ve Çin'den- dokuz genç, birbirilerini daha iyi anlayabilmek için çıkar yola. Bir ulusun soykırım diye ağıtlar yaktığı bir olaya, diğerinin nasıl şeref müzesi kurduğunu çözmeye çalışır. Dokuz genç bu üç ülkeyi birlikte dolaşır; havalimanlarında, otel lobisinde ya da bir kasabanın ara sokaklarında tarihi yeniden tanımlar. Kâh birbirleriyle kâh iç dünyalarında kendi kendileriyle tartışarak.

HİNDİSTAN / ALL INDIA RADIO - LEFT SIDE ROOM: Gencecik bir sağlık çalışanı hastane bahçesinde saldırıya uğrar. Bilinci tamamen kapanır. Ne ailesi vardır ne de ona sahip çıkacak yakınları. Hastane yönetimi son katta soldaki odayı ona ayırır. Tam 37 yıl bu hemşirenin bakımını üstlenir. Yüksek mahkemenin ötenazi kararı beklenirken, çalışanlar soldaki odada yatan hemşirenin kendi yaşamlarını nasıl değiştirdiğini anlatır.

YENİ ZELANDA / RNZ - 53RD VICTIM: Londra'da 2005 yılındaki bombalı saldırıda 52 kişi yaşamını yitirmiştir. 53. kurban, patlama sırasında bir yaralıyı kurtaran ama bu nedenle İngiliz mahkemelerinde yargılanan Yeni Zelandalı doktor mudur? Her sabah yüksek sesle dillendirdiği olumlamalarla güne başlar bu doktor, akşamları herkesin sadece fotoğraflarını gördüğü profesör eşi ve kızıyla eve kapanır. Doktor, gerçekten de doktor mudur? Ya eşi? Gerçekte böyle biri var mıdır?

Farklı geçmişleri, farklı zevkleri, farklı yeme içme ve alış veriş kültürleri olan yapımcılarca hazırlanan üç radyo programı, kilometrelerce uzaktaki bir Türk insanını nasıl etkileyebilir? Yerelin içindeki evrenselliği mi yakalamıştır yoksa?

İnternet dünyası, televizyon kanalları, radyo postaları... 24/7 yayımladıkları programlarla izleyene-dinleyene ulaşıyor günümüz dünyasında. Mcluhan'ın deyimiyle Global Köy'de, birbiriyle ışık hızıyla çarpışan iletişim dünyasında bir radyo programı hem kitlesel hem de bireysel olmayı başarabilirse kendine yer bulabiliyor.

Sosyalbilimcilerin 'glocalizm' dediği Türkçeye 'küyerelleşme' olarak çevrilen 'küresel düşünüp yerel davranma' artık günümüz yayıncılık anlayışının temellerinden biri... Güneş altında söylenmedik söz yok elbette. Tanımlanmamış duygu da... Bu durumda algısı güçlü bir radyo programcısına bilinenin yeni yönlerini sunmak ve yerelin içindeki küreselliği yakalayabilmek düşüyor. Küçük fikirlerden yola çıkarak büyük öyküler yaratabilmek, insan yaşamından kesitler sunabilmek bir de... Dinleyicinin dikkatini sürekli tutabilmenin yolu ise seçilen konuyu doğru formatta anlatmaktan geçiyor. Dramatize etmek, uzman görüşü almak, sokak röportajlarından ve kimi zaman sözlü ya da sözsüz müzikten yararlanmak, aktarılacak konunun tam duygusunu verebiliyor.

Programcının doğru saniyede attığı kanca da (ki kanca; beklenenin aksine sadece dramalarda kullanılan bir yöntem değildir. Herhangi formattaki bir radyo programının kancası çarpıcı bir soru, efekt ya da iyi seçilmiş bir müzik olabilir) dinleyicinin kendinden bir şeyler bulması ve programı dinlemeyi sürdürmesini sağlayabiliyor.

Hepsinin ötesinde yaratıcı bir radyo programı, yapımcının konuya içtenlikle yaklaşmasından geçiyor. Aksi durum dinleyici tarafından hemen fark ediliyor çünkü... Ve radyonun düğmesi bir başka frekansa ayarlanıyor.

Fotoğraf: Ceren Öney Kalan

Radyoda Japonca

www.trtjapanese.com

Dünyanın dört gözle ve heyecanla beklediği TRT Japonca Masası, 1 Nisan 2015'te resmî olarak açıldı ve hem podcast hem de Web yayınına başladı. Radyoda Japonca yayınlarının başlamasının 2015 yılına denk gelmesinin ayrı bir önemi var.

Bundan 125 yıl önce, 16 Eylül 1890'da Ertuğrul Fırkateyni, Japonya'da Kuşimoto açıklarında kayalara çarparak batmış, 500'ün üzerinde insan yaşamını yitirmişti. Kazadan yalnızca 69 denizci kurtulabilmişti. Bu feci olay sonrasında Japonya ile Türkiye arasında yıllar içinde güçlenerek büyüyen bir dostluk bağı kuruldu. 2015, Ertuğrul Fırkateyni kazasının ve Japonya-Türkiye dostluk bağının kurulmasının 125. yılı. Radyoda Japonca yayınlarının başlaması, böyle bir tarihin yıldönümüne denk geliyor.

Türkiye'nin Ses Radyosu'nda (TSR) İngilizce, Almanca, Kazakça, Kırgızca, Özbekçe, Rusça, İspanyolca, İtalyanca, Çince, Macarca, Darice, Peştuca ve Arapçanın da dâhil olduğu toplam 36 yabancı dilde yayın yapılıyordu.

1 Nisan 2015'ten başlayarak bu sayı 41'e yükseldi. Çünkü Portekiz, Svahili, Hausa, Malay ve Japonca dilleri de TSR ailesine katıldı. Dil ailesi giderek büyüyor. Biz de TRT Japonca Masası olarak böyle muhteşem bir aileye katıldığımız için çok mutluyuz.

TRT Japonca Masası, diğer 40 dil masasında olduğu gibi radyo yayını ve İnternet haber yayını olarak iki yelpazeden oluşuyor. Radyo yayını olarak başlarda yalnızca dört saatlik podcast yayını yapılıyordu. Yoğun talep nedeniyle 10 Haziran 2015'te hem uydu hem İnternet radyosu yayınına başlandı. Radyo yayınımız her gün TSİ 13.30-14.30 arasında TRT VOT World kanalında canlı olarak yayımlanıyor. 4 saatlik podcast yayınımız da devam etmekte… Radyo yayınımızda haberler, basın özetleri de dâhil olmak üzere tarihten kültüre, siyasetten ekonomiye, spordan sağlığa, bilimden eğitime kadar bütün konulara yer veriliyor. Radyo programlarını hazırlarken, müzikleri seçerken ve sunarken dinleyicilerimizin yüz ifadelerini hayal ediyoruz. Daha iyi bir yayın için itici gücümüzü buradan alıyoruz. TRT aracılığıyla bütün dünya bir oluyor. Bu birliğe Japonca Masası olarak katkıda bulunmaktan ötürü mutluyuz.

Radyomuzu yalnızca Japonya'dan değil, ABD'den, Fransa'dan Çin'den, dünyanın dört bir yanından dinliyorlar. Dinleyiciler özellikle açılış ve kapanış konuşmalarından hoşlanıyorlar. "Türkiye ile ilgili kitaplarda yer almayan şeyleri öğrenebiliyorum", "Japonya'da bahsedilmeyen Türkiye'ye ilişkin bilgileri edinebiliyorum" diyorlar. Radyo yayınlarımız aracılığıyla, Türkiye'yi hiç bilmeyen, tanımayan dinleyicilere de Türkiye'yi tanıma fırsatı veriyoruz. Örneğin "Turkuvaz" programında ebru sanatı üzerine yapılan yayını dinleyen bir dinleyici, konuyu İnternette araştırmış ve duygularını e-posta göndererek bizimle paylaşmak istemiş. Böyle geribildirimler, yayınlarımızın ne denli yerine ulaştığını gösteriyor. Özenle seçtiğimiz müzik parçaları da dinleyicilere Türk müziğinden nota rüzgârları estiriyor, Türkiye atmosferini solumalarını sağlıyor.

İnternet haberleri konusundaki yayın ilkelerimizi de şöyle sıralayabiliriz: Birincisi, yalnızca TRT Japonca masasının ulaşabileceği haberleri vermek… Zira artık İnternet sayesinde dünyanın diğer ucundaki haberlere bile ânında erişim sağlanabiliyor. Biz, herkes tarafından rahatça ulaşılacak haberlerden çok yalnızca Japon masasının ulaşabileceği haberlere odaklanıyoruz ve onları veriyoruz. Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımızın konuşmasını sanki baştan Japonca konuşuyor gibi çevirmeye çalışıyoruz. Japonya başta olmak üzere dünyada çok bilinmeyen Türkiye'nin yerel ve kültürel haberlerine, KKTC ile ilgili haberlere, Türkiye'ye komşu ülkelerin haberlerine de yer veriyoruz. Japonya'nın ve dünyanın gündemine giren haberlerde ise daha çok Türkiye'nin bakış açısını vurguluyoruz. Bu şekilde TRT'ye özgü haberler sunuyoruz.Türkiye'de 7 Haziran 2015'te yapılan Genel Seçim sonuçlarını, ilk ve tek olarak bütün dünyayla ânında paylaştık.

> Verilere göre dünyada yaklaşık 4 milyon kayıtlı Japonca öğrenen öğrenci var.

İkinci yayın ilkemiz, İnternet yayınında Türkiye'yi hiç tanımayan birinin haberleri rahatlıkla okuyabilmesi… Özellikle Japonlar için Türkçe terimler hayli zordur. Haberlerin zorlanmadan anlaşılabilmesi için habere açıklama ekliyoruz.

Kolay Japonca Haberleri

TRT Japonca yayınlarını bekleyen yalnızca Japonlar değil. Dünya çapında Japonya'yı ve Japonları seven, Japonca öğrenen insanlar var. Verilere göre dünyada yaklaşık 4 milyon kayıtlı Japonca öğrenen öğrenci var. Özellikle onlara yönelik "Kolay Japonca Haberleri"ni her gün hazırlayıp sunuyoruz. "Kolay Japonca Haberleri" Japoncanın temel seviyesini tamamlayan (Japonca Yeterlik Sınavı N4 seviyesi) yabancıların zevk alarak rahatlıkla okuyabildiği haberlerdir. Hem Japoncayı geliştirmek hem de haberleri öğrenmek için ideal bir program. Büyük ilgi gören bu programın okullarda ders malzemesi olarak kullanılması bizi çok memnun eder.

Radyo ve İnternet haberleri ile paralel olarak Facebook'ta da Japonca sevenlerle iletişim hâlindeyiz. Sunduğumuz haberleri paylaşıyoruz, haber takibi yaparak o haberlerle ilgili ek bilgileri veriyoruz. Bu şekilde haberlerimiz sürekli güncelleniyor. TRT AVAZ başta olmak üzere TRT sayfalarının güzel fotoğraflarını paylaşıyoruz. Sayfamız büyük ilgi görüyor.

TRT Japonca masasını açıp Türkiye-Japonya dostluğuna bir de yayın kapılarını açan ve dünya barışına katkı sağlayan Sayın Cumhurbaşkanımıza, Sayın Başbakanımıza, TRT Genel Müdürü Sayın Şenol Göka'ya, değerli TRT çalışanı arkadaşlarımıza ve masamıza destek veren herkese teşekkür ederiz, yayındayız...

Fotoğraf: Ceren Öney Kalan

Radyoda Malayca

www.trtmelayu.com

TRT Dış Yayınlar Dairesi Başkanlığı Malayca Masası, 17 Mart 2015 tarihinden bu yana Güney Doğu Asya ve Asya-Pasifik coğrafyasındaki 50 milyon insana sesleniyor.

Geçen yıla kadar farklı kültürlerden yapılan radyo ve web yayınlarından haber alan bu coğrafya, tarihte ilk kez din birlikteliği olan bir coğrafyadan haber almaya başladı.

Unutulmaya yüz tutmuş Bahasa Melayu yani Malayca Dili, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin attığı çok önemli bir adım ile doğduğu topraklara tekrar kazandırıldı.

Web sitesi üzerinden siyaset, ekonomi, sanat, spor ve teknoloji alanlarında doğru, güvenilir ve güncel haberlerle dünyanın nabzı tutulurken, hafta başlarında yayımlanan, Türk ve İslam dünyasına mâl olmuş edebi kişiliklerin ve tarihe damgasını vurmuş kişilerin anlatıldığı birbirinden güzel ve nitelikli programlarla da dinleyicilerin ilgisi sürekli kılınıyor.

Mart 2015'te Web sayfası üzerinden podcast olarak yayına başlayan, her yaştan ve kültürden dinleyiciye seslenen radyo yayınının amacı şöyle özetlenebilir: Türkiye ile Güneydoğu Asya ve Asya-Pasifik arasında asırlara dayanan bağı güçlendirmek; Türk kültür ve tarihini, Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin vizyonunu, duruşunu, kültürel zenginliklerini, güçlü ekonomisini, gelişen sanayisini, teknolojisini ve doğal güzelliklerini dünyaya tanıtmak; dünya gündemindeki olaylara Türkiye penceresinden bakışı yansıtarak Türkiye ile ilgili kamuoyu oluşturmak...

TRT Dış Yayınlar Dairesi Başkanlığı Malayca Masası, seslendiği coğrafyadaki vatandaşlarımız için Türkiye'den bir ses, bir nefes olup gurbet sancısını dindirirken, Bahasa Melayu dilini konuşan halklar için de Türkiye'deki gündemi, aktüaliteyi ve siyaseti tarayarak, kendi dillerinde aktaran bir kaynak niteliği taşıyor.

Dinamik ve profesyonel bir ekip olan Malayca Masası tarafından hazırlanan radyo yayını, Türkiye ve dünya gündemindeki gelişmeleri aktaran programların yanı sıra Türk müzikleri ve kültür, sanat programlarıyla da tüm dünyaya kaliteli yayın yapmanın haklı gururunu yaşıyor.

Her gün Türkiye saatiyle 15.00-17.00 arasında Web radyo podcast üzerinden ve 05.00-06.00 saatleri arasında Türksat 4A Batı 42°E / Türkiye-Avrupa 11.958, Türksat 3A Doğu 42°E / Türkiye-Orta Asya 11.096, Hotbird (13°E) 12.015, Galaxy 19 (263°E) 11.960 uydularında 1 saat boyunca yapılan radyo yayınında; "Ufuk Çizgisi", "Türk Örf Âdetleri", "Rotamız Türkiye", "Dünden Yarına Mevlâna", "Bu Dünya Hepimizin", "Bilim Dünyasına Bizden Katkılar", "Türkiye ve Dünya Gündemi", "Bilmek Gerek", "Ben Beni Anlatıyorum", "Kültür Başkenti İstanbul", "Türkiye Krizden Yükselişe", "Sağlık Turizm Türkiye", "Tarihte Büyük Aşklar" gibi her yaştan ve kültürden insana seslenen programlar yayımlanıyor. Herkesin kendinden bir şeyler bulabileceği kültür, sanat ve tarih programlarıyla Türkiye'nin Sesi Radyosu, dünya radyo yayıncılığında ayrıcalıklı bir yer ediniyor.

> Bahasa Melayu dilini konuşan halklar için Türkiye'deki gündemi, aktüaliteyi ve siyaseti tarıyoruz.

Malayca Masası'na gelen sayısız e-posta, telefon ve mektuplarda, dinleyiciler, bugüne dek alışık oldukları radyo yayınlarından daha farklı ve yüksek kalitede bir radyo yayını dinlediklerini dile getiriyorlar. Tarih ve turizm içerikli programlarla, Türkiye'nin doğal güzellikleri ve tarihî dokusuna ilişkin bilgi sahibi olduklarını, bunun onları heyecanlandırdığını, bu nedenle de Türkiye'yi ziyaret etmek istediklerini belirtiyorlar.

TRT Dış Yayınlar Daire Başkanlığı Malayca Masası, dünya üzerindeki okuyucu ve dinleyicilerine dürüst, ilkeli ve kaliteli yayınlar yaparak, Türkiye'yi tüm dünyaya tanıtıyor.

Mevlüt Taçyıldız*

Sayısal Radyo Yayıncılığı
TRT DAB PİLOT PROJESİ

Dijital radyo yayıncılığı EUREKA 147 Grubu tarafından geliştirilen DAB (**D**igital **A**udio **B**roadcasting), FM stereo yayınlarının başlamasından bu yana radyo teknolojisindeki çok önemli bir ilerlemedir.

DAB, CD kalitesinde ses ve kusursuz bir alış sağlar. Kaliteli sesin yanı sıra yazı, bilgi ve hatta resimlerin yayımlanabilmesine izin verir. Dijital radyo yayın sisteminin tasarımı; yayınların sabit (ev tipi), taşınabilir tip ve otomobil alıcılarında eşit seviyede yüksek kalite ile alınmasını da mümkün kılar.

TRT, Türkiye'de ulusal radyo ve televizyon yayını yapan kamu hizmeti yayıncısı olarak, ilk T-DAB (Terrestrial Digital Audio Broadcasting) vericisini kurmuş ve test yayınlarına başlamıştır. DAB Pilot Projesi ile sayısal radyo yayıncılığındaki teknolojik gelişmelerin takip edilmesi ve uygulamaya konulması için gerekli laboratuvar çalışmaları, deneme yayınları ve ölçüm sonuçlarına uygun kurumsal altyapının oluşturulması hedeflenmiştir.

TRT-DAB Pilot Yayını kapsamında, FM yayınlarıyla eşzamanlı mültipleks edilmiş Radyo-1, TRT FM, Radyo-3 ve Turizm Radyosu kanallarının bir

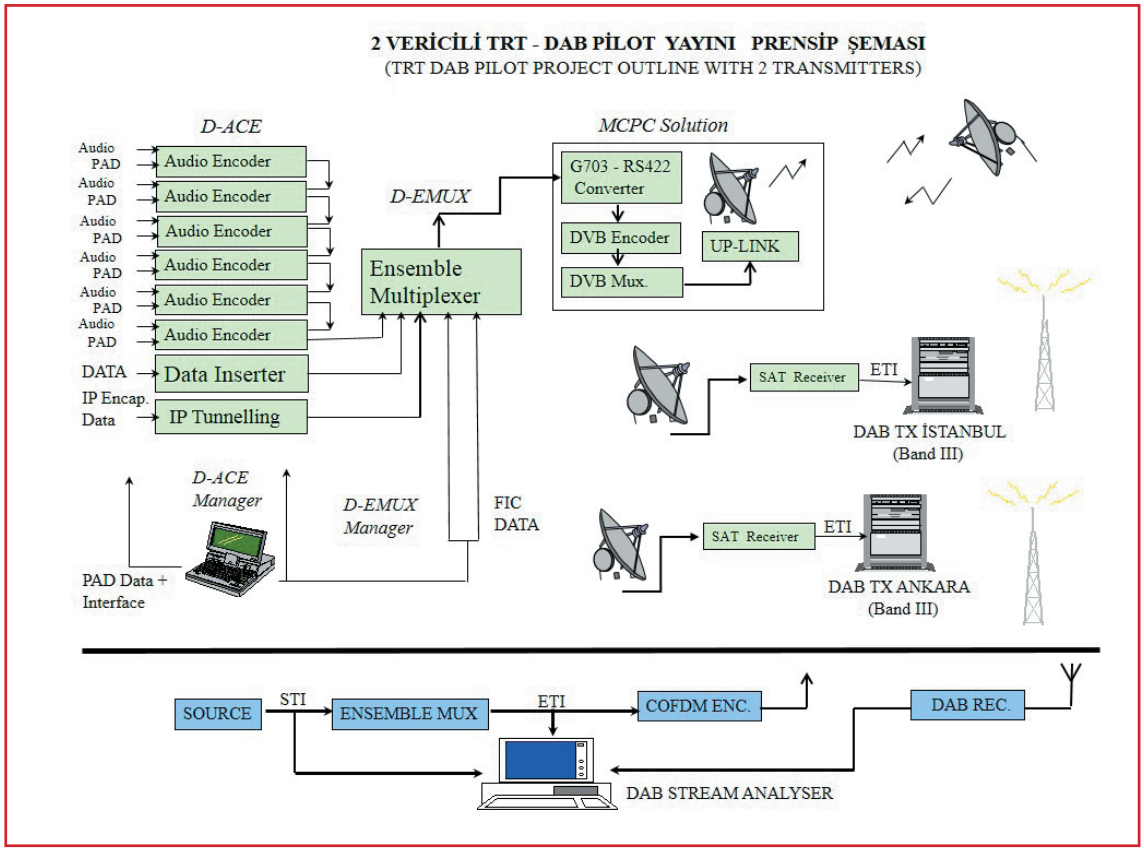

vericiden yayımlanması sağlanmıştır. Yayınla birlikte programa ilintili (PAD) ve programdan bağımsız (N-PAD) veri servislerinin de iletimi gerçekleştirilmiştir.

DAB Pilot Projesi Prensip Şeması'nda da görüleceği gibi "Tek Frekanstan Yayın" (SFN-Single Frequency Network) uygulaması için radyo ve veri servislerini içeren DAB transmisyon sinyalinin vericilere uydu üzerinden ulaştırılması için mevcut DVB-S MCPC platformu kullanılmıştır. Ankara'da iki vericili SFN uygulamasının başarılı olduğu görüldükten sonra, sayısal radyo yayıncılığı konusunda farkındalığı artırmak, fuarlarda tanıtımını yapmak için 2007 yılında 1kW DAB vericisi İstanbul'a taşınarak yayına verilmiştir.

Kurumumuzun yayıncılıktaki öncü olma misyonu gereği 2002 yılında, VHF bandı 12. kanaldan deneme amaçlı başlattığı DAB radyo yayınları; gerekli düzenlemenin yapılamaması ve DAB alıcılarının yaygın olmaması nedenleriyle 2008 yılında sonlandırılmıştır.

Sayısal karasal radyo yayıncılığı konusunda ulusal ve uluslararası düzeyde sürekli yeni geliştirmeler yapılmakta, geliştirilen ses kodlama-sıkıştırma ve iletim teknikleri ile mevcut AM ve FM analog yayınların dijital gelecekleri şekillendirilmektedir. DAB/DAB+, DRM/DRM+, HD-Radio, ISDB, IBOC, DVB-T2 Lite gibi ülkelerin tercih edebileceği alternatif veya tamamlayıcı teknoloji standartları oluşmuştur. Açık standart ve yaygın kullanılan teknoloji olmalarının yanında, yatırım ve işletme maliyetlerinin de düşük olması DAB+ ve DRM+ teknolojilerini avantajlı konuma getirmiştir.

Kurumumuzun yayıncılıktaki öncü olma misyonu gereği ve Türkiye'de karasal sayısal yayıncılığa geçiş sürecine, test ve deneme yayınları ile destek olmak amacıyla DAB ve DAB+ test yayınlarına TRT tekrar başlamak istiyor. RTÜK'ün olumlu görüşü doğrultusunda İstanbul, Ankara, İzmir, Bursa, Kocaeli ve Antalya başta olmak üzere test ve deneme DAB+ yayın ağının genişletilmesi planlanmaktadır.

* TRT, Teknik AR-GE Yöneticisi, Müşavir

Fotoğraflar: Ceren Öney Kalan

STÜDYODAN
MÜZİKTE İZ BIRAKANLAR

Sanat bir ülkenin âdeta önbelleğidir. Bir ülke, sanatta ne kadar gelişmiş ise diğer alanlarda da o kadar gelişmiş demektir. Müzik ise sanatın en etkin olanlarından sadece bir tanesidir.

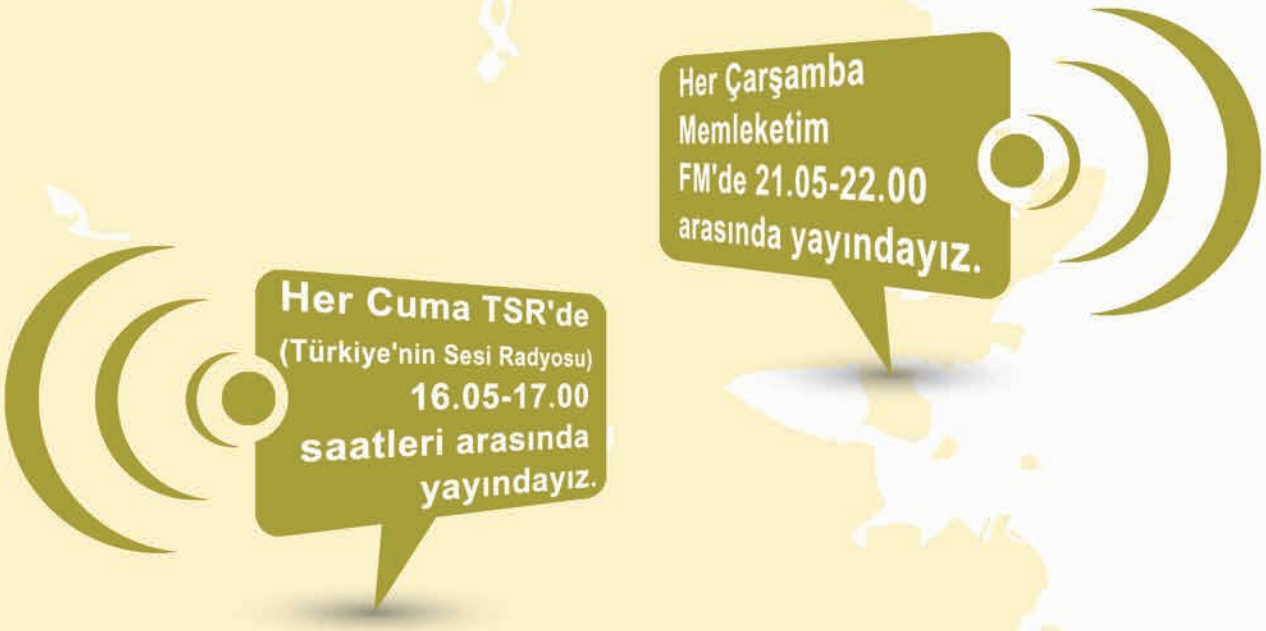

Müzik, insanoğlunun varoluşundan bu yana süregelen çok yönlü, çok köklü ve çok geniş bir sanat dalıdır. Bu çok yönlü, köklü ve geniş kültür yapısı, bir halkı çağlardan çağlara taşıyan en önemli unsurlardan biridir. Bu nedenle toplumlar dünyada kendi kültürlerine ait müziklerinin nüansları, ritmleri ve ezgileriyle tanınırlar. İşte bu noktada programımızın adını, Türk Müziğimizin çok zengin ve köklü oluşundan, Türk sanatçılarımızın da ülkemizin yanı sıra dünyadaki başarılarından cesaret alarak "Müzikte İz Bırakanlar" koyduk.

Biz bu cesareti nereden aldık?

Programımıza konuk olarak bizleri onurlandırmış dünyaca ünlü keman virtüozu Suna Kan'ın, hayatını ve müziğini dinleyicilerimizle paylaşırken, "Kemana nasıl başladınız?" sorusuna hiç düşünmeden verdiği cevap olan "Keman, kendimi bildiğimden beri vücudumun bir uzvudur" cümlesinden…

Çok değerli Türk Halk Müziği sanatçımız Okan Murat Öztürk'ün kendi müziğimizin ezgilerini yeni, farklı ve akademik bir anlayışla gerek ülkemizde gerek ülkemiz dışındaki insanlarla buluşturmasından…

> Programın, dalında uzman iki isim tarafından hazırlanıp ve sunulması, "Müzikte İz Bırakanlar"ı çok farklı bir platforma taşıyor.

Cem Babacan ve Başar Can Kıvrak'ın daha gencecik yaşlarda olmalarına rağmen yaşlarından büyük başarılarını dünyaya duyurmalarından…

Vedat Kaptan Yurdakul'un -romantik kişiliğiyle Türk Sanat Müziği'nin birleşmesinden oluşan- eşsiz sesinin sadece ülkemizde değil tüm dünyada yankılanmasından…

Turgay Erdener gibi olağanüstü bir bestecinin Türk Müziği ezgilerini kullanarak kendine has bir yorumla ezgileri bambaşka bir forma sokarak harikalar yaratan bestelerinden…

Programa konuk olarak aldığımız ve gurur duyduğumuz nice birbirinden başarılı, üstün yetenekli, Türk sanatçılarımızdan, virtüozlarımızdan…

Onlar sadece ülkemizde değil dünyanın dört bir tarafında yaptıkları müzikle, müzikte iz bırakıyorlar.

İz bırakanların izini sürmek

"Müzikte İz Bırakanlar"ı Hacettepe Üniversitesi Ankara Devlet Konservatuvarı Öğretim Görevlilerinden Seçil Öztan ve Ekrem Öztan birlikte hazırlayıp sunuyor. Seçil Öztan, konservatuvarın hem Opera hem Tiyatro Bölümü'nü bitirmiş aynı zamanda Ankara Devlet Tiyatrosu oyuncularından… Ekrem Öztan ise Ankara Devlet Konservatuvarı Klarinet Bölümü'nü birincilikle bitirmiş gerçek bir klarinet virtüozu...

Programın, dalında uzman iki isim tarafından hazırlanıp sunulması, "Müzikte İz Bırakanlar"ı çok farklı bir platforma taşıyor. Başarısının altında yatan sır da bu olsa gerek…

Yapımcıların kendi ifadeleriyle "Bizler, müzikte iz bırakanların izlerini korumaya çalışıyoruz" felsefesiyle ortaya çıkardığı program, her hafta TRT Türkiye'nin Sesi Radyosu ve TRT Memleketim FM Radyosu'nda yayımlanıyor. Programımızı aşağıdaki adreslerden de dinleyebilirsiniz.

www.turkiyeninsesiradyosu.com

www.trtmemleketimfm.com

Sultan Yanmaz

ANADOLU YOLLARINDA
kakava şenliğindeyiz

SİNYAL

GİRİŞ MÜZİĞİ **Bir Roman Ezgisi**

SPİKER Sevgili dinleyiciler, TRT Türkiye'nin Sesi Radyosu'nda yayımladığımız "Anadolu Yolları"nda programında bu hafta Edirne'deyiz ve Kakava Şenliği'ni kutluyoruz.

MÜZİK YÜKSELİR

Çingeneler maşa yapıp satarlar satarlar
Çingeneler maşa yapıp satarlar satarlar,
On beş kişi bir arada yatarlar yatarlar,
On beş baro bir arada yatarlar yatarlar,
Ayyy Romani, gece gündüz bahçede sifani sifani,
Ay ay ay ay Romanim, a be dadi grasta dadi Romanim, Romanim…

MÜZİK İNER

ANONS **Edirne Belediyesi Kakava Şenlikleri'nin Açılışını Yapıyor**

Geldi ilkbaharın kokusu, çiçekler açıyor rengârenk,
bir insanın dirilmesi gibi,
toprağın kokusu mis gibi,
yine geldi güzel ilkbahar…
Yakılan ateşler, kurulan salıncaklar, yapılan piknikler ve dilenen dilekler… Mutluluk ve refah verdiği inancıyla başlanan Hıdırellez bugün, Kakava bugün… Bin yıldır kültürümüzde yer alıyor. Bugün baharın doruğa ulaştığı, yüzümüzü güneşe çeviriyor ve hoş geldin İlkbahar diyoruz.

"Prodüktörün Kaleminden" köşesinde yer alan yazılar, orijinal radyo metinleridir.
Yayın sırasında yapımcı, sunucu ve teknisyenin elinde bu metinler bulunur. Bu program, 22 Mayıs 2015'te yayımlanmıştır.

ALKIŞLAR YÜKSELİR

ANONS Günün anlam ve önemini anlatan konuşmalarını yapmak üzere Edirne Belediye Başkanımız Sayın Recep Gürkan'ı sahneye davet ediyorum.

SES **Edirne Belediye Başkanı**

Recep Gürkan

Değerli Edirneli hemşehrilerim ve Türkiye'nin dört bir yanından Kakava Şenliği ile buluşmak üzere Edirne'ye gelen değerli Türkiye Cumhuriyeti yurttaşları; Edirne'ye hoş geldiniz, onur verdiniz.

Bugün baharı karşılıyoruz. Bugün toprağa atacağımız yeni tohumların yeşerteceği yeni filizlere hoş geldin, merhaba diyoruz. Bugün, insanlık adına baharla birlikte yeni bir döneme, yeni bir mevsime merhaba diyoruz, hepinize merhaba! Hıdırellezimiz kutlu olsun. Baharımız, yeni sevinçlerin, yeni sevgilerin, yeni sevdaların ve insanlık adına güzelliklerin müjdecisi olsun. Kakavamız kutlu olsun, bayramımız mutlu olsun, hepinize saygılar sunuyorum.

ALKIŞLAR YÜKSELİR

GEÇİŞ MÜZİĞİ **Roman Ezgisi /** Gideceğiz biz buralara, oturacağız çimene, atacağız göbeciiiiik…

ROMAN KADIN Bizim törelerimiz dedelerimizden kalma, ninelerimizden kalma. Bilmem kaç senesinden beri biz akşam ateş yakarız, gündüz buraya geliriz; pilav dağıtırlar, oynarız, sabah nehir kıyısına geliriz, suyun yanında oyunlar oynarız, orada bir dal koparırız eve gideriz.

SULTAN YANMAZ (S.Y.) Gece sabaha kadar eğlenir misiniz?

ROMAN KADIN Sabaha kadar eğleniriz.

S.Y. Özel giysileriniz var mı?

ROMAN KADIN Var, var. Özel kıyafetler yaptırıyoruz, gelinlik giyiyoruz, gece elbiseleri giyiyoruz.

ROMAN GENÇ KIZ Gelinliklerimiz var, gece elbiselerimiz var, her şeyimiz var bizim. Âdetimiz böyle bizim.

S.Y. Bayramınızı seviyorsunuz.

Fotoğraflar: Sultan Yanmaz

ROMAN KADIN Evet seviyoruz.

S.Y. Mutlu musunuz teyzeciğim?

R. KADIN VE GENÇ KIZ Evet çok mutluyuz, çok mutluyuz kızım. Biz Kakava'yı bayramdan daha çok seviyoruz. Romanlar, çöp toplarlar, ekmek yerler ama geleneklerini de yaparlar, neşeli de olurlar. Aç olalım ama neşemiz yerinde olsun.

S.Y. Hüzünler, mutsuzluklar gün içinde devam ediyor ama böyle günlerde de unutuluyor, herkes bir arada mutlu oluyor, hep birlikte eğleniyor.

ROMAN KADIN Ne olursa olsun biz eğleniyoruz. Hastalarımız oluyor, cenazelerimiz oluyor ama yeri geldiğinde de eğlenmeyi biliyoruz.

S.Y. Çok teşekkür ederiz, isminizi de öğrenelim.

ROMAN KADIN Bir şey değil canım. İsmim Sabiha.

S.Y. Neler yapacaksın, o kadar güzel giyinmişsin ki…

ROMAN ÇOCUK Evde ateş yakacağız, ateşin üzerinden atlayacağız. Müzikler çalacağız, giyeceğiz elbiselerimizi oyunlar oynayacağız, dans edeceğiz abla…

S.Y. Şarkı da söyleyecek misin?

ROMAN ÇOCUK Evet söyleyeceğiz.

S.Y. Hangi şarkıyı söyleyeceksin? Haydi,bize birazcık mırıldanır mısın?

Roman çocuk elleriyle alkış tutarak şarkı söyler / Çek tulumbayı çek çek çek. Çek arabayı çek çek çek. Sür kremini sür sür sür. Yap nisbetini yap yap yap. Benim agam tulumbacı, akşama sürer arabayı. Bu kadar fazla bilmiyorum.

Çocuklar hep birden şarkı söyler/ Şalvarlı mı şalvarlı, kaymaklı mı kaymaklı, biberli mi biberli……

Sultan Yanmaz, çocukların yayındaki roman erkeğiyle konuşuyor

S.Y. TRT Türkiye'nin Sesi Radyosu; Ankara'dan geldik. Bayramınızı kutluyoruz. Hıdırellez'i kutluyoruz. Kakava'yı kutluyoruz, sizlerle birlikte…

ROMAN ERKEK Allah razı olsun. Sağ olun. Her sene olduğu gibi Kakava Şenliklerini, biz Romanlar olarak burada neşe dolu, huzur dolu, gurur dolu kutlamaya geldik. Eksik olmayın sizler de geldiniz bizlerle kutlamaya…

S.Y. Bir yandan çalıyorsunuz, bir yandan şarkılar söylüyorsunuz, bir yandan oyunlar oynuyorsunuz.

ROMAN ERKEK Evet bizim içimizden geliyor. Hem oynar hem şarkılar söyleriz.

S.Y. Edirne dışından gelenler de size eşlik ediyor.

ROMAN ERKEK Allah razı olsun, eksik olmasınlar. Yabancı turist gelenler, İstanbul, İzmir, Antalya Türkiye'nin dört bir tarafından gelen vatandaşlardan Allah razı olsun. Hıdırellez Edirne'de yaşanır, Edirne'de kutlanır; bunu herkes bilsin!

S.Y. Çok teşekkür ederiz.

Çocuklar hep birden şarkı söyler

GEÇİŞ MÜZİĞİ **Roman Ezgisi**

SPİKER Sevgili dinleyiciler, TRT Türkiye'nin Sesi Radyosu'nda yayımladığımız "Anadolu Yolları"nda programında bu hafta Edirne'deyiz ve Kakava Şenliği'ni kutluyoruz konuklarımızla birlikte... Merhaba!

KADIN Merhaba! Biz Yalova'dan geldik, çok güzel, çok beğendik. Ateşin üzerinden atlamayı düşünüyoruz; yalnız şu anda çok fazla yanıyor, biraz sönsün, ateşin üzerinden atlayacağız.

BİR BAŞKA KADIN Biz grup olarak Yalova'dan geliyoruz.

S.Y. Burada olmak nasıl bir duygu?

BİR BAŞKA KADIN Çok güzel bir duygu... İlk defa geliyorum, çok beğendim. Bundan sonra her yıl geliriz her halde değil mi?

YALOVA'DAN GELEN EKİBİN İÇİNDEN BAŞKA BİR KADIN

Tabii; ölmez sağ kalırsak tekrar geleceğiz.

S.Y. Tabii Hıdırellez, baharın gelişi burada Kakava adı altında kutlanıyor. Hıdırellez ile arasında nüans olsa da hemen hemen aynı ritüeller var diyebiliriz. Dilekler tutuluyor, dualar ediliyor, baharın gelişi bir umut! Bir sevinç, bir heyecan da burada yaşanıyor.

YALOVA EKİBİNDEN KADIN Mutlaka, mutlaka, çok güzel bir duygu... Biz de dileklerimizi Tuna Nehri'nden aşağı atacağız.

YALOVA EKİBİNDEN BAŞKA BİR KADIN

Bolluğu bereketi temsil ediyor. Hızır ile İlyas'ın buluşmasını temsil ediyor, süper bir olay… Türkiye'nin en güzel şenliklerinden biri…

S.Y. Her yıl binlerce insan yurt içinden, yurt dışından buraya geliyor, bu özel günü kutlamak için…

YALOVA EKİBİNDEN KADIN

Ben İsviçre'den geldim. Dilek tutacağım.

S.Y. Özel olmazsa neler dileyeceksiniz?

YALOVA EKİBİNDEN KADIN

Çocuklarım var; onların iyi yetişmelerini, iyi insan olmalarını diliyorum.

YALOVA EKİBİNDEN BAŞKA BİR KADIN

Bolluk bereket olsun, huzur olsun, ülkemiz birlik beraberlikle yaşasın, güzel bir topluluk içindeyiz, herkes gönlünce yaşasın. Askerlerimiz yerlerinde tezkerelerini güzel alsın, hep dileklerimiz bu…

S.Y. Burada Türkiye'nin dört bir yanından gelen insanlar var. Hep birlikte kutluyorsunuz. Tabii temenniniz çok çok güzeldi. Herkes için mutluluk, herkes için huzur, herkes için güzellik.

YALOVA EKİBİNDEN KADIN

Evet canım, herkesle beraber hayırlı uğurlu olsun
Hıdırellez Bayramı uğurlu gelsin herkese.

S.Y. Çok teşekkür ederiz. İsimlerinizi de öğrenelim.

HEP BİRLİKTE Zeynep Toraman, Fatma Altınay,
Nermin Üstün.

GEÇİŞ MÜZİĞİ **Roman Ezgisi /** Cırrr cıngırdak da cıngırdak. Cırrrr cıngırdak da cıngırdak… Alamadım kızıma bir oyuncak, alamadım bebeğime de bir oyuncak…

S.Y. Kutlu olsun bayramınız!

ROMAN KADIN Sağol. Hıdırellezimiz sana da bana da kutlu olsun. Suya geleceğiz, ellerimizi yıkayacağız, şenlik yapacağız, oynayacağız. Şenliğimiz bizim çok güzel, hep oynuyoruz. Teyip 24 saat çalıyor.

S.Y. Dileğiniz ne olacak?

ROMAN KADIN Ben mi? Ben evim için dileyeceğim. Ben kiradayım. evim barkım yok. Ben dışardayım.

S.Y. Allah kabul etsin.

ROMAN KADIN Amin

S.Y. Eğleniyor musun?

ROMAN ERKEK ÇOCUK Eğleniyorum.

S.Y. Sizin bayramınız. Her yıl kutlar mısın?

ROMAN ERKEK ÇOCUK Kutlarım.

S.Y. Her yıl dileğin olur mu?

ROMAN ERKEK ÇOCUK Olur. Park istiyorum park, park! Park olsun bizim oralara.

GEÇİŞ MÜZİĞİ **Roman Ezgisi**

KADINLAR ERKEKLER HEP BİRARADA OYNAYARAK

Bu dünya âlemde, bu Kırkpınar bizim, çeribaşı olarak tek yani Edirne'de. Romanlar kadar neşeli insanlar yok valla. Helal olsun. Herkese hayırlı seneler getirsin. Nasıl girersen hep öyle gidermiş. Biz de mutlu giriyoruz o yüzden hep mutluyuz. Bursa'dan geldik, çok güzel burası. Trakyamız neşeli insanlarla doludur. Memleketim çok güzel.

ERKEK Sesimizin gittiği her yere, herkesin Hıdırellezini kutluyoruz. Biz de İstanbul'dan geldik. Acayip keyif aldık. Herkesi buraya bekliyoruz. Edirne'den sevgiler saygılar. Hepinizi öpüyorum.

GEÇİŞ MÜZİĞİ **Davul ve Klarnetli bir Ezgi**

ERKEK Kakava Şenliklerinde neler yapılıyor? Şimdi bir defa renk cümbüşü var burada? Ondan sonra da ateş… Yani olmazsa olmazımız ateş! Tamamen bir eğlence ve bir bayram bu! Yarın sabah 5'te burada bir de bunun suya girme, el yüz yıkama merasimini, bir duayı göreceksiniz. Yani dua ile birlikte kutlanan bir bayram. Bu çok mükemmel bir organizasyon… Su kenarında bu sefer elimizi yüzümüzü yıkayacağız. Rengârenk elbiselerimizi giyeceğiz. Eğlence devam edecek.

Kakava bizim Roman vatandaşlarımızdan gelip günümüze kadar taşınmış bir bayram. Onlara ait bir bayram… Artık biz onlarla beraber kutluyoruz. O kadar iyi organize ediliyor ki. Bizler de hep beraber kutluyoruz. Edirne'nin bir bayramı oldu. Kırkpınar'dan sonra en büyük organizasyonlardan biri… Aynı zamanda bir kaynaşma merasimi... Hep beraber dilek de tutacağız. Kimimiz çocuğumuz olsun diye dilek tutacak, kimimiz yeni bir sevgilisi olsun, kimimiz de çabuk evleneyim diye… Dilekler var. Dileksiz bir Kakava yok!

S.Y. Evet dileksiz bir Kakava yok!

ERKEK Yok efendim.

S.Y. Sizi tanıyabilir miyiz?

ERKEK Bahri Dinar; Edirne Tanıtma ve Tava Ciğer Kalite Koruma Derneği Başkanı'yım.

ERKEK ÇOCUKLAR ŞARKI SÖYLÜYOR

Abe kaynana ne yaptın bize, ne yaptın bize… Biz birbirimizi çok sevdik, kaçıyoruz bize, kaçıyoruz bize yârimle… Abe kaynana ne yaptın bize, ne yaptın bize...

SİNYAL

Pınar Göksan Aker

RADYO OLMALI

İlgi uyandırmanın en iyi yolu görünmez olmaksa eğer, radyo bunu icadından bu yana çok iyi başarıyor. Göremediği şeyin peşinden gitmek insanın doğasında var. Radyo da bu doğaya en uyumlu kitle iletişim aracı... Yoksa geçen yüzyılda başlayan macerası, bugüne değin kesintisiz ve kayıpsız sürebilir miydi?

Radyo bir ses ise dinleyici sesin peşinden gidendir; gizemi takip edendir.

Radyo bir nefes ise dinleyici radyonun kalp atışlarını duyan, hissedendir.

Her radyonun bir dinleyicisi vardır. Her dinleyicinin de bir radyosu... Ve radyo hep oradadır. Kimine anne karnında eşlik etmiştir. Kime doğduktan sonra beşiği başında; uyusun diye... Kimi arabasına bindiğinde kontak anahtarından hemen sonra radyonun düğmesine dokunur. Radyoyla uyanık kalmaya çalışanlar, radyoyla huzurlu bir uykunun kollarına bırakanlar kendini... Yemek yaparken, yürürken, çalışırken, hiçbir şey yapmıyorken... Radyo hep oradadır. Biz nedereysek orada... Durur, yürür, koşar... Bizimle... Radyo hep oradadır.

TRT Genel Müdürü Şenol Göka, TRT Radyo Dairesi Başkanı Amber Türkmen ve TRT Dış İlişkiler Dairesi Başkanı Çağlan Tankur Yörümez, radyoculuğun mutfağında yıllarını geçirmiş üç yönetici... Yaşamları boyunca radyo, hep orada olmuş. Ortak imzalı kitapları "Radyo Olmalı", deneyim ve birikimlerini, kişisel görüş ve profesyonel bakışlarıyla yoğurdukları bir çalışma...

Kitap, radyoyu bir anlatıcı olarak psikolojik, teknik, birleştirici, yalnızlığı yatıştırıcı, kültürel çeşitliliği taşıyıcı, ana dilini zenginleştirici, hayalgücünü besleyici yönleriyle ayrıntılı olarak ele alırken, radyonun alçakgönüllü yanına vurgu yapmayı ihmal etmiyor: Radyo ötekileştirmez! Radyo için herkes birdir. Sözü ve müziği taşırken radyo, dinleyici için bu nedenle vazgeçilmez olmalı...

Bakışını, radyoculuğun felsefi yönüne odaklayan "Radyo Olmalı", öncelikle radyocular, sonra da dinleyiciler için kaleme alınmış. Her bir satırı bir diğerinin önüne geçebilecek güçteki saptama ve değerlendirmeleri, kısa alıntılarla özetleyelim:

"Radyo varsa ses vardır, heyecan vardır, insani duyarlılık vardır; dolayısıyla yaşama sevinci ve paylaşma ruhu vardır desek abartmış olur muyuz? Galiba hayır. Hatta eksik bile söylemiş oluruz."

"Radyocunun, görmeden ve görünmeden konuştuğu hâlde görüyormuş, dinleyicinin yanı başındaymış ve hayallerdeki resimden dolayı görünüyormuş gibi algılanması, başlangıçta şaşılacak şey gibi görünse de sesin birçok duyguyu harekete geçiren psikolojik etkisi gereğince doğaldır."

"Teşbihte hata yapılmadığı düşüncesiyle söylenecek olursa, teknolojisi gereği sesi kullanan radyo, her seferinde fiziksel ve ruhsal anlamda sizinle birlikte yeni bir dünyaya açılır. Radyoyu dünyanıza, dünyanızı radyoya açık tutun."

Her kitaplıkta "Radyo Olmalı"... Ne dersiniz?

Radyo Olmalı; Şenol Göka, Amber Türkmen, Çağlan Tankur Yörümez, Orient Yayınları, 1. Basım Şubat 2012, 122 sayfa

Kurtuluş Özyazıcı

BEYAZPERDENİN Radyolu Filmleri

Radyonun Savaşla İmtihanı

GÜNAYDIN VİETNAM

Amerika Birleşik Devletleri'nin Vietnam politikası, kendi halkının en fazla tartıştığı konulardan biridir her hâlde. Bu konuda sayısız film çekilmiş olmasına rağmen, akıllarda genelde savaşı eleştiren filmler kalmıştır.

Doğum Günü Dört Temmuz'da Oliver Stone sıkı bir eleştiri yöneltir Amerikan hükûmetine. ***Hair*** ile Milos Forman çiçek çocuklarına selam gönderir. ***Full Metal Jacket*** ise Stanley Kubrick imzalı oldukça sert, anti-militarist bir haykırıştır. Çekilen yüzlerce filmin arasında mizahı etkili bir şekilde kullanan ve bunu yaparken savaşın hüznünü ve acımasızlığını göstermeyi de ihmal etmeyen, üstelik bu savaşı bir radyocunun gözünden anlatmayı tercih eden bir film var: ***Günaydın Vietnam*** (***Good Morning Vietnam***, 1987).

Günaydıııııııın Vietnam

Film bir radyo istasyonundan yapılan gayet sıkıcı bir yayınla başlar. Önce suya sabuna dokunmayan haberler okunur, ardından düşük tempoda müzikler çalınır. Yıl 1965'tir. Amerika Birleşik Devletleri askerleri Vietnam'da kontrolü ele geçirmek için bir süredir oradadır. Askerlerin dünyada olup bitenleri öğrenmesi için bir radyo kurulmuştur Vietnam'da ama haberler sansürlenir, çalan müzikler ise askerlerin orada olmalarını sorgulamalarına neden olabilecek dönemin rock'n roll eserleri değil gayet tekdüze melodilerdir. Radyo, askerleri heyecanlandırmanın ötesinde daha çok onları 'uyutmayı' amaçlar. Böyle bir ortamda çıkar karşımıza DJ Adrian Cronauer.

Cronauer Girit'te program sunarken Vietnam'daki komutan tarafından şans eseri dinlenmiş ve komutan

bu 'komik' adamı savaşın gitgide dozunu artırdığı Vietnam'a davet etmiştir. Aslında Cronauer askerdir ve bu bir emirdir ancak o yine de durumu kendi tercihiymiş gibi göstermeye çalışır. '***Hepsi birer Zorba gibi görünen Giritlilerdense minyon tipli kadınların bulunduğu Vietnam***' Cronauer için bir cennettir.

Her şeyin askeri disiplin içinde yürütüldüğü radyoda Cronauer kendi tarzını uygulamak ister. Daha ilk yayınını Amerikalı askerlere seslenerek değil de 'Günaydııın Vietnam' sözleriyle açınca, bir şeylerin eskisi gibi olmayacağı belli olur. Dönemin politikacılarından başlayarak ünlü ünsüz herkese takılır Cronauer. Ve sıkıcı plakları yere fırlatarak rock'n roll çağından şarkılar çalar: "***Günaydıın Vietnam, bu bir test yayını değil bu tamamıyla rock'n roll***"

Cronauer'in aykırı tavırları önce radyonun sorumlusu olan komutanı kızdırır. Komutan onu hizaya getirmeye çalışır, başaramaz. Başta idealist bir radyocudur Cronauer. İnsanları eğlendirirken sınırsızca mizah yapmayı tercih eder. Ancak; radyodan sunulan tozpembe hayatı, radyonun dışına çıkmaya başladığında gerçek hâliyle tanımaya başlar. Askerlerin çoğu orada olmaktan mutsuzdur. Vietnamlılar da Amerikalıları orada istememektedir. "***Yanlış yerde bulunan yanlış bir insandır o ancak belki de en doğru zamandır***" kendi deyimiyle. Bir şeyleri değiştirebileceğini düşünür. Askerlere moral vermeye çalışır. Vietnamlı arkadaşlar edinir, onlara İngilizce öğretir. Oysa ortada savaş vardır ve savaşta aynı anda iki taraf birden tutulamaz.

Robin Williams, 2014 yılının Ağustos ayında aramızdan ayrıldı. 1970'lerin sonunda bir televizyon dizisinde komik uzaylı Mork'u canlandırdığından beri bir komedyen olarak karşımıza çıkmaktaydı. 1990'larda ve 2000'lerde dram, gerilim ve polisiye filmlerinde de gördük onu ancak komedyen kimliği her zaman ön plandaydı. ***Günaydın Vietnam*** ona bu kimliği kazandıran filmlerden biriydi şüphesiz.

Dinleyici samimiyet bekler radyodan

Günaydın Vietnam radyonun sıcaklığını ve samimiyetini en güzel yansıtan filmlerden biri... Cronauer daha ilk yayınında Vietnam'ın sıkıcı ve tekdüze hava durumundan bahseder. Haberleri aktardıktan sonra "***Şimdi sırada hava durumu var ama söylemeye gerek yok, dün nasılsa bugün de öyle, zaten nasıl olabilirdi ki***!" der. Komutanı uyarır onu, "***Burada hava durumu tekdüze diyemeyiz***" der. Hatta örnek verir, "***Dün iki derece daha sıcaktı!***" Oysa Vietnam tropikal iklime sahiptir ve birkaç derecelik oynamalar dışında hava sıcaklığı hep aynıdır. Bu gerçeği dillendirmek radyoyu dinleyen askerleri ona yakınlaştırır. Sıkıcı müzikler yerine dönemin popüler melodilerine, tüm dünyayı kasıp kavuran rock şarkılarına yer vererek de genç askerleri kendi programına iyice çeker Cronauer. Komutanı programı elinden aldığında pek çok mektup gelir Cronauer'in yayına dönmesi için. Dinleyici samimiyet bekler radyodan ve Cronauer bunu en iyi yapan isimlerden biridir.

Film gerçek bir yaşam öyküsünden uyarlanmış. Adrian Cronauer adında bir DJ gerçekten de yaşamış ve Vietnam'da bulunmuş. Tekdüze giden yayını kendince daha eğlenceli hâle getirmiş. Buna rağmen gerçek Cronauer'in savaş karşıtı olmadığı, filmin farklı bir Cronauer yarattığı söylenir. Filmdeki karakter Amerikan hükûmetini eleştirir, sansürlenmiş haberleri okumak yerine şehirde patlayan bombalardan, ölen insanlardan ve savaşın anlamsızlığından dem vurur. Vietnam kan gölüne dönmüştür, fondaysa ***What A Wonderful World*** çalmaktadır. Radyo insanları kandırmaktadır ve DJ Cronauer bu oyunun parçası olmak istemez.

Günaydın Vietnam filmini radyoyla sinemanın en güzel buluşmalarından biri olarak kabul edebiliriz her hâlde. Bir stand-up'çı olarak sanat dünyasına adım atan Robin Williams'ın DJ'liği de bir tür stand-up'a dönüştürdüğünü görürüz bu filmde. O mizahi üsluba dönemin en güzel şarkıları eklenir. Böylece bir yandan DJ Cronauer'in öyküsünü izlerken aynı zamanda güzel bir radyo programı da dinleriz.

Günaydın Vietnam, radyonun insanları nasıl kandırdığına ama aynı zamanda nasıl samimi olduğuna vurgu yapar. Sokakta acıyı ve hüznü görmüş bir radyocunun, mikrofon karşısına geçtiğinde, onu dinleyen binlerce, milyonlarca insana yalan söyleyemeyeceğinin de itirafıdır ***Günaydın Vietnam***. Ve bu samimi filmde, belki de sinemanın en samimi aktörlerinden biri olan ve tıpkı filmdeki Cronauer gibi fazla duygusal olduğu için yaşama daha fazla tutunamayan Robin Williams'ın oynaması da hayatın garip bir cilvesi olsa gerek.

TRT'NİN YENİ DERGİSİ: BİR DÜNYA MÜZİK

Hakan Dilaver

Türkiye'de radyo-televizyon yayıncılığının öncü ve lider kurumu TRT, dergileriyle de kültür-sanat dünyasına renk katmaya devam ediyor.

TRT Müzik Dairesi Başkanlığı bünyesinde hazırlanan "Bir Dünya Müzik" dergisi Ağustos ayında yayın hayatına başladı. "Müziğin her rengi" sloganıyla yola çıkan dergi, ülkemizin müzik dergisi yayıncılığına yepyeni bir soluk getirmeye aday…

E-dergi formatında, ayda bir yayımlanan "Bir Dünya Müzik" dergisine, trtmuzikdairesibaskanligi.com adresinden kolayca ulaşmak mümkün…

Tıpkı TRT'nin diğer yayın mecraları gibi hedef kitlesini geniş tutan "Bir Dünya Müzik", Türkiye'nin çokseslilliğini, müzik ikliminin dört mevsimini yansıtacak iddialı bir içeriğe sahip…

"Bir Dünya Müzik" dergisinde; başta Türk Halk Müziği ve Türk Sanat Müziği olmak üzere, klasik'ten caz'a, pop'tan rock'a, rap'ten blues'a müziğin her türüne yer veriliyor.

TRT'nin Türkiye'ye mâl olmuş sanatçılarının yanı sıra, yurt içi ve yurt dışından müzik insanlarıyla sımsıcak sohbetlere ev sahipliği yapan dergi sayfaları; haberler, konser ve festival duyuruları, albüm eleştirileri, kitap tanıtımları, müzik tarihinde yolculuk, yorumlar ve yazılarla daha da renkleniyor.

Yerelden evrensele, sokaktan konser salonlarına; müziğin her rengi ve her rengin müziği, "Bir Dünya Müzik"te okurlarla buluşuyor.

"Bir Dünya Müzik" dergisini, Radyo Dairesi Başkanı ve Müzik Dairesi Başkan Vekili Amber Türkmen yönetiminde oluşturulan ekip hazırlıyor. TRT'nin farklı birimlerinden, her kademeden personel; röportajları, araştırmaları ve yazılarıyla dergiye katkı sağlıyor. Özellikle Müzik Dairesi Başkanlığı ile TRT radyolarının yönetici ve çalışanları, dergi ekibine, bilgi kaynağı ve doğal danışman olarak destek veriyor.

"Bir Dünya Müzik", İnternet üzerinden yayın yapmanın avantajıyla ilk sayısından itibaren çok sayıda okura ulaşıyor.

RADYO GÜNLERİ 2015 BELGESELİ

Aynur Sadet

2-6 Mayıs 2015 günlerinde gerçekleştirilen "Radyo Günleri" etkinliğinin belgesel filmi tamamlandı. Yönetmenliğini Serda Sayar, kameramanlığını Tevfik Öber, metin yazarlığını Canan Dila ve sunuculuğunu Berrak Ataşen'in yaptığı belgesel, etkinliği başından sonuna detaylı olarak kayıtlara geçirdi.

Beşiktaş İskelesi'ndeki 750 metrekarelik alana kurulan devasa etkinlik çadırının çekimleri, iskele ve Boğaz'ın da en iyi görüntülendiği Beşiktaş meydanındaki caminin minaresinden gerçekleştirildi. Minareden yapılan altı saatlik yorucu ve özverili çalışma ile çadırın kurulumu 'time lapse' tekniği ile yedi dakikalık bir süreye indirildi.

Etkinlik öncesinde başlayan çekimler, etkinlik açılışı ve sırasında da devam etti. Gala gecesi, konserler, gün ve gece boyu süren etkinlikler, titiz ve özverili bir çalışmayla ve neredeyse İstanbul Televizyonu kameramanlarının tamamının katılımıyla kayıt altına alındı.

Dinleyicilerin yoğun katılımıyla renklenen "Radyo Günleri"ni, mikrofon uzatılan 90 yaşındaki bir kadın dinleyicinin sözleriyle özetlemek mümkün: "Hayatta hiç kimsem kalmadı; bir kedim bile yok ama radyom var." Yüzde seksen görme özürlü olmasına karşın Bakırköy'den Beşiktaş'a "Radyo Günleri" için gelen bu dinleyicinin, sesin büyüsüne kapıldığı çok açık…

DÜNYANIN EN RADYO PROGRAMI, DÜNYADA BİR İLK

Erhan Konuk

Ülkemizde radyo yayıncılığının 88. yılında, TRT Genel Müdürlüğü bir ilke daha imza attı. TRT Genel Müdürü Şenol Göka ve TRT Radyo Dairesi Başkanı Amber Türkmen öncülüğünde gerçekleştirilen Dünyanın En Radyo Programı (DERP), üç farklı kentten eşzamanlı ve canlı olarak yayımlanıyor. TRT FM'de Perşembe günleri 19.00-21.00 arasında yayımlanan DERP; Ankara, İstanbul ve İzmir stüdyolarından üç radyocu ve bir program moderatörüyle dinleyicilerle buluşuyor.

Erhan Konuk (İzmir), Bay J ve Erkan Yavaş (Moderatör / İstanbul) ve Muzo (Ankara), DERP'i birbirlerinden yüzlerce kilometre uzaktaki TRT FM stüdyolarından, aynı stüdyodan yayın yapıyormuşçasına gerçekleştiriyorlar. Program yapımcıları bu üç kent dışında Mayıs 2015'te, Mersin-Diyarbakır-Erzurum ve Trabzon-Antalya-İstanbul'dan da (TRT Bölge Radyoları) iki kez yayın gerçekleştirdi.

DERP, belirlenen bir konu üzerinden başlayan dörtlü sohbetteki interaktif yapısı ve müzik seçimleriyle de iddiasını ortaya koyuyor. Teknik anlamda zorluklar içeren programın aynısı **3B** kısa adıyla, 19 Mart 2015'te **B**akü (Azerbaycan), **B**erlin (Almanya) ve **B**osna Hersek'ten (Saraybosna) gerçekleştirildi. Kısa sürede üç kentten üç ülkeye açılan DERP, 25 Haziran 2015'te üç farklı kıtadan yayımlandı. Asya (Bangladeş-Dakka), Avustralya (Melburn) ve ABD'den (New York) yapılan yayın da başarıyla sonuçlandırıldı.

DERP'in Ekim 2015'te üç okyanustan (Pasifik, Atlantik ve Hint okyanuslarından) yayımlanması planlanıyor. GUINNESS Rekorlar Kitabı'nda yer alması için resmî başvurunun da yapıldığı program, farklı coğrafyalardan ve dünya medyasının ilgisini çekecek girişimlerle, yeni sürprizlere hazırlanıyor.…

Şirin Sümer

SESNÂME
ÖNCE SES VARDI

Bir kuş olsan... Göçmen bir kuş... Uzak diyarlardan gelmiş olsan... Buraya, Anadolu'ya varsan... Asya ile Avrupa'yı el ele tutuşturan bu bereketli topraklara konsan...Türkiye'de soluklansan, Türkiye'de soluk alsan! Dinlendirsen kanatlarını burada, bu kadim şehrin kollarında...

Bir kuş olsan... Bir masal kuşu... Bugünden çok eski zamanlara uçsan... Hangi zamandan istersen, o zamandan bir nefes, bir ses mutlaka bir yerlerde var olmaya devam eder burada... Bir kuş olsan... Bir masal kuşu... Geçmişle geleceği elele tutuşturan eski zaman sokaklarında kendi sesini arasan!

Her şehrin bir sesi vardır, bunu sen bilirsin zaten sevgili okur... Her şehrin bir nefesi, şiiri, şarkısı vardır... İstanbul'un da bir sesi var. Sana İstanbul'un seslerini nasıl anlatsam, ey dinleyen, hisseden okur?

Yazar ve düşünür Ahmet Hamdi Tanpınar, İstanbul'un ufkunda yükselen camilere bakarken duymuş o sesi, demiş ki: "Kubbe ve minareleriyle, kalpten üflenen bir musikinin notaları gibi"... Sen de duyarsın o sesi Süleymaniye'de... İçeri girip başını kubbeye doğru kaldırdığında, dünya ile birlikte dönersin güneşin etrafında... Sen dönersin, kalbinde o müzik çalar... Müzik çalar, sen dönmeye devam edersin... Çokluktaki birliği, birlikteki çokluğu hissedersin...

Şair Orhan Veli, kapamış gözlerini, duyduğu sesleri anlatmış, demiş ki:

İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı
Kuşlar geçiyor, derken
Yükseklerden, sürü sürü, çığlık çığlık
Ağlar çekiliyor dalyanlarda
Bir kadının suya değiyor ayakları
İstanbul'u dinliyorum, gözlerim kapalı

İstanbul... İstanbul...

İçinde duygunun olmadığı maddeyi, yani taşı, 'güneşin adına söylenmiş kaside' yapan Mimar Sinan'ın şehridir İstanbul... Bir sanat olarak mimari, işte tam da Ahmet Hamdi'nin dediği gibi şiirler, sesler, nefesler saklar içinde... Alman Düşünür Goethe "Mimari, müziğin donmuş hâlidir" cümlesini sanki Mimar Sinan'ın eserleri için söylemiş gibidir. Ne demek istediğini Süleymaniye'nin içinde gezerken anlayacaksın zaten sevgili okur.

İstanbul elbette en çok Osmanlı'dır ama Osmanlılık sadece Türklük değildir. Osmanlı olmak aynı zamanda ötekini de içermek, içinde ötekini de eritmek, eritirken hiçleştirmemek, var etmeye devam ettirmek demektir.

İstanbul bu yüzden hem Süleymaniye, hem Ayasofya'dır... Hem Alman Çeşmesi hem Dikilitaş, hem Topkapı Sarayı'dır... Hem ezan hem çandır İstanbul... Kilisedir, sinagogdur... Bazı mahallelerinde hâlâ horozlar öter, masal anlatan gezginler sokaklarda gezer. Bak o beş vakit okunan ezanlar var ya; müezzinler, her bir vakti başka makamda söyler...

Doğu olduğu kadar Batı'dır İstanbul... Kavuşmaların, kavşakların, birleşmelerin, el ele tutuşmaların simgesidir... Mazi ile geleceğin harmanlandığı büyülü bir şehirdir İstanbul... O büyüyü de en çok ışık ile sesler verir...

Elbette değişmiştir İstanbul ama eski zaman tablo ve gravürlerindeki ışık hâlâ parıldamakta, sesler yankılanmaktadır sokaklarında... İçinde gezerken insanı ürperten de, Şehr-i İstanbul'un silüetinden kalbe işleyen de, geçmişin buğusundan yükselen bu musikidir...

Sadece doğduğun şehrin değil, içinden geçtiğin, misafiri olduğun şehrin sesleri de ruhuna harman olur ey sevgili dinleyen okur! İstanbul ki, insanlığın ilk ninnilerinin söylendiği, tüm insanlığın ortak mirası, dünyanın gözbebeği bir şehirdir... Sesinde senin de sesin var, burada doğmamış olsan da... İstanbul bir dünya şehridir, bütün dünyanın evidir... Eşsiz bir coğrafyada bir sanat eseri gibi yükselen bu şehir senin evindir... Ondan ağan ışık, ondan yükselen musiki, nerede olursan ol, seninle olacaktır hep!

sirin.sumer@trt.net.tr

www.turkiyeninsesiradyosu.com

Türkiye'nin Dünyadaki Sesi

TRT TSR

Türkiye'nin Sesi Radyosu

facebook: TRT TSR Türkiye'nin Sesi Radyosu

twitter: TsrTrt/TRT TSR

tasarım_hilal_baysal

ABU

52.

GENEL KURULU

İSTANBUL | 2015